

DE GROENEN ... 33,164...

108STE JAARGANG — NO.: 84 ZATERDAG 13 APRIL 1991

AMIGOE

Preke

De andere partijen zien GROEN van jaloezie...

OP ST MAARTEN VOOR EERST NAAR OPPOSITIE

Op Bonaire UPB grote winnaar

Curaçao massaal achter PNP

WILLEMSTAD/KRALENDIJK/PHILIPSBURG — Het Curacaose electoraat heeft zich gisteren, op de dag van de verkiezing van een nieuwe eilandsraad, massaal achter de Nationale Volks Partij (PNP) van premier Maria Liberia geschaard: niet minder dan 33,164 personen stemden op de groenen ten opzichte van 32,166 in 1990 en 26,898 bij de eilandsraadsverkiezingen van 4 jaar geleden. De PNP krijgt met het gisteren behaalde resultaat 10 zetels in de eilandsraad, vergeleken met 8 in de huidige samenstelling. De groene partij heeft met het resulaat van gisteren het eigen, bij de 1990-Statenverkiezingen gevestigde stemmenrecord verbroken. "Onze campagne was realistisch en eerlijk, die van sommige andere waren dat niet," verklaarde een emotionele Maria Liberia-Peters na de uitslag in het partijhuis, Kas di Pueblo.

Op St Maarten heeft voor het eerst in de geschiedenis de Democratische Partij van Claude Wathey de status van grootste partij moeten opgeven en wel aan de St Maarten Patriotic Alliance (SPA) van Vance James Jr: SPA kreeg 5 zetels, de DP behaalde er 4 en de Progressive Democratic Party van ex- DP-er Millicent de Weever kreeg 2. James verklaarde gisteravond al, dat de SPA "niet uitgesloten zal worden"; er wordt gespeculeerd over een coalitie met de PDP, maar ook samenwerking tussen SPA en DP. Dat de DP voor het eerst in de oppositiebanken terecht komt is met deze uitslag niet uitgesloten.

Op Bonaire, waar 5 partijen aan de verkiezingen hebben deelgenomen, is de Union Patriotico van Rudy Ellis als duidelijke favoriet uit de bus gekomen: de groene partij van Bonaire behaalde niet minder dan 6 van de 9 te behalen zetels en heeft daarmee een meerderheid. Eén zetel ging naar Paboso van Nochi Willem en de Democratische Partij, onder nieuwe leiding van Avelino Cecilia, behaalde maar één zetel. De CAS van advocaat Michiel Bijkerk sloeg blijkbaar niet aan en kreeg het kleinste aantal stemmen: 156. De arbeidspartij POB kreeg er 487.

Op Saba is de WIPM van Will Johnson de grote winnaar geworden: 4 van de 5 te betalen zetels in de Sabaanse eilandsraad gingen naar WIPM. Op Statius won de DP van Kenneth van Putten: deze partij kreeg 3 van de 5 zetels. Daarmee is het politieke tij op beide eilanden, die op eilandsniveau andere partijen hadden zitten dan op Landsniveau (Staten) gekeerd.

COALITIE

Op geen der eilanden blijken de uitslagen erg verrassend: dat op Curacao de PNP als grote winnaar uit de bus zou komen hadden vriend en vijand verwacht. Dat de overwinning dermate overweldigend zou zijn is voor de andere partijen waarschijnlijk wel een bitere pil èn een teken aan de wand: Curacao heeft gekozen voor voortzetting van de coalitie PNP -FOL/SI en dat erkenden de politieke leiders die gisteravond op het traditionele live tv-forum bijeen waren ook wel.

Toch wilde geen van hen zich in dit stadium binden. Uitspraken als "it's a whole new ball game" en dergelijke werden regelmatig gehoord. De vertegenwoordiger van hoofdrolspeler PNP, Maria Liberia, zei dat nu in alle rust de verschillende programma's bestudeerd zullen worden, waarna onderhandelingen gestart zullen

worden. Alles wijst er echter op, dat de sinds 1988 bestaande PNP/ FOL/SI- coalitie voortgezet zal worden Het was gisteren overigens ook voor de FOL/SI, de vorig

jaar gesloten partijencombi- hebben in dit geval niets gedaan."

MAN

De blauwe partij MAN van Don Martina heeft gisteren weer aan stemmen moeten inboeten, evenals dat vorig jaar bij de Statenverkiezingen het geval was. De MAN behaalde gisteren enkel 10,378 stemmen, hetgeen goed is voor 3 zetels: een verlies van 3 zetels vergeleken met de eilandsraadsverkiezingen van 1987. Bij de Statenverkiezingen van vorig jaar behaalde de blauwe partij 11,776 stemmen. Ondanks dit voor de MAN nauwelijks gunstige resultaat verklaarde Don Martina gisteren dat de partij, die drugs- en criminaliteitsbestrijding als inzet had, niet helemaal ontevreden is en de werkzaamheden op dat gebied met man en macht doorzet. Partijgenoot Cedric Eisen liet weten dat duidelijk is geworden dat de partij nu enkel over de vaste kern stemmers beschikt.

zingen, heeft gisteren zo'n 2000 stemmen zien verdwijnen. Kreeg de partij van ex-tv-man Chin Behilia vorig jaar 5,557 stemmen, gisteren waren dat er slechts 3,707, net voldoende om de kiesdeler van 3271 te behalen.

Behilia bleek toch zeer verheugd. "We moesten in een jaar tijd aan twee verkiezingen deelnemen. Creativiteit in plaats van financien was bij ons het motto, " zei Behilia, wiens partij de witte duif als symbool had.

ONTKROOND

St Maarten: de DP St Maarten is 'ontkroond' en zal voor het eerst in 40 jaar waarschijnlijk naar de oppositiebanken verdwijnen, wanneer de SPA en de PDP het Bestuurscollege 'overnemen.' Toch verluidde het vanmorgen in politieke kringen op St Maarten dat de mogelijkheid niet uitgesloten is dat de SPA en de DP de krachten zullen bundelen omdat het moeilijk werken zou zijn met de oprichter van de PDP, Leroy de Weever.

Andere resultaten uit St Maarten tonen aan dat de SPA in totaal 3,457 stemmen behaalde gevolgd door de DP met 2,837 stemmen en de PDP met 1,746 stemmen. Hierna volgt de National Reformation Party (438), de United Democratic Party (69), Antillean National Movement (36) de Peoples Electoral Movement (28) en Peoples Progressive Party (19).

WATHEY

Opvallend is dat Claude Wathey een enorm aantal persoonlijke stemmen heeft behaald (2,068 van het totale aantal van 2,837 dat de DP behaalde) en daarmee de grootste stemmentrekker bleek op het eiland. De SPA van Vance James (die vorig jaar een zetel in de wacht wist te slepen) behaalde 1.388 persoonlijke stemmen. Millicent de Weever, vorig jaar de meest populaire politicus behaalde 708 persoonlijke stemmen. Na hen komt er een hele tijd niemand en dan komt Richard Gibson van de (National Reformation Party) met 226

SABA/STATIUS

Op Saba en Statius komen de oppositiepartijen weer aan de macht. De WIPM van Will Jonshon behaalde 438 stemmen (4 zetels) ten opzichte van 1 die de andere partij Saba Democratic Labour Monvement in de wacht sleepte. Die partij van Vernon Hassell behaalde bij de vorige verkiezingen 3 zetels. Grootste stemmentrekker op Saba was U. Hassell (122 stemmen). Partijleider Johnson kreeg 91 stemmen. De WIPM is twee zetels vooruitgegaan vergeleken met de vorige eilandsraadsverkiezingen.

Hoera voor Groenen

■WILLEMSTAD — De stemming in het partijcentrum van de PNP, Kas di Pueblo, was de hele avond al goed, maar toen het resultaat bekend was, barstte de bom: hoera voor de PNP!

Mevrouw Liberia verklaarde na de verkiezingsuitslag dat het geen wonder is dat de PNP gewonnen heeft. "PNP betekent vooruitgang van en liefde voor Curacao. Na jaren van onrust is het weer goed op Curacao." Ze had het over de 'dushi hende' die de Curacaoënaar is. "We moeten voor ons zelf en onze naasten goed zijn, dan zullen we ook onze gasten goed behandelen." Ze beloofde dat in de komende regeerperiode gewerkt zal worden aan huisvesting, de persoonlijke veiligheid van de bevolking en onderwijs. "Orde, netheid en discpline: dáár moeten we weer naar toe, dan hoeven er niet meer politiemensen en gevangenissen bij te komen," zei ze onder luid gejuich van de grote menigte na middernacht in het partijhuis in de Penstraat. "Vandaag hebben we examen gedaan en we zijn geslaagd, want we spreken de gewone mensen aan. Ze herkennen zichzelf in ons en wij herkennen ons in hen. Daarom hebben we gewonnen." Op deze foto enkele kopstukken van de partij (met derde van rechts campagne-leider Dito Mendes) direct na het goede nieuws dat de PNP de verkiezingen had gewonnen...

natie Sosial Independiente en Frente Obrero onder leiding van George Hueck, een behoorlijk goede dag: de partij behaalde 5 zetels. FOL/SI ging weliswaar alleen zo'n 300 stemmen vooruit (16,603 gisteren ten opzichte van 16,314 vorig jaar), maar de groei is niet te onderschatten indien gekeken wordt naar de cijfers van de eilandsraadsverkiezingen van 1989, toen de SI voor het eerst als nieuwe partij aan de verkiezingen deelnam: toen kreeg SI van ex-PNP-er Hueck 6953 stemmen (2 zetels), terwijl de FOL (toen nog niet in fusie met de SI) 5286 stemmen (1 zetel).

PROBLEMEN

George Hueck zei gisteren gedurende de dag dat de FOL/SI het niet zou toestaan dat deze partij uit het Bestuurscollege wordt geweerd. "Dan komen er problemen," zei Hueck. Hij doelde op speculaties dat de PNP alleen verder zou gaan indien het zou lukken een meerderheid te behalen. Die mogelijkheid zit er met 10 zetels niet meer in. Hueck zei dat het resultaat aantoont dat de FOL/SI vooral stemmers in minderbedeelde wijken aanspreekt. Hij toonde zich verbolgen over de in bepaalde media gevoerde anti-campagne "Vota CHOLL/SI." "Als wij zoiets hadden gedaan dan had iedereen ons aangevallen, maar de media

DP

De met grote interne problemen kampende DP Curacao, onder nieuw leiderschap van Raymond Bentoera, is iets vooruitgegaan aan stemmen vergeleken met vorig jaar, door 6,6621 stemmen (2 zetels) te behalen ten opzichte van 6,340 in 1990. Ten opzichte van de laatst gehouden eilandsraadsverkiezingen echter is sprake van een behoorlijke achteruitgang. De rode partij kon in 1987 nog rekenen op 13,879 stemmers (4 zetels). Bentoera zei desondanks niet onverdeeld ontevreden te zijn met het resultaat, vooral gezien de strubbelingen die de partij doormaakte (na de 'afzetting', vorig jaar, van Agustin Diaz). De nieuwe DP-leider meldde dat de partij zich zal blijven inzetten om verder te groeien. Hij meent dat men in elk geval de goede weg is ingeslagen.

PATRIA

Nos Patria, vorig jaar dé verrassing bij de verkie-

Maria: thumbs up!

■WILLEMSTAD — PNP-lijstaanvoerder Maria Liberia stemde gisterochtend bij de Maria kleuterschool op Montagne. "Onderweg naar de overwinning," verklaarde ze nadien aan het personeel werkzaam bij dat stembureau.

Saudi-Arabië en Egypte bezorgd:

Aan Baghdad en Ankara expansiedrift verweten

CAIRO - Saudi-Arabie en Egypte maken zich grote zorgen over wat zij beschouwen als expansiedrift van Iran en Turkije waarbij deze landen gebruik maken van de vlucht van de Iraakse Kurden. Dit naar aanleiding van het feit dat de Verenigde Staten vluchtelingenkampen gaan opzetten in noord-Irak en aan de Turks-Iraakse grens.

De Saudische en Egyptische regeringen hebben de Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken James Baker donderdag tijdens zijn bezoek aan Cairo laten weten zeer verontrust te zijn over de intenties van Turkije en Iran, zo meldde een hoge Egyptische regeringsfunctionaris donderdag aan het internationale Arabische dagblad Al-Hayat. Zij zouden beide buurlanden van Irak verdenken van territoriale ambities en Baker hebben gevraagd om een duidelijk Amerikaans standpunt over de "expansiedrift" van Turkije en Iran.

Baghdad beschuldigt wel Iran maar niet of amper Turkije van dergelijke motieven. Terwijl ook Westerse journalisten hebben waargenomen dat Turkse soldaten al op Iraaks grondgebied zijn, maar nog geen spoor hebben gezien van door Baghdad gesignaleerde "duizenden" Iraanse militairen in Irak, zet Irak zijn aanvallen op de Iraanse politiek in het conflict voort.

INFILTRATIES

"The Washington Post" kwam vrijdag met een groot artikel waarin Amerikaanse inlichtingendiensten gewag maken van "nog niet door ooggetuigen bevestigde berichten" dat "duizenden Iraanse Revolutionaire gardisten sinds begin maart in Irak zijn geinfiltreerd". Doel zou zijn "een fundamentalistische staat in het zuiden van Irak te scheppen en de plannen van George Bush voor de Perzische Golf te doorkruisen", aldus de krant. De Post-journalisten vrezen een verstoring van het machtsevenwicht in de Golf. De "berichten" van de inlichtingendiensten komen helemaal overeen met de inhoud van de perscommuniques over infiltraties van Iran, die bijna dagelijks worden geproduceerd door de Mujaheddin Khalq, het anti-Iraanse verzet dat zijn bases heeft in Irak.

Miljoenen aan drugs op de brandstapel

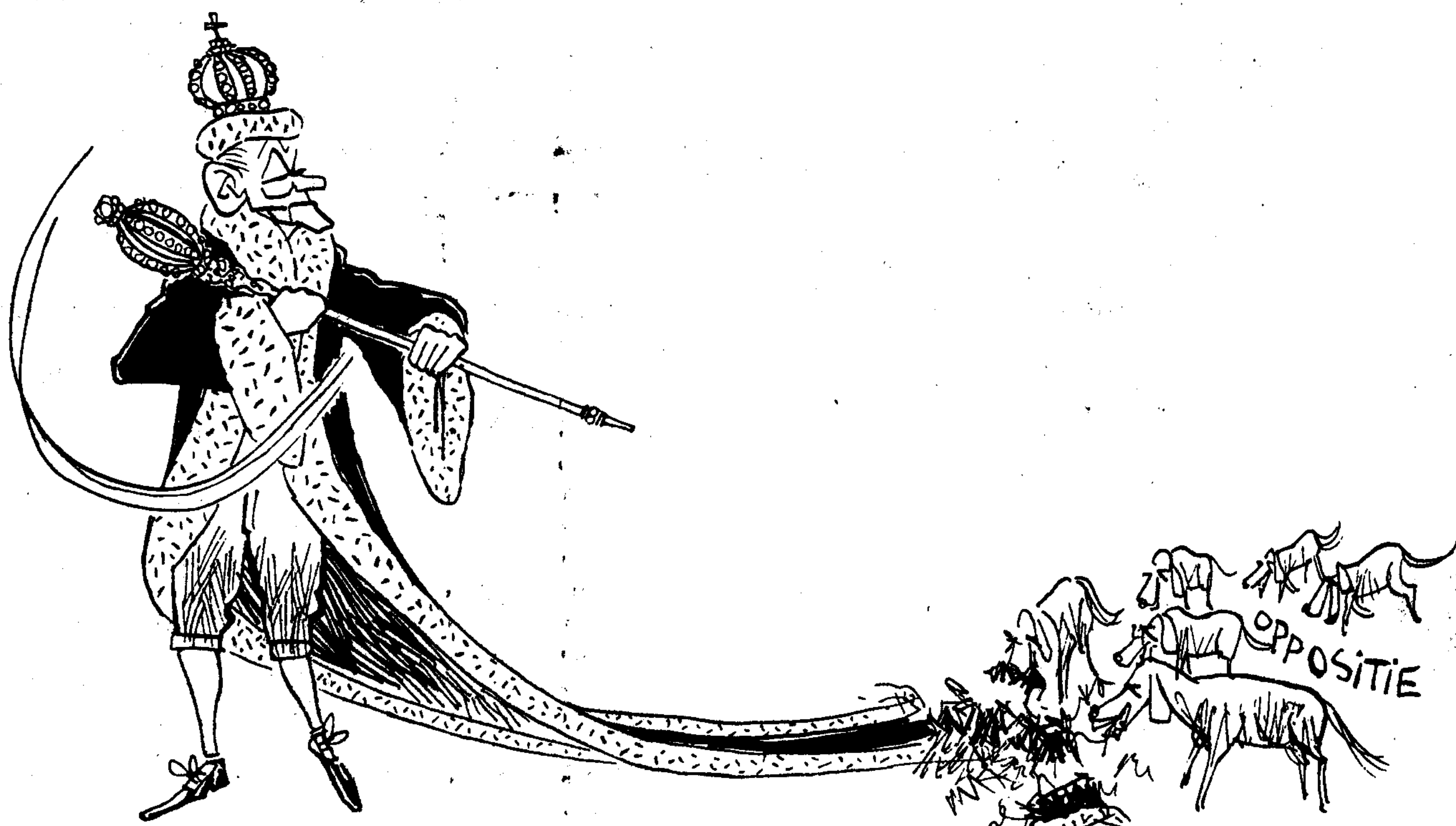
PHILIPSBURG — Inbeslaggenomen drugs met een straatwaarde van enkele miljoenen dollars zijn donderdag op last van de autoriteiten verbrand op een vuilnisbelt bij Back Bay.

Onder strenge bewaking vervoerden zwaar bewapende agenten en detectives de contrabande in konvooi van het hoofdbureau aan de Back Street door de straten van Philipsburg naar de verbrandingsplaats.

Ter plaatse, met scherpschutters op de heuveltoppen rondom, arriveerden ook officier van justitie mr. Hans Weesselink en zijn nieuwe plaatsvervanger mw. Robine G. de Lange-Teglaar.

Volgens Wesselink bestond de partij verdovende middelen uit 50 kilo cocaïne en 39 kilo marihuana, met een handelswaarde van $ 2 miljoen. Hij schatte de straatwaarde op een veelvoud daarvan; een detective ter plaatse noemde een bedrag van meer dan $ 10 miljoen.

De scherpe veiligheidsmaatregelen zouden volgens een politiewoordvoerder zijn genomen omdat criminelen bij een transport van zo grote waarde over lijken zouden kunnen gaan.

Groen en bruin winnen beide maar niet ten koste van elkaar

The Day After. De verkiezingen zijn over, de einduitslagen zijn bekend en zoals verwacht, niet echt verrassend, uit de bus gekomen. Toch laten de cijfers, wanneer ze per regio of stembus worden bekeken een aardig beeld zien van opvallende verschuivingen in een bepaalde wijk of extreme uitslagen die geheel afwijken van het gemiddelde.

Groen bijvoorbeeld heeft dik gewonnen, maar toch is de bruine partij van George Hueck er hier en daar in geslaagd de NVP in stemmenaantal voorbij te streven. In totaal bij zeven stembussen trok de Fol/Si meer stemmen dan de NVP.

Absoluut gezien heeft de bruine partij de meeste aanhangers te Koraal Specht, waar in totaal 649 kiezers hun stem gaven aan George Hueck. Verhoudingsgewijs is Fol/Si nog meer in trek te Seroe Fortuna waar 519 van de 1145 (bijna vijftig procent) kiezers voor George Hueck en de zijnen stemden. Ook te Santa Maria wist Fol/Si meer stemmen te trekken dan de groene partij.

Toch is de partij zowel in Koraal Specht als in Seroe Fortuna achteruit gegaan in stemmen ten opzichte van de statenverkiezingen van vorig jaar. Fol/Si behaalde wel grote vooruitgang te Boca San Michiel. Bij de statenverkiezingen kreeg de bruine partij daar 282 stemmen, nu gaven 357 kiezers de voorkeur aan de Fol/Si.

De partij van George Hueck is het minst populair te Cas Cora, waar slechts 48 personen bij het stembureau Radulphus College hun stem gaven aan de bruine partij. In Julianadorp zijn de meningen over Fol/Si zeer verdeeld. Bij drie van de vier stembureau's behaalt de partij een redelijk aantal stemmen, maar bij het stembureau Atanacio Emilio Goiloschool valt de partij buiten de boot: slechts 61 stemmen gingen daar naar Fol/Si.

DON

Opvallend is het dat er daar een grote aanhang bestaat voor nummer twee op de lijst, de blauwe partij van Don Martina. De MAN verwierf daar 182 stemmen van de 612. Hoewel Don Martina en de zijnen bij geen enkel stembureau een meerderheid achter zich krijgt, scoort 'Don' het hoogst te Santa Rosa. Bij de Bellefaas Martisschool in die wijk haalde hij 264 stemmen binnen, hetgeen exact hetzelfde aantal stemmen is, dat hij daar de vorige keer behaalde. In totaal wist de blauwe partij te Santa Rosa 752 te bemachtigen, verdeeld over vijf stembureau's.

De blauwe partij doet het het slechtst te Seroe Fortuna. In totaal stemmen daar 82 van de 1145 kiesgerechtigden op de MAN.

DEMOCRATEN

De Democraten verliezen in de eilandsraad twee zetels (van 4 naar 2), maar ten opzichte van de statenverkiezingen van vorig jaar wint de partij 240 stemmen. De grootste aanhang van de rode partij zit in de buurt Kustbatterij, Cher Asile, Marie Pompoen. Bij elk van de stembureaus in die wijken wist de partij meer dan honderd stemmen te trekken. Het hoogste aantal stemmen kreeg de DP in Groot Kwartier bij de Marnix-kleuterschool waar 125 kiezers een hokje rood maakten voor de democraten.

Te Jan Doret haalde de partij van Raymond ... toena slechts 19 stemmen ... een absoluut dieptepunt voor de rode partij. B... stembureaus werd de ... cratische partij ingeh... door nieuwkomer ... Behilia van Nos Patria.

GROEN

De partij van M... Liberia scoort over de ... linie. Hier en daar ... paar kleine verlie... maar nergens een dr... sche terugval. Het m... aantal stemmen hee... groene partij gehaal... de Maris Stella Huis... school te Montanja di ... Ruim zestig procent ... van 847 kiezers) ve... daar de NVP boven ... rest. Alleen te Seroe ... tuna heeft de Fol/Si ... de overhand.

DUIF

Nieuwkomer in de eilands... raad is Chin Behilia ... Nos Patria die één ... heeft behaald. Ten op... van de statenverkiezin... vorig jaar ging de ... partij over het alge... achteruit. Te Boca ... Michiel behaalde ... Behilia enkel ... stemmen en ook bij ... stembureau Julianap... kozen slechts 9 kie... voor de partij in het te... van de duif. In to... haalde de witte partij ... stemmen binnen. ... meeste zijn Behilia to... kend aan de R... Klipweg, waar 147 ... zers (verdeeld over ... stembureau's) zich a... hem schaarden. Ten ... ichte van de vorige ver... zingen komt dat e... neer op een verlies va... stemmen. Slechts op ... plaatsen boekte Behi... een lichte winst in ve... lijking met de vorige ... kiezingen.

Don en Joyce onderweg

WILLEMSTAD — MAN-leider Don Martina en echtgenote Joyce werden evenzo opgewacht op het stembureau op Santa Maria ook de ... was present...

Nieuw BC zal knoop doorhakken

Politiek consensus over autonoom Curaçao

WILLEMSTAD — De nieuwe Eilandsraad en het nieuwe Bestuurscollege van Curaçao zullen zich in de komende vier jaar inzetten voor het verkrijgen van een aparte status van Curaçao binnen het koninkrijk. Daarvoor zullen de Curaçaose politici Nederland ervan moeten overtuigen dat Curaçao een geheel eigen en aparte koers wil varen inzake de toekomstige staatkundige structuur: een autonome positie in het koninkrijk, gelijk Aruba.

Minister-president Maria Liberia-Peters van de Antillen liet gisteren nogmaals duidelijk weten dat Curaçao in de toekomst een autonome positie binnen het konkrijk wil verwerven. 'De Antilliaanse eilanden hebben alle hun eigen kenmerken en bijzonderheden en het is zaak dat er naar de behoeften van de specifieke eilanden wordt gekeken en niet telkens naar het geheel van de Antillen,' aldus Liberia.

De Antilliaanse premier legt uit: 'Sinds het wegvallen van Aruba uit het Antilliaanse bestel is er slechts één eiland waar in voldoende mate belasting wordt geheven waarvan vijf eilanden economische afhankelijk zijn. Vóór 1 januari 1986, toen Aruba nog tot de Antillen behoorde, waren er twee eilanden waar er noemenswaardige inkomsten uit belastingen werden gegenereerd. Na jaren van touwtrekken zijn de Curaçaose politici gezamenlijk van mening dat Curaçao een aparte status moet verkrijgen. Dat zal onze inzet zijn in de besprekingen met Nederland.'

Ook coalitiegenoot van het kabinet-Liberia, FOL/SI-leider George Hueck, heeft een helder standpunt als het gaat om de toekomstige relatie van Curaçao met de overige Antiliaanse eilanden en Nederland. 'In de periode tussen nu en een uiteindelijke algehele onafhankelijkheid wil Curaçao een autonome positie gaan innemen.'

Politiek leider van oppositiepartij MAN, Don Martina, stelt zich ook op het standpunt dat Nederland een aparte status van Curaçao zal moeten respecteren. 'Middels een te houden consultatief referendum zal de bevolking zich kunnen uitspreken. Op basis van een grote meerderheid van het Curaçaose volk dat zich uitspreekt voor een band met Nederland maar een losser verband met de vier kleinere Antilliaanse eilanden, zal Nederland naar ons moeten luisteren.' Martina zegt: 'Dit zijn de laatste Eilandsraadverkiezingen geweest. Over vier jaar zullen er Statenverkiezingen voor Curaçao worden gehouden,' daarmee aangevend dat het streven naar een autonome positie serieus is.

ARGUMENTEN

De Curaçaose politici zullen met goede argumenten bij Nederland moeten aankloppen, want van zowel minister Hirsch Ballin van Antilliaanse Zaken als van de meeste fracties in de Tweede Kamer is bekend dat zij een verdergaande versplintering van de Nederlandse Antillen resoluut verwerpen.

Bij een eventueel te houden Ronde Tafel Conferentie inzake de toekomstige aparte status van Curaçao telt behalve de stem van Nederland eveneens de stem van Aruba mee. Sinds de Status Aparte van Aruba in 1986 bestaat het koninkrijk uit drie landen en zodoende hebben drie landen stemrecht als het besluiten rond de staatkundige structuur betreft.

Overigens vragen ook enkele Nederlandse parlementariërs zich af met welke argumenten Hirsch Ballin Curaçao kan weigeren, gelijk Aruba, een aparte status te verkrijgen. Toen Aruba uit het Antilliaanse verband stapte zou het eigenlijk 10 jaar later, op 1 januari 1996, onafhankelijk moeten worden. Maar vorig jaar juli zegde Hirsch Ballin de Arubaanse premier Oduber toe dat Aruba niet meer verplicht onafhankelijk hoefde te worden. Op Curaçao staat men op het standpunt: gelijke monnikken, gelijke kappen.

Bedreiging met speelgoedpistool

WILLEMSTAD — Een 47-jarige man is gisteren door zijn 34-jarige broer bedreigd met een vuurwapen, zo zegt hij. De politie die de dader aanhield, constateerde echter dat het ging om een speelgoedpistool. De man kreeg een standje en zijn speeltuig is hem door de agenten afhandig gemaakt.

Een échte bedreiging vond plaats bij een snack aan de Winston Churchilweg. Een vrouw schakelde de politie in toen er bij de snack werd ingebroken en de dader haar tot tweemaal toe bedreigde. De politie is nog zoekende naar de verdachte die bij hen als bekende te boek staat.

Illegalen aangehouden

WILLEMSTAD — Er werden door patrouillerende zonen van Hermandad in totaal zeven personen aangehouden die zich illegaal op het eiland bevonden. Bij een projectplan op Corasol werden drie Surinamers aangehouden die werkzaamheden verrichtten zonder in het bezit te zijn van de nodige papieren. Een persoon van dezelfde nationaliteit werd aangehouden omdat hij zich reeds acht maanden illegaal op het eiland bevindt.

Drie Dominicaanse vrouwen werden aangehouden in een snack aan de Santa Rosaweg. Eén bevond zich sinds 1988 illegaal hier en de andere sinds 1990. Alle aangehoudenen werden ter afwachting van hun uitzetting in verzekerde bewaring gesteld.

Rookoverlast

WILLEMSTAD — Door bewoners van Gora werd om assistentie gevraagd omdat zij rookoverlast ondervonden van een vuurtje dat door buurtbewoners was gestookt. Bij aankomst van de patrouille bleek dat inderdaad overlast van het vuur werd ondervonden. De stokers werden onderricht over het verbod op het verbranden van vuil binnen de bebouwde kom van de stad.

Jaloerse vriend

WILLEMSTAD — Een 19-jarige jongedame is vanmorgen mishandeld door haar 32-jarige vriend die vermoedelijk handelde vanuit jaloezie. Toen zij pas 's ochtens om zes uur thuiskwam, wilde hij niet geloven dat zij van haar werk kwam zoals ze vertelde.

Hirsch Ballin wil extra bijdrage

Antilliaanse literatuur op Frankfurter Buchmesse

-door Victor Hafkamp-

DEN HAAG/WILLEMSTAD — Minister mr. Ernst Hirsch Ballin (koninkrijkszaken) heeft zijn collega mevrouw Hedy d'Ancona (welzijn, volksgezondheid en cultuur) een bedrag aangeboden om de Nederlands-Vlaamse presentatie op de Frankfurter Buchmesse te garanderen. Nederland en Vlaanderen willen in 1993 als gastland op deze belangrijke internationale boekenbeurs optreden, maar over de financiering van het Nederlandse aandeel is onenigheid tussen minister D'Ancona en de Nederlandse uitgevers.

Minister Hirsch Ballin wil aan zijn bijdrage de voorwaarde verbinden dat in Frankfurt de Antilliaanse literatuur onder de internationale aandacht wordt geplaatst. De Antillen kennen volgens hem een aantal voortreffelijke auteurs, zoals Tip Marugg, Boeli van Leeuwen en Frank Martinus Arion.

De manifestatie kost tien miljoen gulden, waarvan de uitgevers de helft en de Vlaamse en Nederlandse overheden elk een kwart zouden moeten bijdragen. Tot dusverre laten de uitgevers het afweten, waarmee de deelname van Nederland en Vlaanderen aan de Buchmesse in gevaar komt. Minister D'Ancona geeft het evenwel nog niet op en gaat op korte termijn opnieuw met de uitgevers praten om de inpasse te doorbreken.

Drs. Frits Palm van het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken bevestigt de toezegging van de minister, maar zegt dat over de hoogte van het bedrag nog geen beslissing is genomen. Hij spreekt tegen dat het om enkele honderdduizenden gulden zou gaan, zoals Het Parool gisteren meldde. "Het zou een goede zijn als de Antillen zich dank zij de steun van het KABNA op die Messe goed zouden kunnen presenteren, maar het is duidelijk dat het KABNA via zijn begroting geen geld naar WVC kan oversluizen voor de financiering van een evenement als de Buchmesse", ... Palm.

Volgens de Raad v... Nederlandse Taal... en... teren, het adviesorga... de Nederlandse Taal... het onaanvaardbaar ... Nederlands-Vlaamse p... tatie op de Buchmes... zou doorgaan. "Ons im... het buitenland zou ee... knauw krijgen", ald... raad in brief aan p... Ruud Lubbers en de ... ters D'Ancona, Van ... Broek (buitenlandse ... en Andriessen (econo... zaken).

Woordvoerder De ... van de Vlaamse cult... nister liet weten dat de N... landse regering nog ge... zoek heeft gedaan om ... geld van Vlaamse zij... de Nederlands-Vlaams... sentatie te redden.

Snackhouder gewaarschuwd

WILLEMSTAD — De patrouille van Punda moest een snackhouder op Berg Altena streng onderhouden, omdat deze het verbod op verkoop van alcohol had overtreden. Dit verbod gold van donderdag zeven uur 's avonds tot zaterdagmorgen acht uur. Er werd niet overgegaan tot sluiten van de snack.

Omleiding Schottegatweg

WILLEMSTAD — Maandag 15 april wordt een aanvang gemaakt met de laatste fase van de reconstructiewerkzaamheden van de Schottegatweg Oost, gedeelte Biesheuvel/Cas Coraweg. Deze fase houdt in het reconstrueren van het gedeelte van de westelijke baan tussen de Prof. Kernkampweg en de Cas Coraweg. Daartoe is noodzakelijk de volgende verkeersmaatregelen te treffen.

De Prof. Kernkampweg en dus ook de bedrijven aan genoemde weg zijn slechts te bereiken via de omleiding langs de inrit van het benzinestation De Biesheuvel. Het doorgaande verkeer vanuit de Biesheuvel richting Saliña zal via zowel de westelijke als de oostelijke baan van de nieuwe Schottegatweg Oost geleid worden. V... de te verrichten werk... heden zal het niet m... zijn om linksaf d... Coraweg in te rijde... verkeer zal via de Kaya... boyan geleid w... Bedrijven en bewone... genoemd wegvak blij... allen tijde bereikbaar.

Voor wat betreft de ... lijke baan zal voor he... keer komende van ... met bestemming richting ... heuvel (Rio Canari... bestaande omleiding ... Cas Coraweg, Francia... parallelweg van de S... gatweg Oost gehand... blijven. De verkeers... mers worden verzoc... deze wijziging reken... houden, de aanwijzing... verkeersborden op te ... en hun snelheid a... passen.

PNP-FOL/SI twee keer zoveel stemmen als DP-MAN-NP samen

WILLEMSTAD — De overwinning van de Partido Nashonal de Pueblo (PNP) kent geen precedent. De winnende partij heeft het eigen recordaantal stemmen van vorig jaar daarmee verbroken, iets dat op Curacao niet eerder is gebeurd. Van de 72.306 uitgebrachte stemmen heeft de PNP in totaal 33.164 stemmen behaald. Met de FOL/SI (die 16.603 behaalde) komt het totaal van coalitie stemmen op 49.767 stemmen. Het aantal nietstemmers is 40.694. Ongeveer 2000 stemmen waren ongeldig.

De partijen die hoogstwaarschijnlijk oppositie zullen gaan voeren, MAN, DP en Nos Patria hebben samen 20.706 stemmen behaald. Dat is minder de helft van het aantal dat PNP en FOL/SI samen in de wacht hebben gesleept.

Zou de PNP weer een coalitie vormen met de FOL/SI dan zal het nieuwe Bestuurscollege waarschijnlijk uit vijf gedeputeerden voor de PNP en twee voor de FOL/SI bestaan. Met 10 zetels in de Eilandsraad (en 5 voor de FOL/SI) bevindt de PNP zich in een positie om de meerderheid in het Bestuurscollege te eisen.

NOS-team verslaat verkiezingen

WILLEMSTAD — Het nieuwsprogramma van de Nederlandse publieke televisie, het NOS-Journaal, was in verband met de Eilandsraadverkiezingen op Curaçao. Het verslag wordt vanavond driemaal op de Nederlandse televisie uitgezonden.

Gisteren op de dag van de Eilandsraadverkiezingen was er een team van de NOS (Nederandse Omroepprogramma Stichting) de gehele dag actief om een verslag voor de Nederlandse kijkers te maken. Het televisienieuwsprogramma NOS-Journaal besteedt vanavond in drie bulletins aandacht aan de verkiezingen op de Nederlandse Antillen. Om 19.00, om 20.00 en om 22.00 uur Nederlandse tijd zal ongeveer anderhalve minuut van het journaal gewijd worden aan de Antilliaanse verkiezingen. Met name Curaçao en St Maarten komen daarin ruim aan bod.

Veslaggever Mike Willemse van de NOS, die op Curaçao geboren is en die in Nederland correspondent is van de Amigoe, maakte daarvoor gebruik van een Antilliaanse cameraploeg van 'Caribbean Video Facilities': Ronald Carrilho en Cedric Broos.

Het videomateriaal met algemene verkiezingsbeelden op Curaçao en met interviews met minister-president Maria Liberia-Peters van de PNP, George Hueck van de FOL/Sicombinatie en politiek-leider van de MAN Don Martina is gisteravond met de KLM-vlucht naar Nederland verstuurd.

Hetzelfde NOS-Journaalteam betaande uit Willemse, Carrilho en Broos gaat waarschijnlijk volgende week naar Aruba om daar de officiële opening van de Coastal Oilraffinaderij te San Nicolas voor de Nederlandse televisie te verslaan.

Maria en vader naar stembus

■WILLEMSTAD— *Maria Liberia en haar vader omringd door vele aanhangers onderweg naar het stembureau...*

Ondanks de vele speculaties

Geen breuk in PNP-FOL/SI samenwerking

WILLEMSTAD — De huidige coalitie, bestaande uit de partijen PNP en de FOL/SI zal Curacao blijven besturen. Dit verklaarden verscheidene hooggeplaatste woordvoerders van de PNP gisteren aan de Amigoe. De mogelijkheid voor een coalitie PNP-MAN of PNP-DP is praktisch uitgesloten. De PNP haalde, zoals bekend 10 zetels bij de gisteren gehouden Eilandsraadsverkiezingen. Zowel de PNP-lijstaanvoerder, Maria Liberia Peters, als de campagne-leider, Dito Mendes de Gouveia verklaarde gisteravond dat alle opties open zijn. 'Wij hebben geen stembusakkoord met de andere partijen' lieten zij weten.

Mendes de Gouveia verklaarde gisteravond dat indien de PNP 10 zetels behaalde, zij samen met een andere partij de coalitie moet vormen. Zou de PNP 11 zetels behalen, dan zouden zij ook met een andere partij samengaan.

'Maar de opties zijn open', verklaarde Mendes de Gouveia, die voorts aanvoerde dat de PNP met alle andere partijen zal overleggen. De nieuwe Eilandsraad moet uiterlijk 1 juli zitting nemen.

De FOL/SI-leider, George Hueck, die 5 zetels bij de verkiezingen haalde, waarschuwde gistermorgen voor een eventuele uitsluiting van zijn partij van een nieuwe coalitie. 'Zij zullen grote problemen met ons krijgen indien zij ons uitsluiten', verklaarde een zeer geïrriteerde Hueck.

Op de televisie 's avonds maakte Hueck een rustiger indruk. Hij sprak niet meer van uitsluiting van zijn partij maar van voortzetting van de huidige PNP-FOL/SI coalitie.

Volgens insiders zal de huidige coalitie voortgezet worden. 'Er bestaat geen reden om de samenwerking tussen de twee partijen te verbreken.'

Wel was er de laatste dagen genoeg reden tot ongenoegen bij de PNP, aldus de insiders. Vooral de manier waarop verscheidene kandidaten op de FOL/SI-lijst zich over de PNP uitlieten. Maar dat wordt als kleine incidenten beschouwd.

Verwacht wordt dat er verandering zal komen in de verdeling van de portefeuilles. Verschillende portefeuilles, de sociale ontwikkeling betreffende, die momenteel in handen van de FOL/SI zijn, zullen naar verwachting naar de PNP gaan.

Een coalitie PNP-MAN (samen 13 zetels) of PNP-DP (samen 12 zetels), maar ook PNP-Nos Patria (samen 11 zetels) zijn slechts 'wishful thinking' volgens de goed ingelichte bronnen. Niet alleen is dat politiek gezien onnodig, maar zal bovendien ook veel meer problemen creëren voor de PNP.

Ondermeer moeten er verschuivingen komen op centraal niveau. De FOL/SI maakt momenteel deel uit van de centrale regering met drie zetels en twee ministers. Zou de PNP met een andere partij op eilandsniveau samengaan, dan moet de FOL/SI uit de centrale regering treden. Dat betekent dat nieuwe ministers benoemd moeten worden, verschuivingen die beter vermeden moeten worden.

Basepijp

WILLEMSTAD — Op de Heelsumstraat is een autobestuurder aangetroffen in het bezit van een basepijp en base gewikkeld in folie. De 29-jarige man werd door de politie overgedragen aan de recherche.

Wandeling Amigu di Tera succes

WILLEMSTAD — Afgelopen zondag 7 april heeft een groot aantal mensen deelgenomen aan de wandeling 'Shete Boka'. Dit gebeurde onder leiding van Amigu di Tera. Een speciale werkgroep van deze vereniging voor natuurvrienden organiseert eens per zes weken een wandeling met het oogmerk de bewoners van Curaçao kennis te laten maken met de prachtige natuur van het eiland.

Deze keer werden de geïnteresseerden geleid door de heuvels ten noorden van de Seru Roi Salga naar Boka Kortalein. Diepe erosiegeulen zorgden hier voor afwisseling in het landschap. Van schaarsbegroeide heuvels komt men in manzalinabossen. De voettocht werd over het kalkplateau voortgezet in westelijke richting. Ondanks het beperkt aanwezige planten- en dierenleven, is dit gebied van een indrukwekkende schoonheid. Met name uit geologisch oogpunt is het bijzonder interessant. Iedere 'boka' heeft zijn eigen unieke vorm. Deze 'boka's ontstonden vemoedelijk 25 duizend jaar geleden toen de zeespiegel 25 meter lager was dan nu. Toen konden op vele plaatsen stukken uit de kalkterrassen eroderen. Nu worden ze geconserveerd door purpelkleurige algen en kokerwormen welke het kalkgesteente bedekken met een ondoorlaatbare laag. Zij leggen zelfs zoveel kalk vast dat op deze plaatsen nieuw gesteente gevormd wordt. In het kalkplateau vindt men vele fossiele koralen die vele eeuwen geleden versteend zijn.

Na zo'n twee uur bereikten de wandelaars de laatste 'boka', de Boka Manzaliña, die diep in het terras doordringt. Hen restte nog een flinke klim naar het vertrekpunt bij de watertanks na Savonet.

Bij de eerstvolgende wandeling op 19 mei hoopt Amigu di Tera wederom op zo'n grote belangstelling van het publiek. Meer informatie over deze wandeling zal medio mei in de media verschijnen.

Bentoera omringd door fans

■*WILLEMSTAD — Raymond Bentoera van de DP stemde bij het Raduphus College: rode mutsen en vlaggen. 'De nieuwe DP zal opstaan,' voorspelde hij...*

WILLEMSTAD — De patrouille van Montagne werd naar Hanenberg ontboden alwaar in een woonhuis brand zou zijn ontstaan. Het gelukte de bewoonster de brand die in de kamer ontstond naast die waarin zij sliep, te blussen. De gedupeerde vrouw verdenkt I.N die haar verschedene malen had bedreigd haar huis in brand te zullen steken. De politie heeft het onderzoek.

VATICAANSTAD - De sacristie van de Sint Pieter in Rome is donderdagavond bij een brand ernstig beschadigd.

De brandweer had de brand snel onder controle maar kon niet voorkomen dat het interieur zware schade opliep. Verder zijn enkele vergulde kandelaars die bij plechtigheden in de Sint Pieter worden gebruikt, voorlopig onbruikbaar. De oorzaak van de brand is niet bekend.

ROME - De huidige premier van Italië, Giulio Andreotti, heeft een nieuwe regering gevormd. Dat is vrijdagavond meegedeeld door een regeringswoordvoerder in Rome.

Het nieuwe kabinet is de vijftigste na-oorlogse regering van Italië. De vorige vijf partijencoalitie spatte twee weken geleden uiteen. Desondanks is Andreotti er in geslaagd de vijf partijen - Christen democraten, socialisten, republikeinen, liberalen en sociaal democraten - weer op een lijn te krijgen. Andreotti droeg het nieuwe kabinet vrijdagavond voor aan president Francesco Cossiga in het Quirinale paleis. Voor de 72-jarige Andreotti is de nieuwe regering de zevende die hij als minister-president leidt.

Ondanks verbod op alcoholverkoop

Uitbundige sfeer bij Eilandsraadsverkiezing

WILLEMSTAD — Ondanks het verkoopverbod op alcoholische dranken gedurende verkiezingsdag heeft Curaçao toch een sfeervolle verkiezingsdag gekend. In de ochtenduren was alles nog vrij rustig, maar na twaalf uur veranderde de stemming meer in een vol enthousiasme. Alcohol mocht niet verkocht worden, maar gezien de hoeveelheid drank die toch door sympatisanten werd geschonken, was de algemene sfeer op straat alles behalve 'droog.'

Bij de partijcentra verliepen de activiteiten 's morgens rustig. Vooral bij de partijen die een voortuitgang geboekt hebben kwam er later abrupt verandering in deze situatie. Een groot aantal aanhangers ging naar de centra om hun vlaggen, stickers en ander propagandamateriaal op te halen.

Verschillende autooptochten werden in de middaguren door de 'fans' georganiseerd. Vooral de aanhangers van de Democratische Partij hebben given een 'field-day' gehad.

De DP had naast de PNP ook één van de beste organisaties voor wat stembureau's betreft. Bijna alle stembureaus waren van DP-aanhangers voorzien. De FOL/SI was vooral bij de stembureaus in de zogenaamde arbeiderswijken (Noord Rozendaal, Buena Vista, Sta. Maria, Stenen Koraal enzovoorts) goed vertegenwoordigd.

De Amigoe bezocht gisteravond bijna alle partijcentra op Curaçao, met uitzondering van die van FOL/SI. Bij de Democraten op Sta. Maria heerste vergeleken met vorig jaar een zeer opgetogen stemming. Naar gelang de verkiezingsresultaten bekend werden, werd de sfeer bedrukter bij de democraten.

Bij het Nos Patria-centrum op de Rooseveltweg heerste ook een opgetogen stemming. Met uitzondering van de directe familieleden van Chin Behilia, enige kandidaten een klein aantal jeugdige sympatisanten die langs de weg met vlaggen zwaaiden, was het centrum bijna verlaten.

Het MAN-centrum te Landhuis Morgenster was zoals altijd druk bezocht. Een groot tv-scherm werd opgezet zodat de bezokers de resultaten via TeleCuraçao konden volgen.

De situatie bij 'Kas di Pueblo' aan de Penstraat was na de verkiezingsuitslag 'chaotisch'. Duizenden sympatisanten stroomden naar Kas di Pueblo om de partijleidster persoonlijk te feliciteren. Maria Liberia-Peters hield daar een toespraak onder veel gejuich van de PNP-stemmers die aanwezig waren.

WAARSCHUWING

De commandant van de marinierskazerne Savaneta maakt bekend dat op woensdag 17 april 1991 van 07.00 uur tot 13.20 uur een schoolschietoefening gehouden zal worden op het terrein Anabui. Er zal geschoten worden met scherpe munitie. Het onveilig gebied aan landzijde zal afgebakend worden met rode vlaggen en waarschuwingsborden.

TE HUUR AANGEBODEN

TWEE APPARTEMENTEN

een gemeubileerd $ 1200,-
een ongemeubileerd $ 1000,-

Quaststraat 17
Telefoon 26262

TE HUUR GEVRAAGD

EEN GEZINS-WONING

minimaal 2 slaapkamers, liefst ongemeubileerd.
Huurprijs ± f.800,- p.m.
Tel.: 23528
vragen naar Marten O'Niel.

PERSONEEL GEVRAAGD

DIENST MEISJE
VOOR HELE DAGEN inwonend

Tel.: 26262 of 27843

FOR RENT

LARGE STORE

excellent location, located center Havenstraat, commercial district.
For information:
Call 23802/21166

De Regering van Aruba

roept hierbij sollicitanten op voor de funktie van:

DIRECTEUR VAN DE DIRECTIE ONDERWIJS

De Directie Onderwijs van het Land ressorteert onder het Ministerie van Welzijnszaken en heeft als voornaamste doelstelling:

— de zorg voor een optimaal gevormde opgeleide Arubaanse bevolking, gericht op zowel de individuele zelfontplooiing als de sociale rechtvaardigheid.

Funktie-eisen:

— academische opleiding op het gebied van de onderwijskunde/sociale wetenschappen of een daaraan gelijk te stellen niveau;
— ruime kennis van en ervaring in het onderwijs, zowel theoretisch als praktisch;
— leidinggevende capaciteiten;
— goede contactuele eigenschappen;
— stimulerende, initiatiefrijke, en standvastige persoonlijkheid;
— administratief/organisatorische kwaliteiten;
— kennis van de onderwijswetgeving, het ambtenarenrecht en de toepassing daarvan;
— in staat zijn de geplande herstrukturering van het Arubaanse onderwijs in het algemeen, en van de Directie Onderwijs in het bijzonder, daadwerkelijk gestalte te geven.

Arbeidsvoorwaarden:

Bezoldiging en secundaire arbeidsvoorwaarden afhankelijk van opleiding en ervaring en met inachtneming van de bij de overheid geldende regelingen.

Schriftelijke sollicitaties - vergezeld van een curriculum vitae, fotocopie van diploma's en werkgeversverklaring(en) -dienen binnen 15 dagen na verschijnen van deze advertentie te worden gericht aan de Minister van Welzijnszaken d.t.k.v. de Directeur van de Directie Personeel en Organisatie.

Reeds ingediende sollicitatiebrieven zullen deel blijven uitmaken van de sollicitatie-procedure.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectie-procedure.

Heeft U wel eens nagedacht over Uw PENSIOEN?

En daarbij inclusief voor dezelfde premie een aantal noodzakelijke dekkingen?

Dan volgt hierbij de ideale oplossing voor U.

VOORBEELD: Man 32 jaar.

Op 62-jarige leeftijd komt incl. winstprognose tot UITKERING:	f. 38.000,-
Bij overlijden voor het bereiken van de 62-jarige leeftijd komt incl. winstprognose tot UITKERING	f. 38.000,-
Bij overlijden ten gevolge van een ongeval komt incl. winstprognose tot UITKERING:	f. 58.000,-
Bij algehele of gedeeltelijke invaliditeit komt maximaal tot UITKERING:	f. 20.000,-
PREMIEVRIJSTELLING bij algehele of gedeeltelijke invaliditeit.	

Dit hele PAKKET voor slechts f.53,90 per maand.

Informeer geheel vrijblijvend bij Uw broker:

REEBERG & ZONEN N.V.
Windstraat 11
Oranjestad
Tel.: 22775.

Een produkt van Fatum/Nat. Nederlanden

11 Dagen plezier met (m) in Walt Disney World

U KUNT KIEZEN UIT 2 OPTIES:

Vertrek 10 JULI - Terug 21 JULI, 1991
Vertrek 21 JULI - Terug 1 AUGUSTUS, 1991

MADURO TRAVEL BIEDT U HET VOLGENDE:

- Ticket heen/terug en zegel op Aruba,
- 9 Dagen Orlando in Howard Johnson Lodge,
- 2 Dagen Miami in Howard Johnson Convention Center,
- Toegangskaart voor 4 dagen Walt Disney: MAGIC KINGDOM, EPCOT CENTER, MGM STUDIOS.
- Eén daagse bezoek aan SEA WORLD,
- Eén daagse bezoek aan BUSCH GARDENS,
- Eén daagse bezoek aan CYPRESS GARDENS,
- Eén daagse bezoek aan UNIVERSAL STUDIOS,
- Eén dag rust/shopping in ORLANDO,
- Twee dagen rust/shopping in MIAMI,
- Alle bus-transporten in Orlando en Miami.

AL ONZE TOURS ZIJN ONDER BEGELEIDING VAN PROFESSIONELE GIDSEN.

Ook dagelijks 2 GRATIS ONTBIJT per kamer

ACCOMMODATIE PER PERSOON:

Vier personen op 1 kamer	Af. 1.599,-
Drie personen op 1 kamer	Af. 1.690,-
Twee personen op 1 kamer	Af. 1.860,-
Kinderen van 3 tot 9 jaar	Af. 915,-
Kinderen van 10 tot 12 jaar	Af. 973,-

Vraag naar een MOGELIJKE FINANCIERING van uw vakantiereis

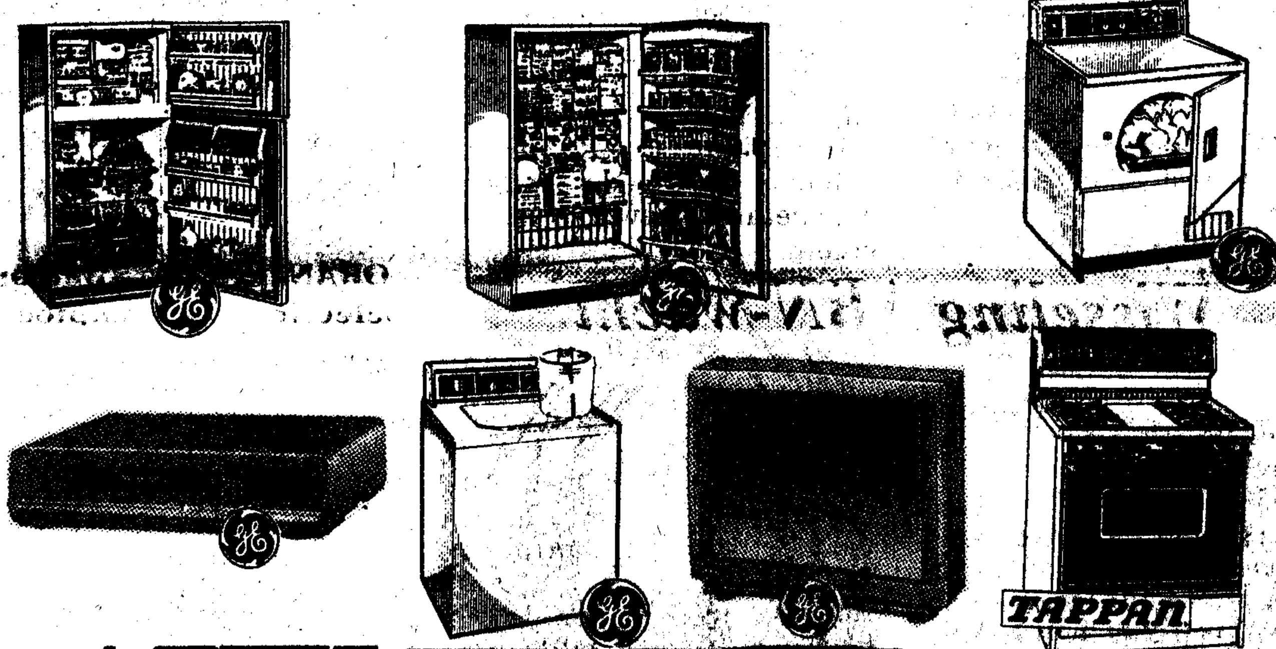
MET ONS MAAKT U IN ÉÉN KLAP KENNIS MET HEEL DISNEYWORLD.
DUS RESERVEER UW PLAATS(EN) ZO SPOEDIG MOGELIJK BIJ:

(m) maduro travel
ORANJESTAD: Tel. - 25995 — SAN NICOLAS: Tel. - 46624.

INRUIL 7x250 INRUIL

Ieder van Uw oude ijskast, freezer, dryer, wasmachine, videorecorder, televisie en stove heeft tot 11 Mei 1991 een **inruilwaarde** van

250 florin bij aankoop van een nieuwe.

WIMCO Oranjestad Tel.: 22958 - 22959 - 21381 - 33594

Wij gaan door tot Moederdag 11 Mei

WIMCO San Nicolas Tel.: 45162 - 45061

HYATT REGENCY ARUBA

RUINAS DEL MAR

SUNDAY BRUNCH EXTRAVAGANZA

INTERNATIONAL CUISINE
FASHION SHOW
LIVE MUSIC
FREE GLASS OF CHAMPAGNE

TIME : 10 am. till 3 pm.

PLUS 10 CATALOG STORE

NOW OPEN!!!

SEVEN DAYS A WEEK, FROM 10:00 AM TILL 8:00 PM

WE'LL FIND WHAT YOU NEED FOR LESS!!

PLUS TEN N.V.
Caya G.F. Betico Croes 162
Tel.: (2978) 29001

24 April is

SECRETARESSEDAG

Waardeer haar werk, geef haar een kado op haar dag.

Palais Hindu te EAGLE heeft een collectie waaruit U haar kado kunt kiezen, zoals een **bouquet bloemen, plantenpotten, vazen, koffie-mugs, agenda's, artikelen dat ze op haar werk kan gebruiken.**
Ook hebben wij **blazen** en **kado zakken** speciaal voor **secretaressedag.**

Palais Hindu
Engelandstraat 38
Telf.: 32386/35578
Fax.: 35190.

For your take away order Call

THE BAR-B-Q line

27737

GRILL-O-RAMA
FERGUSONSTRAAT 51

ARUBA DAILY ENTERTAINMENT

GEZELLIG UITGAAN????
Natuurlijk met
RIUNITE ON ICE
Mercurius Trading Company

CATTLE BARON RESTAURANT

VANAVOND GEZELLIG UITGAAN?? Den natuurlijk naar restaurant CATTLE BARON. Met internationale keuken, uitstekend voedsel, gezellige bar en prima service.
Diner 6 p.m. - 11 p.m.
L.G. Smith Boulevard 228.
Tel.: 22977.

Restaurant-Art Gallery
Gasparito 3
Phone: 37044-37144

Gasparito

Heerlijk dineren in een unieke, artistieke atmosfeer.......
dat kan alleen maar bij Gasparito!

A touch of France in Aruba

RESTAURANT *La Vie en Rose*

Open nightly from 6:00 - 11:00 p.m.
Reservations suggested Telephone 35935
L.G. Smith Boulevard adjacent to Paradise Beach Villas

Drive-In

Today at 8:30 & 12:00
Sunday at 9:00
" PREDATOR II "
action-thriller 18 yrs.

Principal

Today at 8:30
Sunday at 8:30
" HOME ALONE "
comedy 14 yrs.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur, zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. Pageboy 127-257.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
DRIVE-IN: 20.00+24.00 uur **Predator II** (thriller/science fiction, 18 jr.).
PRINCIPAL 20.30 uur **Home Alone** (comedy, 14 jr.).

* * * * * * * *

BOTICA'S (nachtdienst)
Pabao brug: Santa Cruz, tel.: 28028.
Pariba brug: San Lucas, tel.: 45119.

* * * * * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN
(van 18.00-07.00 uur):
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Santa Cruz: dokter E. Laclé, tel.: 23379/28442.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter M. Cheung via Centro Médico San Nicolas, tel.: 48833.

* * * * * * * *

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk, gelieve Alarmcentrale op te bellen, **tel.: 115.**

* * * * * * * *

CENTRO MEDICO CARABOBO (Engelandstraat 7, tel.: 21777): de wacht heeft dra L.G. Beke-Martinez, tel.: 24696.

* * * * * * * *

WIT GELE KRUIS ARUBA
ZUIGELINGENBUREAU (Koningstraat 22, tel.: 24444): dagelijks van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur.

Maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz (28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

* * * * * * * *

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE: tel.: 38989 (24 uur per dag).

* * * * * * * *

AIDS-HOTLINE: Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

* * * * * * * *

FADA/PRIDE (Van Walbeeckstraat 25): voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

* * * * * * * *

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA: P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

* * * * * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Our House; 18.30 Alf; 19.14 Elsa Klensch; 19.34 Big Story; 20.00 Nos cu Nos; 21.00 CNN International News; 21.20 Sports Saturday; 21.40 Estreno; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.00 Studio Sport; 17.15 Paradise; 18.00 Sunday Movie; 19.30 Show-time; 20.30 The Jesse Jackson Show; 21.15 CNN International News; 21.35 Sunday Sport; 22.00 Health Week; 22.15 Ballet: 'Sometimes'; 22.45 Week in Review; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

* * * * * * * *

DIVERSEN
SPORT
BASEBALL **(AA-klasse):** n-selectie vs Curaçaose veteranen selectie - Elias Mansur Ballpark.

* * * * * * * *

ZONDAG
DIVERSEN
FILMLIGA ARUBA: 20.30 uur vertoning 'Journey into Fear' (1942, VS; regie Norman Foster) - Cas di Cultura.

SPORT
WILERENNEN **(Aruba Wielerbond):** 09.00 uur 30-km fietstocht.

VOETBAL **(Heineken Cup):** vanaf 10.00 uur voortzetting wedstrijden - Bubali-veld.

SOFTBALL **(finale):** 16.00 uur Frisian Flag vs Athletics Amstelito - Caribe Ballpark.

* * * * * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 0f 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

* * * * * * * *

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen.

* * * * * * * *

KAPEL MARINIERSKAZERNE SAVANETA: 09.30 uur kerkdienst o.l.v. vlootpredikant ds J.G. Majoor.

* * * * * * * *

Glenbert Croes ontkent stichten nieuwe partij

ORANJESTAD — Glenbert Croes, zoon van de overleden MEP-leider Betico Croes van wie gefluisterd wordt dat hij met een eigen partij zal komen, stelde donderdag in een communiqué dat hij de minst aangewezen persoon is om de eenheid te schenden van de partij die de fundamentele pijler was van de politieke geschiedenis van Aruba.

"Daarom doe ik vandaag een beroep op alle sympathisanten, kiezers en leiders van de MEP om mij te begeleiden zodat wij trouw zullen blijven aan de principes en ideologie van onze partij en van onze eeuwige leider, mijn vader", zo vervolgde Glenbert Croes zijn communiqué, waarin de meeste aandacht besteed werd aan zijn overleden vader.

Hij stelt verder dat zijn vader zijn idealen heel goed omschreven had. Toen in de partij, waarvan hij deel uitmaakte, een groep personen de rug toekeerde aan de werkelijke idealen van het volk, besloot Betico Croes, samen met een aantal sympathisanten met zeer diepe loyaliteitsgevoelens voor het volk, de partij te verlaten en de MEP op te richten.

"Zijn leven als woordvoerder en leider van het Arubaanse volk is alom bekend en daarom ben ik, als kind van de voornaamste oprichter van de MEP, de minst aangewezen persoon om de eenheid van de partij te schenden". Tot zover Glenbert Croes in zijn communiqué.

Vernieuwen paspoort duurt 10 dagen

ORANJESTAD — Bevolking/Burgerlijke Stand doet een beroep op eenieder om op tijd het paspoort te controleren op zijn geldigheid. Men moet er rekening mee houden, dat bij een verzoek om een nieuw paspoort het minstens tien dagen zal duren voordat men het nieuwe paspoort krijgt. Zoals bekend, worden — vanwege de Europese éénwording in 1992 — bestaande paspoorten niet meer verlengd, maar krijgt men in plaats hiervan een nieuw (rood) paspoort.

Personen jonger dan 21 jaar moeten bij aanvraag van een paspoort een schriftelijke goedkeuring van hun ouders tonen. Om kinderen tot en met elf jaar in te schrijven in het paspoort van de vader, moet de moeder toestemming geven en bij inschrijving in het paspoort van de moeder is toestemming van de vader vereist.

Bevolking/Burgerlijke Stand wijst er verder op, dat landen in de regio, zoals Venezuela, de Verenigde Staten, Colombia en Costa Rica, een paspoort eisen dat nog minstens zes maanden geldig is.

Huisgenoot verduistert geldbedrag

SAN NICOLAS — De bewoner van een woning te Lago Heights deed aangifte dat onbekenden een deur in zijn garage hadden opengebroken om in zijn woning te komen. Na het ongewenste bezoek werd een groot geldbedrag vermist. Uit een kamer werd zesduizend dollar en zevenhonderd florin gestolen en uit een andere kamer nog eens vijfhonderd dollar en duizend florin, in totaal ruim 13.500 florin.

Vingerafdrukken werden genomen, waarbij de recherche de indruk kreeg dat hier iemand aan het werk was geweest, die de situatie bijzonder goed kende. Na het nemen van vingerafdrukken van de personen die in de woning verblijven, was het direct raak. De vingerafdrukken waren afkomstig van een Dominicaanse zwager van de eigenaar, J.L., die tijdelijk in de woning verbleef. J.L. ontkende in eerste instantie, doch gaf uiteindelijk toe. Hij bracht de recherche onder meer naar het Wilhelminapark waar hij een zak met 3.950 dollar had begraven.

Restaurant-manager Calinog

■ *ORANJESTAD — George Calinog werd onlangs benoemd tot restaurant manager bij Talk of the Town / Surfside Barrio Fiesta. Onder hem valt ook het Filipijns restaurant dat onlangs in Surfside de deuren opende en dat vanmiddag om zes uur officieel wordt ingewijd.*

George Calinog, die op de Filipijnen werd geboren, heeft veertien jaar food and beverage-ervaring en was kitchen supervisor bij Meralco Lighthouse in Manilla, hotel assistant-manager van Sands Hotel in Jeddah (Saudi-Arabië), restaurant manager van Barrio Fiesta in Abu Dhaby (Verenigde Arabische Emiraten) en assistant food and beverage manager voor Primier Cruise Lines in Miami.

Nummerplaten toch afhalen

ORANJESTAD — Het systeem bij de Ontvanger van "eerst aan het loket betalen en de autonummerplaat straks door het postkantoor thuis bezorgd krijgen" draait nog steeds niet naar volle tevredenheid.

Ook dit jaar is er een aantal automobilisten dat wel betaald heeft, maar de nummerplaat nog niet ontvangen heeft. Volgens Ontvanger en Posterijen werden de nummerplaten bezorgd bij de adressen zoals op de kwitanties aangegeven, maar bleken de betrokken personen niet meer op die adressen te wonen. De Ontvanger doet nu het verzoek aan deze personen om hun nummerplaat op het Ontvangerskantoor te komen afhalen met medebrenging van betalingsbewijs.

Wisseling ABN-wacht

■ *ORANJESTAD — In Chez Mathilde bood vrijdagmiddag de directeur van de ABN Aruba, mr. A.R. Harmsen, een lunch aan. Dit was ter gelegenheid van het afscheidsbezoek van J.G.A. Bähr, in verband met zijn pensionering als directeur van de ABN voor Latijns-Amerika en het Caribisch gebied en het bezoek van mr. M.A. Pourier, algemeen directeur voor de Nederlandse Antillen en Aruba.*

Zes maanden voor coach

ORANJESTAD — Conform de eis van de officier werd de baseballcoach C. veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf waarvan drie maanden voorwaardelijk. Hem werd ten laste gelegd dat hij met een tien-jarige aan hem toevertrouwde pupil ontuchtige handelingen zou hebben gepleegd.

De 26-jarige P.R. hoorde de officier een gevangenisstraf van twaalf maanden, waarvan drie maanden voorwaardelijk, tegen zich eisen omdat hij ontucht zou hebben gepleegd in de jaren 1984/86 met zijn toen vijftienjarige nicht. De rechter veroordeelde hem tot driehonderd dagen gevangenisstraf, waarvan 284 dagen voorwaardelijk.

Video Center klopt ook Richmond

ORANJESTAD — In het Elias Mansur Ballpark werd vrijdagavond de AA-klasse baseballcompetitie voortgezet met de ontmoeting tussen Aruba Video Center (AVC) en Richmond. Het werd een spannende strijd waarbij AVC met 5-3 de meerdere van Richmond bleef en daarmee in de tweede wedstrijd van de competitie haar tweede overwinning thuis bracht.

In de tweede inning opende Richmond de score (1-0) doch dank zij twee fouten van Richmond maakte AVC er 1-1 van. In de daaropvolgende inningen werd niet gescoord doch in de zesde inning scoorde AVC (drie maal (4-1) en in de daaropvolgende inning éénmaal (5-1). In de laatste inning kwam Richmond stevig opzetten doch het kon de stand alleen nog maar op 5-3 brengen. Winnende werper was Gracindo Wester, die in de negende inning door Erwin Dijkhoff werd vervangen. Verliezende werper was Vincent Willems, die in de zevende inning zijn plaats afstond aan Marchena.

Vanavond "de strijd van het jaar" wanneer de Marlboro veteranen selectie de strijd aanbindt tegen een veteranen selectie van Curaçao, welke wedstrijd in het Elias Mansur Ballpark wordt gespeeld.

Junior Selection basketkampioen

ORANJESTAD — Junior Selection is kampioen geworden van het Open Class basketbaltoernooi, dat met veel succes georganiseerd werd door Chinese/Ling & Sons.

Junior Selection won de beslissende playoff-wedstrijd met 70-61 van Marathon/Aruba Juniors en legde daarmee beslag op de kampioenstitel. Marathon werd subkampioen. Naast de trofeeën voor kampioen en subkampioen waren er ook medailles voor Igmar Davelaar (Marathon/Aruba Jrs.) die topscorer werd en Kenneth Royer, eveneens van Marathon, die tot meest gedisciplineerde speler werd uitgeroepen.

Lezingen Fundini

ORANJESTAD — De lezingencyclus van de stichting voor Onderzoek en Informatie, Fundini, over de invloed van de socio-economische ontwikkelingen, zal woensdag 17 april worden voortgezet. Ing. Gerald Engelbrecht en Errol Sjak Shie zullen om 20 uur 's avonds spreken over Milieuplanning.

Alle lezingen van Fundini vinden plaats in de Universiteit van Aruba aan het Irausquinplein.

Brillenactie Leo geslaagd

ORANJESTAD — Bij de recente inzameling van brillen om Aruba en de regio op dit gebied de helpende hand te kunnen bieden, werden 180 brillen ontvangen.

Hiervoor brengt de Aruba Leoclub, die de inzameling organiseerde, dank en deze laat weten dat spoedig ook op San Nicolas een inzameling zal worden gehouden. Voorts brachten de leden van de Aruba Leoclub een Paasbezoek aan de kinderen van Skol Dunuman. Er werden verschillende spelletjes gedaan, terwijl de kinderen ook getracteerd werden.

Boulevardloop oudste Caribische klassieker

ORANJESTAD — Dinsdag 30 april is de éénendertigste editie van de Boulevardloop, waarmee deze 10-km race waarschijnlijk de oudste jaarlijks gelopen klassieker in het Caribisch gebied is.

De start is om zes uur 's morgens te Malmok en de eerste lopers kunnen omstreeks half zeven aan de finish bij het gebouw van de Aruba Ports Autorithy worden verwacht. De gehele race wordt voor het eerst over de nieuwe Sasakiweg gelopen.

Er wordt dit jaar een grote deelname verwacht. Voor de eerste tweehonderd aankomenden zijn er fraaie oranje herinneringsvaantjes met gouden opdruk en niet minder dan 44 trofeeën zijn door sponsor Caribe/Adidas voor de verschillende categorieën beschikbaar gesteld. De logistieke organisatie wordt verzorgd door IDEFRE in samenwerking met de Atletiek Bond. In het kader van de Koninginnedagviering staat deze loop onder auspiciën van de Oranje Vereniging Aruba. De voorzitter van de Oranjevereniging reikt de prijzen uit.

Door de sponsor is de Curaçaose atleet Amadeo Kemper, winnaar in 1989 en 1990 en recordhouder van deze Boulevardloop met 31 min. en 24 sec., uitgenodigd om dit jaar weer deel te nemen met vergoeding van reis- en verblijfskosten. Sport Caribe heeft eveneens Kim Reynierse uitgenodigd aan de Boulevardloop 1991 deel te nemen en hierop is bevestigend gereageerd. Reynierse, Caribisch en Centraalamerikaans Cross Country kampioen 1990 (over 10-km), zal ongetwijfeld een poging wagen het Boulevardlooprecord, dat reeds achttien jaar in Curaçaose handen is, scherper te stellen.

Inschrijvingen kunnen vanaf heden plaats vinden bij Sport Caribe in de Schelpstraat, waar ook de trofeeën voor de loop in een der etalages ten toon zijn gesteld. De inschrijftermijn sluit absoluut op zaterdag 27 april om twaalf uur 's middags. Nainschrijvingen worden niet geaccepteerd.

Hattrick Kelly

SAVANETA — Op de banen van Buurtcentrum Savaneta werden vrijdagavond drie wedstrijden voor de playoff van de zaalvoetbal gespeeld. In de eerste wedstrijd behaalde Italo Arubano een 4-2 overwinning — ruststand 2-1 — op het Hyatt Regency-team. Gilbert Kelly nam drie doelpunten voor zijn rekening en Roland Figaroa het vierde doelpunt. Betto Castilblanco scoorde tweemaal voor Hyatt.

Daarna behaalde Formosa Supermarket een 8-3 overwinning op Zeerovers/Pepsi Cola. Bij de rust stond Formosa reeds met 5-1 voor.

In de laatste wedstrijd, waarvoor vooral van het publiek uit Noord grote belangstelling bestond, behaalde Noord Fermin Puma boys een 4-3 overwinning op het eveneens sterk spelend Dakota Coca Cola-team, welke laatste team bij de rust met 2-0 voorstond. Na de rust trokken de Fermin's Puma Boys stevig van leer en ze hadden de stand al spoedig met 2-2 gelijk getrokken, waarna met 3-2 en 4-2 de voorsprong werd genomen. Kort voor het einde scoorde Dakota nog eenmaal, waardoor de eindstand van 4-3 werd bereikt.

Maandagavond wordt de playoff voortgezet met de volgende wedstrijden: 19.00 uur Gatorade Neon - Brazil Gabby's, 20.00 uur Barak Boys/Ennia - Caiquetio/Geerman Autoparts en om 21.00 uur Arends Constructions - Double Seven.

Frisian Flag leidt softball

ORANJESTAD — De finalerronde voor de softbaltitel van Aruba is donderdagavond van start gegaan tussen de finalisten Frisian Flag en Athletics Amstelito.

Kampioen Frisian Flag komt ook dit maal met serieuze plannen door de eerste wedstrijd met 9-2 te winnen. Winnende pitcher voor Frisian Flag, Rodney Geerman, had de tegenstander op nul run tot in de laatste inning, waarin Athletics erin slaagde zijn twee runs te maken. Hij permitteerde slechts twee hits aan Athletics. Frisian Flag produceerde negen runs op twaalf hits en beging slechts één error tegen twee errors van Athletics. De nederlaag van Athletics kwam op naam van pitcher Antonio Warner.

Zondagmiddag om vier uur wordt de tweede wedstrijd in het Caribe Ballpark gespeeld.

Kilo cocaïne onder matras

ORANJESTAD — Een buitenlands echtpaar dat in een timesharing-hotel logeerde, is door de Sectie Verdovende Middelen (SVM) aangehouden in verband met de vondst van ruim één kilo cocaïne onder een matras in hun hotelkamer.

Het trok reeds de aandacht dat het echtpaar dag na dag weigerde de housekeeping toe te laten om de kamer schoon te maken. Uiteindelijk besloot de supervisor dat de housekeeping de kamer schoon moest maken. Hierbij bleek dat de kamer een puinhoop was, reden waarom het echtpaar werd verzocht het hotel te verlaten. Bij vertrek werd een credit card voor de betaling aangeboden, welke bij controle aan iemand anders bleek toe te behoren.

De politie werd ingeschakeld en het echtpaar naar de wacht gebracht voor verhoor. Toen bij het schoonmaken van de kamer onder een matras een zak met cocaïne werd gevonden, werd de politie opnieuw gewaarschuwd die de cocaïne in beslag nam en een diepgaand onderzoek instelde.

Promessen schatkist

ORANJESTAD — De Centrale Bank van Aruba (CBA) zal op vrijdag 19 april 1991 schatkistpromessen aan touwen uitgeven tot een bedrag van twintig miljoen florin. Deze schatkistpromessen zullen worden afgelost op 19 juli 1991. Aanstaande maandag zal in de lokale kranten een bekendmaking van de CBA hierover verschijnen.

Route optocht Partido Nashonal di Pueblo Djadomingo 14 di april pa 12'or di merdia

Plaza Mundo Merced
Abraham Mendez Chumaceiro Blvd.
Plaza Smeets
Johan van Walbeeckplein
Pietermaai
Penstraat
M.L.King Blvd
Koraal Specht weg
Kaya Shers
Kaya Sakado
Amandelweg
Anasaweg
Caracasbaaiweg
Weg van Zuurzak naar Newport
Weg van Newport naar Fuik
1ste geasfalteerde weg richting Katholieke ker richting Montagne
Weg van Montagne naar Sta Rosa
Sta Catharinaweg
Kaya Nathan
Naamloze verharde weg leidende door Ronde Klipweg
Bonamweg
Ronde Klipweg
Erosweg
Jongbloedweg
Kaminda Brievengat
Bonamweg
Gosieweg
Prairieweg
Mottoneswe
Arowakenweg
Schottegatweg Noord
Suffisantweg
Van Krimpenlaan
Kaya Havana
Kaya Muizenberg
Kaya San Juan
Seroe Fortunaweg
Cabo Verdeweg
F.D.Rooseveltweg
Mahumaweg
Schonegevelstraat
Jan Noorduynweg
F.D. Rooseveltweg
Cubaweg
Santo Domingoweg
Schottegatweg West
Weg naar Welgelegen
Piscaderaweg
E.E.G. weg
Weg naar Westpunt
Weg naar Bullenbaai
Kaya Antoine Pijpers
Bocaweg
Redaweg
Canasterweg
Bocaweg
Weg naar Bullenbaai
Weg naar Westpunt tot Tera Cora
Kaya Boksit
Kaya Wama
Kaya Andesit
Kaya Piedra Natural
Kaya Caliza
Kaya Monzonit
Kaya Piedra Natural
Kaya Tera Cora
Weg naar Westpunt bij Krakeelweg naar Soto
Weg naar Sta. Cruz
Weg naar Lagoen
Weg naar Westpunt
Weg naar Westpunt naar Barber
Voetbalveld Barber als eindpunt

Eilandsraads verkiezing 1991 Stemburo's	Aantal stem-gerechtigden 1991	Aantal uitgebrachte stemmen 1991	FOL/SI	MAN	DP	PNP	NOS PATRIA	Totaal
1. St. Petrusschool - Westpunt	1138	803	155	124	47	450	27	803
2. John Horris Sprockel Huishoudschool - Barber	1137	768	175	119	32	426	16	768
3. Don Sartoschool - Soto	1022	711	208	59	27	397	20	711
4. Sta. Marthaschool - Soto	1178	780	247	121	32	364	16	780
5. Skol Basiko San Hose - Barber	1206	872	162	237	36	412	25	872
6. St. Janschool - Barber	1228	873	210	129	46	461	27	873
7. Sentro di Bario San Willibrordo - San Willibrordo 9	742	478	110	87	36	227	18	478
8. R.K. Kamelia Kleuterschool - Tera Corra	999	667	179	142	45	259	42	667
9. Skol Elis Juliana - Tera Corra	864	582	166	117	47	228	24	582
10. Colegio San Michil - Boca San Michil	1201	752	357	118	33	238	6	752
11. Sta. Claraschool - Jan Doret	982	625	190	82	48	283	22	625
12. Sta. Claraschool - Jan Doret	821	547	149	83	19	283	13	547
13. Atanacio Emilio Goiloschool - Julainadorp	1292	788	223	108	54	324	29	788
14. H.J.A. Schroederschool - Julianadorp	1321	682	207	113	55	274	33	682
15. Goilo Kleuterschool - Julianadorp	760	347	114	50	32	137	14	347
16. Atanacio Emilio Goiloschool - Julianadorp	1008	612	61	182	66	255	48	612
17. Centro Juvenil - Mahoema	1227	803	192	135	60	371	45	803
18. Woonhuis Kaya Seru Mahuma - Mahuma	1158	768	142	168	47	345	66	768
19. Jeanne d'Arc kleuterschool - Sta. Maria	904	596	140	142	33	241	40	596
20. Buurtcentrum Sta. Maria	1020	639	138	113	59	282	47	639
21. Dodo Palm College - Seroe Fortuna	1074	599	306	30	30	212	21	599
22. Arco Iris Kleuterschool - Seroe Fortuna	983	546	213	52	42	212	27	546
23. Maduroschool (Skol Basiko) - Steenen Koraal	1017	609	236	81	38	220	34	609
24. Avilaschool - Sta. Maria	1026	608	192	90	42	236	48	608
25. Jeanne d'Arc-College - Sta. Maria	1219	782	109	189	79	327	78	782
26. St. Joris College - Sta. Maria	978	571	231	70	34	208	28	571
27. Universiteit v.d. Ned. Antillen - Jan Noorduynweg	1227	775	257	168	64	239	47	775
28. St. Antoniusschool - Sta. Maria	1130	723	112	127	80	353	51	723
29. J.C. Nechie Pieters College - Buena Vista	1071	640	205	91	47	252	45	640
30. Buurtcentrum Buena Vista	1014	638	158	144	47	240	49	638
31. Juan Pablo Duarteschool - Buena Vista	1059	646	165	101	58	285	37	646
32. M.A.O. school - Buena Vista	926	519	147	86	58	206	22	519
33. Prinses Margrietschool - Buena Vista	1104	639	201	101	56	240	41	639
34. Anglo Kleuterschool - Buena Vista	1146	692	177	105	98	261	51	692
35. Adventschool - Roozendaal	1239	776	311	102	39	260	64	776
36. Stetanus College - Habaai	1134	660	193	89	49	293	36	660
37. Colegio Tula - Wishi	927	504	131	61	37	256	19	504
38. Teresita Kleuterschool - Habaai	1002	534	117	74	70	240	33	534
39. Maria Immaculata Lyceum Gouv. van Lansbergweg	1027	653	129	88	67	327	42	653
40. St. Elisabethschool - Mundo Nobo	1087	614	164	69	85	266	30	614
41. Nieuwindt College - Mundo Nobo	1147	693	161	81	76	335	40	693
42. [illegible] - Gouv. van Lansbergweg	115[illegible]	676	24[illegible]	59	[illegible]	[illegible]	38	676
43. St. Willibrord College - Mgr. Nieuwindtstraat	744	449	106	31	78	211	23	449
44. Joan Mauritsschool - van Leeuwenhoekstraat	901	600	123	56	82	272	67	600
45. Gebouw Horecaf - Leonard B. Smithplein	892	486	152	40	85	186	23	486
46. Bernadette kleuterschool - Paris 34	917	471	100	43	68	233	27	471
47. Stella maris College - Weis Afo	1144	689	182	92	94	288	32	688
48. Fatima College - Suffisant	1005	640	159	139	40	266	36	640
49. Maduro-kleuterschool - Steenen Koraal	1411	891	291	146	64	361	29	891
50. Emmy Berthold kleuterschool - Steenen Koraal	989	669	162	145	118	217	27	669
51. Xaverius College - Suffisant	1097	691	137	148	96	270	48	699
52. Prins Bernhard Kleuterschool - Weis Afo	1052	618	109	89	67	320	33	618
53. Marnix-kleuterschool - Topekaweg	1254	760	93	132	125	368	42	760

George Hueck met aanhang

■WILLEMSTAD — George Hueck van de FOL/SI gisterochtend voor het vertrek naar de stembus...

LENINGRAD - Bij een bomaanslag in hotel 'Zagreb' in Leningrad zijn vier gewonden gevallen. Dit heeft het semi-onafhankelijke persbureau Interfax donderdag gemeld, onder aanhaling van bronnen bij het Sovjet-ministerie van Binnenlandse zaken. De daders van de aanslag wisten te ontkomen, aldus Interfax. Wel werd later een 23-jarige man aangehouden, die zei lid te zijn van de 'Leningradse Afghanistan-veteranen'. Over motieven en tijdstip van de aanslag deelde Interfax niets mee.

VS: tientallen bases dicht

STUTTGART - De Verenigde Staten sluiten voor 1995 32 van hun militaire bases in Europa.
De sluitingen maken deel uit van Washingtons voornemen de Amerikaanse militaire aanwezigheid in Europa terug te dringen en het eigen defensiebudget te beperken. Dat heeft het Amerikaanse opperbevel in Europa vrijdag in zijn hoofdkwartier in Stuttgart verklaard. Het opperbevel liet weten dat 27 bases in Duitsland, drie bases in Groot-Brittannie, een basis in Spanje en een basis in Turkije worden afgestoten.

In Canberra:
Kurden bestormen ambassade Irak

CANBERRA - In de Australische hoofdstad Canberra hebben honderd Kurdische ballingen vrijdag de Iraakse ambassade bestormd nadat zij er in slaagden door een politiekordon heen te breken. Dat heeft de politie meegedeeld. De Kurden, die protesteerden tegen de massamoord op hun volk in Irak, gooiden met stenen en vernielden de ruiten van het ambassadegebouw waarin zich vijf diplomaten schuilhielden.

In zuiden van Libanon:
Israël bestookt Palestijnse bases

SIDON - Israelische gevechtsvliegtuigen hebben vrijdag in zuid-Libanon raketaanvallen uitgevoerd op bases van verscheidene Palestijnse groeperingen. Dat hebben veiligheidsfunctionarissen in de Libanese havenstad Sidon meegedeeld. Er zijn vier doden gevallen, onder wie de militaire commandant Abu Khaldun. Negen mensen raakten gewond.
Een Israelische legerofficier in Jeruzalem verklaarde zoals gewoonlijk dat vanaf deze bases aanvallen op doelen in Israel werden voorbereid. Twee gebouwen van Palestijnse organisaties werden verwoest. Onder het puin werd urenlang gezocht naar overlevenden. Palestijnse commando's en Libanese militialeden sloten het gebied hermetisch af. Journalisten mochten het gebied niet in.

De Israelische raids bemoeilijken de ontwapening van de ongeveer tienduizend Palestijnse mannen die tot de militaire vleugel van de verschillende groepen en partijen behoren. De Libanese regering heeft gezegd dat zij op 30 april, net als alle Libanese milities, hun wapens ingeleverd moeten hebben. De PLO beschouwt zichzelf niet als een militie en wil een formeel akkoord met de Libanese regering om een andere oplossing te vinden.

Bush wil meer macht

WASHINGTON - De Amerikaanse president George Bush heeft vrijdag het congres gevraagd om uitbreiding van zijn bevoegdheden op het gebied van de wapenverkoop en hulp aan het buitenland.
In een brief aan de afgevaardigden zegt hij een einde te willen maken aan 'het micromanagement van al onze buitenlandse economische humanitaire en veiligheids-hulpprogramma's'. Gesterkt door het succes in de Golfoorlog hoopt Bush te slagen waar andere presidenten faalden om enkele ingewikkelde regels opgelegd door het congres in de afgelopen dertig jaar die de zeggenschap van het Witte Huis over het buitenlands beleid beperken af te schaffen.

Eilandsraads verkiezing 1991 Stemburo's	Aantal stemgerechtigden 1991	Aantal uitgebrachte stemmen 1991	FOL/SI	MAN	DP	PNP	NOS PATRIA	Totaal
54. Berg Carmel College - Groot Kwartier	1213	647	144	92	49	320	42	647
55. St. Ignatius College - Navajosweg	1224	779	139	157	67	376	40	779
56. Gouverneur J.R. Laufferschool - Adjudantenweg	1153	764	160	124	67	349	64	769
57. Prof. Dr. I.C. van Houteschool - Bethencourtstraat	927	580	128	58	63	299	32	580
58. Buurtcentrum Brievengat	1032	639	150	68	35	346	40	639
59. Glorieux College - Vondelstraat	1026	628	100	97	64	326	41	628
60. Openbare Lagere School - Bonnamweg	797	530	154	71	64	206	35	530
61. Colegio Paul de Lima - Kaya Doy Sillé	1218	794	257	75	65	360	37	794
62. L.T.S. Jacques van Ginneken - Kaya Horacio Sprock	904	523	171	38	34	250	30	523
63. Openbare Kleuterschool - Brievengat	986	572	103	138	44	229	63	572
64. Peter Stuyvesant College - Schottegatweg-Noord	1279	682	113	88	80	375	26	682
65. E.T.A.O. Pierre Laufferschool -	1296	684	56	85	84	430	29	684
66. Michiel Martinus Römerschool - Magdalenaweg	1146	712	113	81	103	371	44	712
67. Koningin Juliana Huishoudschool - Fokkerweg	1090	658	113	71	106	344	24	658
68. St. Albertus College - Pietermaai	1007	615	186	54	109	253	13	615
69. St. Aloysiusschool - Julianaplein	1060	429	137	30	53	200	9	429
70. Oranjeschool - Oranjestraat	1110	672	143	34	116	364	15	672
71. Dr. Martin Luther Kingschool - Dr. M.L King Blvd.	1093	673	130	54	116	360	13	673
72. Pedro Luis Brionschool - Grebbelinieweg	1027	692	150	85	106	326	25	692
73. Canisius College - Wageningenstraat	959	669	139	70	66	364	28	669
74. Jeanne d'Arc Huishoudschool - Elmesstraat	963	594	191	31	79	263	30	594
75. Vista del Mar school - Tritonstraat	1145	714	150	63	122	356	23	714
76. Gebouw B.T.G. - Balaoestraat	1180	759	206	70	131	320	32	759
77. Nicolaas van Meeteren College - Koraal Specht	1193	765	305	57	86	296	21	765
78. J.W. Th. Schotborgh Kleuterschool - Koraal Specht	1278	846	344	55	94	319	34	846
79. Faya Lobi kleuterschool - Koraal Specht	1091	665	125	118	58	309	55	665
80. Dr. Albert Schweitzer Kleuterschool - Salinja Abou	1043	703	133	96	84	339	51	703
81. St. Franciscus College - Janwé	933	627	76	86	80	336	48	627
82. Technisch College St. Paulus - Salinja Abau	1231	772	110	111	116	388	47	772
83. St. Margarethaschool - Janwé	1081	728	116	102	81	371	58	728
84. St. Vincentiusgesticht - Scherpenheuvel	1233	804	134	90	54	490	36	804
85. Technische School Jan Ruimers - Brakkeput	1210	588	54	101	70	324	39	588
86. J. v. Walbeeckkleuterschool - Fransche Bloemweg	1137	683	87	90	79	397	30	683
87. Radulphus College - Cas Coraweg	1150	635	48	81	93	373	40	635
88. Hardin di Flor Kleuterschool - Ronde Klipweg	1369	864	132	157	93	398	84	864
89. Sentro di Bario Bonnam - Ronde Klipweg	1222	777	119	124	57	414	63	777
90. Lourdesschool - Ronde Klipweg	1006	666	70	127	62	368	39	666
91. St. Luciaschool - Rondeklipweg	1143	710	118	153	43	351	45	710
92. Sentro di Bario Sta. Rosa - Sta. Rosa	1066	707	168	102	44	364	29	707
93. Bellefaas Martisschool - Sta. Rosa	1435	941	155	264	72	380	70	941
94. St. Martinus de Porresschool - Sta. Rosa	1415	189	189	157	76	496	55	189
95. Christina Kleuterschool - Sta. Rosa	1086	733	153	93	33	415	39	733
96. Regina Pacis Huishoudschool - Sta. Rosa	1289	856	165	136	44	451	60	856
97. Mariakleuterschool - Montanja di Rey	1129	744	145	149	22	391	37	744
98. St. Dominicusschool - Montanja di Rey	1025	697	132	118	43	369	35	697
99. Flamboyantschool - Montanja di Rey	746	525	82	68	49	308	18	525
100. Maris Stella Huishoudschool - Montanja di Rey	1293	848	139	103	45	526	35	848
101 Sentro di Bario Montanja - Montanja di Rey	1002	614	134	84	29	339	28	614
102. Openbare School Montanja Abau - Kaya Berom	1002	713	189	96	41	346	41	713
103. Giovannischool - Seroe Grandi	912	600	117	79	42	334	28	600
104. Girasol Kleuterschool - Seroe Grandi	920	601	151	61	19	347	23	601
105. Flamboyantschool - Montanja di Rey	711	447	85	38	40	266	18	447
TOTAAL			16.603	10.378	6.621	33.164	3.787	72.306

Grootste republieken liggen dwars

Premier Joegoslavië komt met ultimatum

BELGRADO - De regering van Joegoslavie geeft de verschillende deelrepublieken tot donderdag de tijd zich achter het hervormingsbeleid van premier Ante Markovic op te stellen. Geven de republieken geen gevolg aan het ultimatum dan stelt Markovic vrijdag in het federale parlement de vertrouwenskwestie. Dat hebben waarnemers vrijdag vanuit de Joegoslavische hoofdstad Belgrado gemeld.

Mochten de deelrepublieken wel het beleid van Markovic ondersteunen, dan wil de Joegoslavische premier dat de republieken instemmen met een elftal noodwetten. Volgens Markovic bieden de wetten hem de garantie dat hij voldoende bevoegdheden behoudt om zijn beleid daadwerkelijk uit te voeren.

Donderdag mislukte een poging van Markovic om de deelrepublieken voor zijn hervormingsbeleid te winnen. "Ik zie geen perspectief voor de politiek van Markovic", zo verklaarde de Sloveense premier Lojze Peterle. Volgens de Markovic-gezinde krant "Bobra" hebben Slovenie en Kroatie besloten tot de val van de Joegoslavische premier omdat Markovic gekant is tegen de afscheiding van de twee deelrepublieken.

WEINIG KANS

De grootste deelrepubliek, Servie, heeft al eerder om het vertrek van Markovic gevraagd. De Servische regering verwijt de Joegoslavische premier een "rampzalig economisch beleid" te voeren. Waarnemers menen uit de opstelling van de deelrepublieken op te kunnen maken dat de kans dat Markovic de gebieden achter zich krijgt gering zijn.

Slovenie keerde zich vrijdag tegen het houden van een referendum over de toekomst van Joegoslavie waarover de zes deelrepublieken donderdag tijdens een zitting van het staatspresidium overeenstemming hadden bereikt. "De Sloveense bevolking heeft zich al in december met overweldigende meerderheid uitgesproken voor onafhankelijkheid", zo stelde de Sloveense president Milan Kucan.

Krachtens de overeenkomst van donderdag zouden de Joegoslavische kiezers zich voor 31 mei in een referendum moeten uitspreken over de toekomst van hun land. Volgens de Sloveense minister van Informatie, Stane Stanic, zouden de Joegoslaven moeten kiezen tussen twee ontwerpen voor de toekomstige politieke organisatie van hun land. Het eerste plan, gesteund door Servie en Montenegro, beoogt een Joegoslavie als een federale, democratische, verenigde staat. Volgens het andere concept, voorgestaan door Kroatie, Slovenie en Macedonie, wordt het nieuwe Joegoslavie een alliantie van soevereine staten.

NAVO-militairen eens over interventiemacht

BRUSSEL - De chefs van staven van de NAVO-landen zijn voorstander van het op poten zetten van een interventiemacht die snel en flexibel kan optreden bij dreigende situatie in de toekomst. Dat heeft de Noorse generaal Vigleik Eide, voorzitter van het Militair comite van de NAVO, vrijdag in Brussel meegedeeld.

Volgens Eide zullen de topmilitairen als reactie op de beeindiging van de Koude oorlog een radicale herstructurering van de NAVO-strijdkrachten bij de ministers van Defensie aanbevelen. "Wij streven naar een maximale flexibiliteit", aldus Eide die liet doorschemeren dat de generaals een interventiemacht van tussen de zeventig- en honderdduizend manschappen voor ogen hebben.

Het Militair comite is het ook eens geworden over een verkleining van de NAVO-strijdkrachten, maar over dat onderwerp wilde Eide geen details geven. Volgens bronnen in Brussel is het de bedoeling dat de interventiemacht wordt samengesteld uit eenheden van verschillende Europese landen, aangevuld met steun van de Amerikaanse luchtmacht.

Het hoofdkwartier van de interventiemacht wordt gevestigd in Duitsland, terwijl vrijwel zeker een Brit tot commandant wordt benoemd, aldus de bronnen. De plannen zullen volgende maand worden voorgelegd aan de NAVO-ministers van Defensie en Buitenlandse zaken.

Delors (EG) over Saddam en Kurden:

Desnoods geweld

OTTAWA - Als de Iraakse president Saddam Husayn zich verzet tegen de humanitaire hulp aan de Kurden moet desnoods met geweld worden opgetreden tegen Irak om de vluchtelingen te beschermen. Dit heeft de voorzitter van de Europese Commissie Jacques Delors vrijdag verklaard.

'Ik denk dat het over kan gaan' zei hij in een interview met Radio Canada. 'Ik hoop het natuurlijk niet, want het zou de situatie nog gecompliceerder maken', voegde hij eraan toe. 'Maar het is onaanvaardbaar dat men een oorlog heeft verloren en toch doorgaat om zijn volk te laten lijden. Als Saddam Husayn niet verstandig is zal de kwestie opnieuw bij de Veiligheidsraad aan de orde komen', zo voorspelde Delors.

Papua-Nieuw Guinea:

President China ziek

BEIJING - De president van China, Yang Shangkun, is ziek en ligt in het ziekenhuis. Dat heeft de premier van Papua-Nieuw-Guinea, rabbie Namaliu, vrijdag in Beijing gezegd. Namaliu brengt een bezoek aan China.

"De president is ziek geworden en is in het ziekenhuis opgenomen. Dat is de reden waarom ik hem vanmiddag niet kan ontmoeten", zo verklaarde Aliu tijdens een persconferentie. De premier van Papua-Nieuw-Guinea zei niet op de hoogte te zijn van de ernst of de aard van de ziekte van de 84-jarige Chinese president. Het Chinese ministerie van Buitenlandse zaken bevestigde dat de ontmoeting van Yang en Namaliu niet zou doorgaan, maar weigerde daarvoor een verklaring te geven.

Togo erkent oppositie

LOME - De president van Togo heeft vrijdag een amnestie voor politieke gevangenen aangekondigd en legalisering van de oppositiepartijen in het land.

De strijd voor democratie in Togo heeft deze week aan minstens 26 mensen het leven gekost die door het leger werden doodgeschoten en in een lagune gedumpt werden. President Eyadema, een generaal, verklaarde dat het Nationaal forum voor dialoog al eerder beloofde hervormingen zal uitvoeren, maar "we kunnen geen chaos tolereren, met name niet in de hoofdstad". Hij waarschuwde voor het gevaar van een burgeroorlog.

Golfoorlog na twaalf weken:

Officieel ten einde

NEW YORK - De Golf-oorlog is sinds donderdagavond officieel geeindigd twaalf weken na het eerste bombardement op Baghdad en ruim zes weken na de stopzetting van de vijandelijkheden. De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties gaf namelijk donderdag na een flinke vertraging zijn goedkeuring aan een formeel staakt het vuren tussen Irak en de geallieerde strijdkrachten die Kuwayt steunden. Dit maakt de weg vrij voor het sturen van een VN-vredesmacht naar het grensgebied tussen Irak en Kuwayt en voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Irak.

De V-raad gaf zijn voorzitter, de Belg Paul Noterdaeme uiteindelijk toestemming een brief aan de Iraakse vertegenwoordiging bij de VN te overhandigen waarin wordt verklaard dat het 'formele staakt het vuren nu van kracht is'. De brief volgt op de aanvaarding door Irak van harde voorwaarden die op 3 april werden vastgelegd in resolutie 687 van de V-raad.

OPGEHOUDEN

Het informele bestand gold al sinds eind februari, maar een staakt-het- vuren kon pas ingaan als Irak de resolutie had aanvaard waarin onder meer wordt geeist dat Baghdad zijn chemische wapens en raketten voor de middellange afstand vernietigt en een deel van zijn olie-inkomsten afstaat voor herstel-betalingen. De brief verwelkomt het staakt-het-vuren als een positieve stap 'in de volledige uitvoering van resolutie 687', zei een VN-woordvoerder.

Het formele staakt-het-vuren werd opgehouden door enkele delegaties, waaronder die van de VS en Groot-Brittannie die op het laatste moment wijzigingen wilden aanbrengen in Noterdaemes concept-brief. 'Als je een brief van enig belang naar vijftien delegaties stuurt krijg je altijd aanmerkingen omdat ieder zijn eigen briljante ideeën heeft om de tekst nog onsterfelijker te maken', merkte een Amerikaanse functionaris op. Met name de Amerikanen zouden aan de tekst hebben geschaafd uit angst dat de Iraki's in de bewoordingen een weg zouden kunnen vinden om onder de voorwaarden van de resolutie uit te komen.

De witte duiven van Behilia

WILLEMSTAD — Chin Behilia, omringd door witte duiven en Nos Patria-mensen. 'De duif wordt losgelaten...'

HORST - Op een spoorwegovergang in Grubbenvorst in Nederland is vrijdagavond de stoptrein naar Roermond tegen een autobusje gereden. De chauffeur van het busje is hierbij om het leven gekomen. Tientallen passagiers van de trein, die ontspoorde en in brand vloog, zijn gewond geraakt. Drie van hen zijn er ernstig aan toe, zo heeft de politie in Horst bekend gemaakt.

In totaal zijn acht gewonde passagiers naar ziekenhuizen overgebracht. Twintig passagiers konden ter plekke worden geholpen aan hun verwondingen, terwijl 47 treinreizigers schrammen en builen opliepen. Zij zijn met bussen naar Venlo gebracht. De machinist van de trein bleef ongedeerd. Volgens een NS-woordvoerder is een treinstel volledig uitgebrand en staat het dwars op de rails. Het treinverkeer tussen Blerick en Venray zou naar verwachting tot zaterdagmiddag gestremd blijven.

Op Statius behaalde de DP van Kenneth van Putten 491 stemmen (3 zetels) en de St Eustatius Alliance 357 stemmen (2 zetels). J. Woodley van de DP bleek de grootste stemmentrekker (158 stemmen).

ORANJESTAD — De stichting voor Volkshuisvesting, FCCA, houdt op woensdag 17 april een informatie-avond voor de bewoners van volkswoningen te Pos Chiquito.

De bewoners kunnen op deze bijeenkomst al hun wensen, klachten en commentaren leveren op de situatie in hun woonwijk. De bijeenkomst wordt gehouden met de bedoeling dat de huurders en de FCCA de mogelijkheden voor oplossing van problemen en voor realisering van de wensen, zullen nagaan. Deze informatie-avond is van 19 tot 20 uur in de Kukwisaschool te Pos Chiquito.

Nieuw bestuur orde advocaten

ORANJESTAD — Het nieuwe bestuur van de Orde van Advocaten op Aruba is als volgt samengesteld: deken mr. dr. P.V. Sjiem-Fat, vice-deken mr. J.P. Sjiem-Fat, secretaris mr. E. Vieira-De Regt, penningmeester mr. M. Croes en commissaris mr. C.A. Sint Jago-Francis.

ORANJESTAD — Wat de aangifte betreft van vermissing van elfduizend florin uit een bankkluis waarin de storting was gedaan, heeft N.F. de aangifte ingetrokken. Het geld werd gevonden. Er bestond een misverstand over de storting.

Centro Betico Croes geopend

ORANJESTAD — Te Santa Cruz werd donderdagmiddag het Centro Betico Croes geopend als partijgebouw van de MEP. Bij die gelegenheid werd het woord gevoerd door MEP-leider Nelson Oduber, de voorzitter van de stichting Centro Betico Croes ir. Richard Eman, de MEP-secretaris van internationale zaken Rudi Croes en twee vertegenwoordigers van de Socialist International.

De opening werd behalve door de MEP-aanhangers ook bijgewoond door de buitenlandse gasten die de conferentie van Socialist International bijwoonden.

Nationale elf in groep 5 Caribbean Cup

ORANJESTAD — Aruba is samen met Guyana, Suriname en de Nederlandse Antillen ingedeeld in groep 5 van het Shell Caribbean Cup voetbaltoernooi van dit jaar. Alle wedstrijden van groep 5 zullen in de periode 5-12 mei in Guyana worden gespeeld.

De deelnemende landen zijn in zes groepen verdeeld en de winnaars van ieder van de zes groepen gaan naar de finale die van 26 mei-4 juni en Jamaica wordt gehouden. Aan de finale nemen ook deel de huidige kampioen Trinidad & Tobago en Jamaica als gastheer, zodat het een acht landen-finale wordt.

Het toernooi wordt georganiseerd door de Caribbean Football Union (CFU) en wordt gesponsord door Shell Jamaica, Shell East Caribbean Group. Ook de deelnemende landen zullen in de kosten delen, nu het Shellbedrijf van French Antillen en French Guyana, Shell Suriname en Shell Bermuda zich als mede-sponsors teruggetrokken hebben.

NIET PSV MAAR FEYENOORD IN BEKERFINALE!

Treffer verdediger Fräser beslissend: 1-0

Rotterdammers revancheren zich bij PSV voor grote nederlaag

EINDHOVEN - Uit het eindeloze niets is Feyenoord Europa binnengestapt. De Rotterdamse ploeg schakelde in de halve finale van het KNVB-toernooi in Eindhoven PSV uit: 1-0.

Met de eindstrijd tegen Den Bosch in het vooruitzicht staat Wim Jansen met zijn brigade die jaren voetbalde om te verliezen, op het randje van internationaal spel. Het is niet te geloven.

En Feyenoord voetbalde in het Eindhovense stadion nog wel tegen een mannetje of twaalf. De wijze waarop scheidsrechter Van Vliet in PSV's voordeel floot was bijna genant. Het kostte de Rotterdammers zeker een, wellicht zelfs twee strafschoppen.

Daarnaast speelde de met zoveel dramatiek omgeven formatie uit de Rijnmond voor het eerste sinds de komst van trainer Jansen zonder echte spits. Van der Laan, Griga en Farrington bleven op de bank.

Kiprich schuifelde vanuit de middenlinie naar voren en deed dat voortreffelijk. Blinker en de op het laatste moment voor de geblesseerde Heus in de ploeg gekomen Taument deden soms aardige dingen op de vleugels.

Toch lag de nadruk van Feyenood, enkele weken eerder door PSV met 6-0 terzijde geschoven, op de defensie. Hoe kon het ook anders. De Wolf, herstelt van een blessure, kwam als extra verdediger om Romario uit te schakelen.

IN DE KAART

Fräser bespeelde Bosman, Metgod was het zogenaamde slot op de deur. PSV, niet scherp na de overtuigende zege op Ajax, liet zich meeslepen in het lage tempo, en speelde Feyenoord in de kaart.

De Rotterdammers waren zelfs gevaarlijker. Voor het eerst sinds lang speelde de ploeg met redelijk zelfvertrouwen. Verdedigers als Metgod, Witschge en Fräser durfden op zijn tijd initiatief te nemen, aanvallend hadden Kiprich en Blinker doelgerichte acties, in het midden was zelfs Sabau bereid in dienst van de ploeg te spelen. Er zaten zelfs doordachte combinaties in de ploeg.

PSV opende goed met een vrije trap van Bosman op de paal, mar viel daarna terug. Het ontbreken van Vanenburg en Gerets was daarvoor een excuus. Waarschijnlijk werd de tegenstander uit Rotterdam niet serieus genomen. De ploeg van Robson waande zich bij voorbaat zeker van een plaats in de finale, voor de vierde achtereenvolgende keer alweer.

Feyenoord daarentegen knokte voor elke meter. De discipline was aangehaald, en het geluk zat niet mee. Kiprich werd in de beginfase in vrije positie onderuit gehaald door Valckx, maar Van Vliet zag er geen strafschop in, Blinker kreeg later de bal in ideale positie voor zijn 'verkeerde' (rechter)been en schoot tegen Van Breukelen aan.

TREFFER FRAESER

Fräser bacht na rust eindelijk verandering. De verdediger liep door op een pass van Kiprich, omspeelde Van Breukelen en zorgde voor 1-0. PSV speelde foutief op buitenspel. Een minuut later was de beslissing nabij.

Blinker passeerde met een klassieke schaar De Jong en struikelde over diens uitgestoken been. Arbiter Van Vliet zag die overtreding luttele centimeters buiten het strafschopgebied begaan. Ook die beslissing was uiterst discutabel. De vrije trap werd overigens door Sabau rakelings langs geschoten.

Ondanks de irritatie bleef Feyenoord volharden in zijn behoudend maar doordacht spel. En PSV in zijn uitzichtloos gebrei in de breedte. Natuurlijk leidde het overwicht tot sporadische kansjes. De eerste was, hoe kan het anders, voor Romario.

De Braziliaan mikte in goede positie iets te gehaast over. Verder bleef Feyenoord achterin redelijk rustig. Voor het eerst sinds 'eeuwen' speelde de tijd in Rotterdams voordeel.

De counters bleven gevaarlijk. Kiprich, die vorige week terugkeerde van een internationaal optreden voor Hongarije, had de beslissing op zijn voet maar werd omver getrokken door De jong. Volgens een regel die geen scheidsrechter zich meer schijnt te herinneren, betekent dat de rode kaart voor de verdediger. Van Vliet volstond met geel.

PSV was nog een keer gevaarlijk. In een chaotische situatie kort voor tijd kopte Popescu op de lat. Maar waarschijnlijk had Feyenoord dit keer het geluk afgedwongen.

Ronald Koeman krijgt rust

Ellerman en De Jong in selectie van Oranje

EINDHOVEN - Jerry de Jong en Juul Ellerman zijn teruggekeerd bij de selectie van het Nederlands elftal.

Bondscoach Michels maakte dat meteen na de wedstrijd tussen PSV en Feyenoord in Eindhoven bekend.

De Jong speelde verdienstelijk tegen Griekenland en Malta. Bij de daarop volgende (thuis)wedstrijd tegen Malta werd hij gepasseerd. Omdat hij de competitie wedstreijd daarvoor door clubcoach Robson was gepasseerd.

Door blessures van Van Aerle en De Kruijf keerde De jong vorige week tegen Ajax terug in de basis. Hij speelde sterk. Tegen Feyenoord in het bekerduel speelde hij eveneens, zij het minder sterk. Frank de Boer, verdediger van Ajax, werd het slachtoffer van de rentree van De Jong.

Op de plaats van de geblesseerde Vanenburg verscheen Juul Ellerman bij de groep van zestien die zich maandag in Wassenaar verzamelt. Ellerman behoorde voor de laatste keer bij de voorlopige WK-selectie tot de uitverkorenen. Vlak voor het begin van de wereldtitelstrijd werd hij door de toenmalige bondscoach Beenhakker naar huis gestuurd.

Of Roy zich in Wassenaar kan melden is twijfelachtig. De Ajacied raakte in de wedstrijd tegen SVV geblesseerd. Onderzoek zal moeten uitwijzen of hij fit genoeg is. Ronald Koeman is op eigen verzoek niet bij de selectie. Net hersteld van een zware blessure aan de achillespees vreest hij voor overbelasting.

SELECTIE

De selectie bestaat uit:

Blind, Vink, Van 't Schip, Bergkamp, Wouters, Roy, Richard Witschge (allen Ajax), Van Breukelen, De Jong, Elleman, Erwin Koeman (allen PSV), Hiele (SVV), Van Basten, Gullit (beiden AC Milan), Rutjes (Anderlecht) en Kieft (Bordeaux).

*****

VOETBAL / DEN HAAG - Henk Werkhoven zal aan het eind van het seizoen zijn functie als voorzitter van FC Den Haag neerleggen. Hij kan zijn drukke werk niet meer met zijn 'bijbaan' combineren. Werkhoven zal vermoedelijk wel bestuurslid blijven.

*****

VOETBAL / ROME - Pietro Paolo Virdis, ex-spits van AC Milan, is bij zijn nieuwe club Lecce buiten de basis gezet omdat hij weigerde een speciale mis bij te wonen waarbij zou worden gebeden om handhaving van de club in de Serie A. Na een knallende ruzie met de Poolse trainer Zbigniew Boniek over het voorval werd de 34-jarige Virdis voor onbepaalde tijd naar huis gestuurd.

Visitekaartje Wim Jansen

EINDHOVEN - De kans dat Wim Jansen ook volgend seizoen technisch leider van Feyenoord blijft, is na de gewonnen bekerwedstrijd tegen PSV gestegen. Directeur Martin Snoeck liet daarover geen misverstand bestaan.

'Met dit soort overwinningen levert Jansen een heel duidelijk visitekaartje af. Maar tegen FC Twente hadden we al gezien dat het de goede kant opging. We zullen op redelijk korte termijn beslissen. Ik denk dat er over veertien dagen meer duidelijkheid is.'

Alleen Cuba - Oranje interessant

Nederland ondanks verlies toch in volleybal-finale

HAARLEM - Zonder maximale beleving van het spel is de nationale volleybalploeg door Europese middenmoters te verslaan. Ondanks de nederlaag van 2-3 tegen Griekenland bereikte Nederland de finale van de Haarlemse volleybal week. Dankzij de betere setverhouding.

Net als tegen Duitsland een dag eerder miste Nederland inspiratie, hoewel tegen Griekenland bij vlagen goed werd gespeeld. In de tweede en vierde set met name. Voor het handjevol publiek was het aardig dat de beslissing viel met het zogenaamde rally punt-systeem, waarbij ook op de service van de tegenstander gescoord kan worden. Griekenland won: 17-16.

Reserve Bas Koek stond tijdens dat extraatje in de basis. Coach Brokking: "Een aantal mensen heeft problemen met zichzelf. Vooral Edwin Benne. Vandaar dat ik hem gewisseld heb en Koek voor de leeuwen gooide. Dat kon, want we waren geplaatst voor de finale." Het was Koeks eerste optreden van het toernooi. In de vierde reeks maakte hij tegen het einde zijn entree met een ace, in de vijfde had hij moeite met de Griekse opslag.

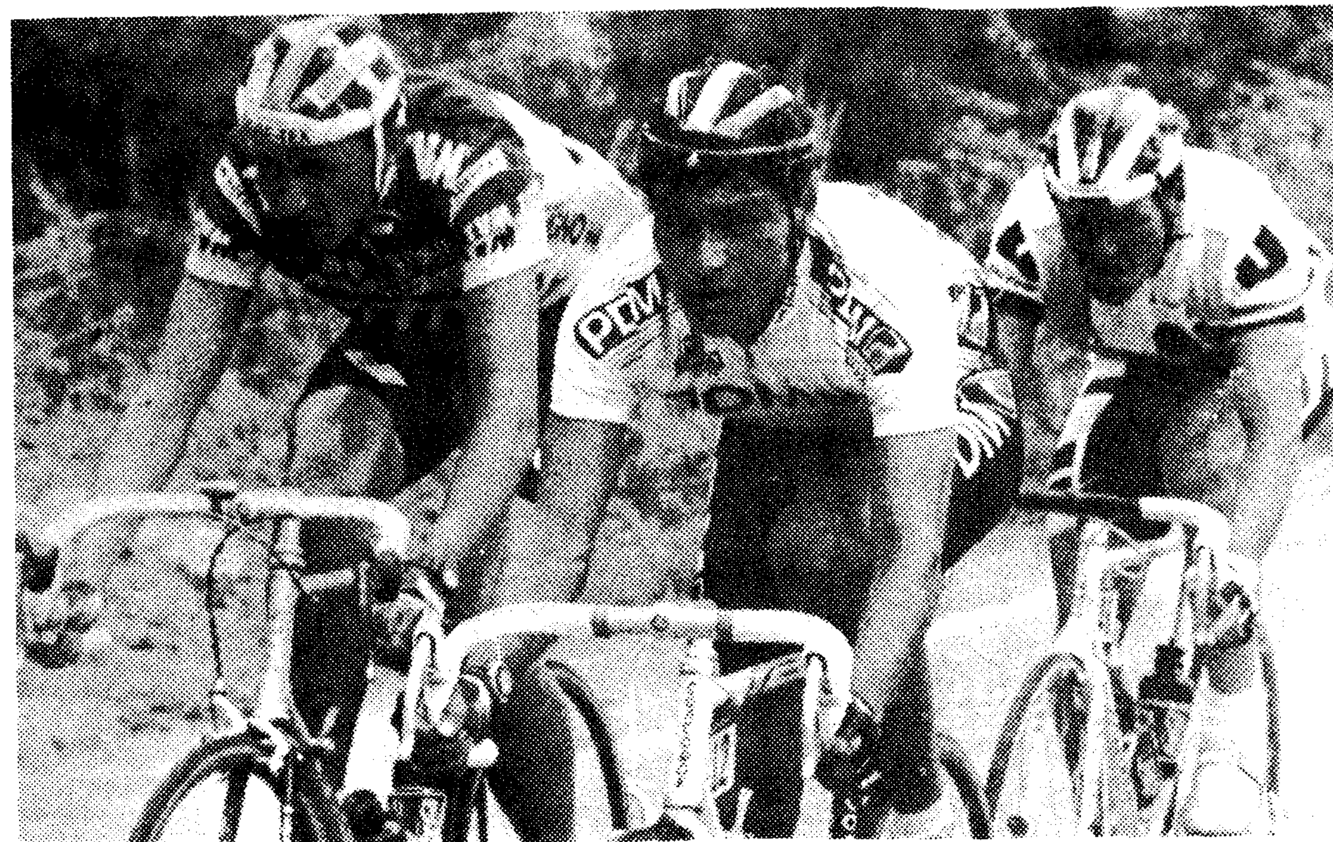
Nederland, gestoken in fel Oranje, was de kleur soms niet waard. Alleen de tweede set, waarin Selinger bijna alle ballen op Zwerver speelde, was van niveau. In de vierde besefte Nederland, bij een achterstand van 2-1, dat verlies een blamage zou zijn. Eindelijk was de ploeg agressief.

De gelatenheid is een beetje de schuld van de organisatie. De week, die in Haarlem slechts vier dagen duurt, is eigenlijk maar twee dagen interessant. Tijdens de opening was Nederland - Cuba fraai, zaterdag zal de finale tussen beide landen ongetwijfeld weer de moeite waard zijn.

PROGRAMMA-VULLING

De middelste dagen zijn programma-vulling. Het publiek begrijpt dat het beste. Haarlem liep misschien uit naar de terrassen in Zandvoort, in de Kennemerhal lieten slechts 200 mensen hun gezicht zien.

Natuurlijk, Griekenland heeft geen slechte ploeg. Van Duitsland werd moeiteloos gewonnen, tegen Cuba een set gepakt. Bovendien denken de Zuideuropeanen al aan 1994, als het WK in eigen land wordt gehouden. De jonge ploeg, ingevallen voor Bulgarije, onderscheidde zich van Nederland door het fanatisme. Vandaar de verdiende zege.

RAUL ALCALA (midden): eerste rit-overwinning dit seizoen binnen.

Wijnands winnaar punten-klassement

Chiappucci niet meer bedreigd in laatste etappe Baskenland

ELGETA - Raul Alcala heeft de eerste overwinning dit seizoen in bezit. De 27-jarige Mexicaan zegevierde in het eerste deel van de vijfde rit in de Ronde van het Baskenland.

De renner uit de ploeg van Jan Gisbers verraste in de laatste bocht voor de finish een grote groep met een demarrage. Met een minuut voorsprong arriveerde hij in Elorrio.

De afsluitende tijdrit werd gewonnen door Johan Bruyneel. De Belg kon desondanks Claudio Chiappucci niet van de eindzege afhouden. De 28-jarige Italiaan boekte in Spanje zijn vijfde overwinning van het seizoen. Het was zijn tweede zege in een etappekoers. In maart won de winnaar van Milaan-San Remo de Catalaanse Week.

Beste Nederlander in de eindrangschikking was Eddy Bouwmans. De renner uit de ploeg van Peter Post eindigde als veertiende op 4.08 van Chiappucci. Martin Kokkelkoren uit de formatie van Jan Raas sloot het klassement op de 113e plaats.

De tweedejaarsprof had een achterstand van 1.38.45. Tot donderdag had de bijna 22-jarige renner de grootste moeite op tijd binnen te komen. Een verkoudheid verhinderde hem optimaal te presteren.

Vrijdag meldde hij zich in de voorste rijen. In het eerste deel van de laatste rit finishte hij als derde. Tijdens de eerste helft van de etappe stapten veertien coureurs af, onder wie Breukink en Tolhoek.

Achtentwintig renners werden uit koers genomen wegens het overschrijden van de tijd. Onder hen de Nederlanders Van Aert, Nelissen, Van de Vin, De Koning en Veldscholten.

Ad Wijnands, winnaar van de eerste etappe, schreef het puntenklassement op zijn naam.

ATLETIEK / BRUSSEL -De Belgische atleet Ronald Desruelles heeft positief gereageerd op een tijdens de nationaal indoortitelstrijd van februari gehouden dopingtest. Hij zou amfetamine hebben gebruikt. Desruelles was in 1980 al bij een dopingzaak betrokken. Hij moest toen zijn Europese verspringtitel (indoor) inleveren en zat een schorsing uit van zestien maanden. De dag na de Belgische kampioenschappen (hij won de 60 meter) verklaarde Desruelles met atletiek te stoppen.

*****

BOKSEN / MEXICO STAD -De Mexicaanse bokser Marcos Villasana heeft zijn wereldtitel (WBC-versie) in het verdergewicht voor de tweede keer met succes verdedigd. In Mexico Stad versloeg de 30-jarige Villasana de drie jaar jongere Colombiaan Rafael Zuniga. De arbiter stopte het gevecht in de zesde ronde. Villasana bracht zijn erelijst op 45 overwinningen en drie onbesliste partijen tegen zeven nederlagen.

Nu vijf per team mogelijk

UEFA en EG sluiten compromis over buitenlanders in profteam

BRUSSEL - Vertegenwoordigers van de Europese voetbalunie (UEFA) en de Europese Gemeenschap (EG) hebben na een jarenlange discussie een compromis gesloten over het aantal buitenlanders, dat in een profteam mag worden opgenomen.

Vanaf volgend jaar hebben de clubs in de twaalf aangesloten landen de mogelijkheid vijf buitenlandse spelers op te stellen. Twee van de vijf buitenlanders dienen minimaal vijf jaar in het betreffende land te spelen.

De voetbalbonden van de individuele lidstaten zijn vrij deze twee basisregels soepeler toe te passen. Tot dusver bepaalde elke bond de eigen spelregels ten aanzien van het aantal buitenlanders.

In Nederland zijn op dit moment twee buitenlanders per team toegestaan. Na twee jaar worden de geïmporteerde spelers volgens de reglementen van de KNVB als "voetbal-Nederlander" beschouwd.

Het voorgenomen besluit lekte vrijdag in Brussel uit. Verwacht wordt, dat de Europese commissie en het uitvoerend comité van de UEFA volgende week het voorstel zullen aannemen.

Het compromis is het resultaat van een lang juridisch gevecht over de rechten van de spelers. De EG wilde volledige vrijheid voor de voetballers in hun clubkeuze, de UEFA wenste het aantal buitenlanders per team te beperken.

VOORKOMEN

Onder druk van de spelersvakbonden zou de UEFA akkoord zijn gegaan met het huidige voorstel. Het bestuur wil voorkomen, dat spelers zich wenden tot het Europese Hof van Justitie met klachten over de uitvoering van het internationale recht.

Volgens het Verdrag van Rome, opgesteld bij de oprichting van de EG, moeten de inwoners van de aangesloten landen vrij zijn in de keuze van het land waar ze willen werken. De internationale voetbalwereld is altijd beducht geweest voor het afschaffen van alle restricties. De kapitaalkrachtige clubs in Spanje en Italië zouden in dat geval onbeperkt op de internationale markt inkopen kunnen doen.

Sport Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Rif)
geopend op woensdag van 14.00-16.45 uur; vrijdag van 20.00-22.00 uur; zaterdag van 13.00-17.00 uur en zondag van 09.30-12.30/14.00-17.00 uur.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

BASEBALL
(AA-klasse)
19.30 uur Lagun Stars/Junghans vs Sopresa - Sentro Deprotivo Kòrsou.

****

ZONDAG
BASEBALL
(AA-klasse)
10.30 uur Sta. Rosa Indians/Mennen Speedstick vs Wild Cats/Banco di Caribe;
14.30 uur Amstel Brewers vs Lagun Stars/Junghans - Tio Daou Ballpark.
10.30 uur Groot Kwartier Stars/ABN vs Royal Scorpions/MCB;
14.30 uur Sta. Maria Pirates/Wallé Constructions vs Sorpresa - Sta Maria Ballpark.
(Senior League)
10.00 uur KOdak vs ABN;
12.00 uur Love Ice vs Boolchands;
14.00 uur Kodela vs Pet Care;
16.00 uur Libby's vs Marchena Hardware -Little League Ballpark te Suffisant.
(Liga Hubenil)
10.00 uur Wild Cats/Banco di Caribe vs Armendares/Island Finance;
13.00 Koraal Specht/Mas Productions vs Sta. Maria Pirates;
16.00 uur Pif Paf Killers vs Sta. Rosa Indians/Casa Nena - Don Nicho Hurtado Ballpark.

GOLF
(MCB Open Squash Tournament)
14.00-18.00 uur 'all flights' (finales) - Curaçao Golf & Squash Club.

ATLETIEK
(Road Runners Club Kòrsou)
06.30 uur start+finish 8-km Pepsi Fun Run bij parkeerplaats van Barbara Beach.

****

Edwin de Kruijf naar Groningen

GRONINGEN - FC Groningen heeft Edwin de Kruijf voor de komende twee seizoenen gecontracteerd.

De 22-jarige libero van zaterdag-eersteklasser GVVV en het Nederlands amateurelftal stond ook bij NEC, Wageningen en De Graafschap in de belangstelling.

De Kruijf gaat in het Oosterpark als fullprof aan de slag. Hij maakt dit jaar nog wel zijn opleiding tot edelsmid af.

BOKSEN / OCALA - Twee dagen na zijn debuut als profbokser is in Ocala de Amerikaanse bokser Alan Lonnie Goldstein overledeh aan een zware hersenbeschadiging. De 24-jarige middengewicht ging neer vlak voor einde van het gevecht, dat over vier ronden was aangegaan. Hij stond wel op, maar verweerde zich niet meer. Na de laatste gongslag stortte Goldstein in zijn hoek ineen. In een hersenoperatie van vijf uur probeerden artsen het leven van de bokser, tevergeefs, te redden.

Fins EK-team mist ritme

HELSINKI - De Finse bondscoach Jukka Vakkila heeft donderdag zijn selectie bekend gemaakt voor de EK-kwalificatiewedstrijd, groep 6, op woensdag 17 april in Rotterdam tegen Nederland.

Voor een deel van de groep betekent de interlandwedstrijd het eerste voetbalduel sinds weken. De Finse competitie ligt momenteel stil in verband met de winterstop.

Hoewel een aantal spelers dus wedstrijdritme mist, denkt Vakkila niet dat de kansen voor zijn ploeg daardoor verkleind zijn. "Nederland is namelijk altijd een zware tegenstander. Daar doet de winterstop weinig aan af. We hebben in Rotterdam slechts een voordeel: We hebben niets te verliezen. Nederland is tenslotte Europees kampioen."

Voor de Finnen wordt het de derde wedstrijd in de groep. Beide eerste duels leverden een gelijkspel op. Nederland haalde uit vier duels zes punten, van Portugal werd verloren.

De laatste keer dat beide landen elkaar troffen was in november 1989. Nederland won het duel in de Kuip met 3-0.

Uitslagen Asiento

WILLEMSTAD - Dinsdagavond 9 april is de derde competitie van bridgeclub Asiento van start gegaan.

De uitslagen van de eerste wedstrijd uit deze competitie zijn als volgt;

1. Echtpaar Van Hellenberg Hubar: 62,50%; 2. Mw. Geenen / Hr. Brown: 61,25%; 3. Ds. De Vries / Bergsma: 59,90%; 4. Ds. Sheeser / Winkel: 53,12%; 5. Hn. Winkel / De Vries: 52,60 %; 6. Ds. Bongers / Van den Ende: 50,62%.

Dinsdag 16 april vangt om 19.30 uur de tweede ronde aan op Rust & Burgh.

IRAAKS OFFENSIEF VORDERT NIET

Situatie steeds benarder: gevaar bedreigt honderdduizenden

Kurden: Baghdad blijft jagen op vluchtelingen

NICOSIA/ANKARA/GENEVE - Kurdische opstandelingen hebben het Iraakse leger er donderdag van beschuldigd dat het nieuwe aanvallen heeft gedaan op groepen vluchtelingen in het noorden van het land. Barre weersomstandigheden zorgen er voor dat de hulpverlening aan de vele duizenden Kurden, van wie velen zich op bergtoppen van drie km hoogte bevinden, moeizaam verloopt. Van de andere kant heeft een offensief van de Iraakse troepen in Kurdistan weinig opgeleverd.

De Kurden zeggen dat het Iraakse leger aanvallen gedaan heeft op gebieden in de buurt van de stad Irbil, dertig km ten noorden van de 36e breedtegraad. De Verenigde Staten hadden Baghdad woensdag gewaarschuwd geen militaire acties ten noorden van deze denkbeeldige lijn te ondernemen. Ook zou het Iraakse leger in actie gekomen zijn in de buurt van de stad Sulaymania, op zestig km ten zuiden van die breedtegraad.

OP DRIFT

Er zijn nog vele tienduizenden Kurden op drift, uit het noorden van Irak onderweg naar Turkije en Iran. Aan de Turks-Iraakse grens loopt het leven van zeker driehonderdduizend mensen rechtstreeks gevaar omdat men ze vanwege het slechte weer niet of nauwelijks kan bereiken. Dit hebben vluchtelingenwerkers verklaard. "Het kost ons veel moeite de hulp ter plekke te krijgen", aldus de woordvoerder van het VN-ontwikkelingsprogramma in Ankara. Slechte communicatiemogelijkheden, nauwelijks te berijden wegen en de uitgestrektheid van de ruige grensdalen en -heuvels bemoeilijken de hulpverlening.

In de komende drie maanden hebben de hulporganisaties van de Verenigde Naties zevenhonderd miljoen gulden nodig voor de verzorging van vluchtelingen uit Irak. Dit heeft de VN-hoge commissaris voor de vluchtelingen, Sadako Ogata, verklaard. Ze gaat uit van anderhalf miljoen vluchtelingen: een miljoen in Iran en een haf miljoen in Turkije. De Europese Gemeenschap heeft eerder deze week 340 miljoen gulden toegezegd voor hulp aan Iran en Turkije.

Iran heeft ruim vijfhonderd miljoen gulden nodig om de vluchtelingen op zijn grondgebied te kunnen verzorgen. Dit heeft de Iraanse ambassadeur in Duitsland, Seyed Hossein Mousavian, verklaard. Aan de Iraaks-Iraanse grens staan kilometers lange files auto's met vluchtelingen die aan wraakacties van het leger van Saddam Husayn willen ontkomen. Bij een grenspost staat een file van zestig km, aan een andere van dertig km.

HEROVERD

Kurdische verzetsstrijders in Irak hebben de stad Dokan, ten noorden van Kirkuk, veroverd op het Iraakse leger. Dat heeft Radio Teheran vrijdag bericht die de radio Stem van de Revolutie van de Iraakse oppositie citeerde. Het Kurdische verzet zou de stad Dokan in de provincie Sulaymaniyah donderdagavond hebben veroverd en het Iraakse leger daarbij zware verliezen hebben toegebracht. Nabij Dokan bevindt zich de grootste stuwdam van Irak. Volgens Radio Teheran werd ook in de stad Masrah, in de zuidelijke provincie Al-Amarah vier uur gevochten, waarbij zeker dertig regeringssoldaten werden gedood en tanks en andere militaire voertuigen werden veroverd.

Het offensief dat Iraakse speciale troepen donderdag in Kurdistan zijn begonnen bij de steden Salahuddin, Ranya, Koisenjak en bij Zakho en Suleymania, is ook vrijdag verlopen zonder nieuwe veroveringen, meldden zowel verzetsgroepen als Westerse en Arabische oorlogsverslaggevers ter plekke.

Ranya en Koisenjak en de gebieden rond verscheidene andere steden zijn nog steeds in handen van het Kurdische verzet, evenals Shaqlawa, het voormalige hoofdkwartier van president Saddam Husayn. De Iraakse troepen lijken het vooral op Shaqlawa voorzien te hebben. Om die stad te bereiken moeten zij door de Kurdische verdedigingslinie ruim twintig km ten noorden van Irbil breken en het gebied ten noorden van Salahuddin "zuiveren". Verder proberen de troepen volgens het verzet van Zakho door te stoten naar Batofa bij de Turkse grens. De Iraakse premier Saadoun Hammadi ontkende in een bij de Verenigde Naties verspreide verklaring het bestaan van een offensief en zei dat er geen militaire acties meer in het noorden van Irak waren die vluchtelingen zouden kunnen verhinderen terug te keren. Ook zou Irak de gebleven Kurden van voedsel en andere hulp voorzien.

EEN GRAP

Omdat bij het offensief van zware wapens gebruik wordt gemaakt, zoals artillerie, tanks en gevechtshelikopters, noemde de woordvoerder van een van de verzetsgroepen de instelling van de 36e parallel "een grap". Hoshyar Zebari, woordvoerder van de Democratische partij van Kurdistan (KDP) in Londen, kon weinig begrip opbrengen voor het Amerikaanse standpunt dat de instelling van deze parallel alleen dient om de Iraakse troepen ervan te weerhouden aanvallen op de hulpverlening uit te voeren.

De woordvoerder van het Witte Huis, Marlin Fitzwater, sprak donderdag de hoop van zijn regering uit dat de rebellen de zone boven de 36e breedtegraad niet gebruiken voor gewapende acties. De Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken, James Baker, weigerde vrijdag in detail in te gaan op de vraag wat de VS van plan zijn te doen als het Iraakse leger zich niets blijft aantrekken van Amerikaanse waarschuwingen de weerloze vluchtelingen niet aan te vallen. Volgens de Kurden in Damascus gaat het beschieten van vluchtelingen door. Dokters in Turkije zeggen dat veel vluchtelingen schot- en brandwonden hebben opgelopen.

DRIEKWART MILJOEN

Tijdens een persconferentie in Parijs vrijdag van drie Shi'itische leidende figuren uit het zuiden van Irak, zei Mustapha Jamel dat bij het neerslaan van de opstand in het zuiden driekwart miljoen doden en gewonden zijn gevallen. Vluchtelingen in Iran hebben verhalen verteld over tienduizenden burgers die de steden uit werden verdreven en vervolgens in de woestijn werden vastgehouden. Alleen al in de heilige stad Najaf zouden 75.000 doden en gewonden zijn gevallen, terwijl nog eens vijftienduizend mensen het leven verloren of gewond raakten bij een aanval op de weg van Najaf naar Kerbala, aldus Jamel.

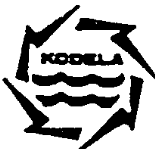
Jamel verwachtte dezelfde bloedige onderdrukking als in Kurdistan zodra de Amerikaanse, Britse en Franse troepen zich uit het zuiden van Irak terugtrekken en zei dat men hoopt dat de troepen zullen blijven, totdat er bescherming is geregeld voor de bevolking tegen strafmaatregelen van Baghdad.

VISSERS OPGELET!

KODELA maakt bekend dat op maandag 15 april 1991 van ± 09.00 uur (a.m.) t/m ± 16.00 (p.m.)

WERKZAAMHEDEN ZULLEN PLAATSVINDEN

in het Spaanse Water omgeving "KURA DI BURIKU" (ten zuiden van Curacao Yacht Club/ ten noorden van de Sta. Barbara Beach). Vissers gelieve rekening te houden met bovenstaande.

Ramp met tanker in Italië

■GENUA - De Cypriotische tanker Haven is niet ver buiten de kust van Genua in brand gevlogen en uiteindelijk geexplodeerd. Vanmorgen deed zich weer een explosie voor op de Haven, vlak nadat het schip naar een ondieper deel van het kustgebied was gesleept. Bij de eerste explosie kwamen vijf opvarenden om en raakten er dertig gewond. De ramp met de tanker dreigt een ongekende milieuramp te worden voor Italië. (AFP-satellietfoto)

Na explosie van tanker Haven

Milieuramp bedreigt kuststreek bij Genua

GENUA - Een ongekende milieuramp bedreigt de Noorditaliaanse kust rond de havenstad Genua. Reddingswerkers slaagden er vrijdag niet in de oliestroom uit de donderdag geexplodeerde Cyprische tanker "Haven" te stoppen. Ruim 25.000 van de in totaal 142.000 ton olie die de tanker vervoerde, is inmiddels in de Middellandse Zee terechtgekomen, zo melden waarnemers.

De vrees voor een milieuramp wordt vooral gevoeld door het feit dat de lading van de "Haven" bestond uit zware Iraanse olie die heel moeilijk afbreekbaar is. Milieu-experts stelden vrijdag voor de Italiaanse televisie dat de zee rond Genua al als "dood" kan worden beschouwd. Zelfs al zou direct een einde worden gemaakt aan de uitstroom van olie, dan nog dreigt een milieuramp met ongekende gevolgen, zo verklaarden de deskundigen.

De Cyprische tanker ontplofte donderdagavond op de rede van Genua. Deskundigen vermoeden dat de ontploffing is veroorzaakt door de vorming van een hoogst explosief gas-luchtmengsel in een van de tanks van het schip. Bij de explosie zijn vijf opvarenden om het leven gekomen en ongeveer dertig gewond geraakt.

EXXON VALDEZ

Het ongeluk met de olietanker "Exxon Valdez" geldt tot op heden als de grootste milieuramp. De kust van Alaska werd in maart 1989 besmeurd met meer dan 42.000 ton olie. Giuseppe Telmon, hoofd van het Genuaanse havenkantoor, stelt dat de kans op een milieuramp voor de Ligurische kust momenteel veel groter is omdat de "Haven" veel meer olie aan boord had dan de "Exxon Valdez". Vooral de kust ten westen van Genua loopt gevaar. In dat gebied wonen ongeveer vijftigduizend mensen. Voorts vreest Telmon dat de visstand een enorme klap krijgt. Met name tonijn, zwaardvis en dolfijnen worden bedreigd.

De olievlek voor de Italiaanse kust had vrijdag een doorsnede van drie kilometer, zo verklaarde de internationale milieu-organisatie Greenpeace. Daarnaast drijven enkele kleinere olievlekken op het wateroppervlak. De grote vlek drijft, evenals het nog steeds brandende schip, langzaam westwaarts.

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-20.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur

POSTSLUITING maandag t/m vrijdag aangetekende stukken om 15.30 uur, gewone stukken om 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. Nicolaas, tel.: 5520/8688.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

GALERIA DI ARTE BONAIRE (Kaya Grandi 70): openingstijden maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

LVV: **openingstijden Slachthuis** i.v.m. afwezigheid van de keurmeester zal tot nader order uitsluitend op donderdagen en vrijdagen geslacht en gekeurd worden.

****

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk, Kralendijk:
maandag t/m zaterdag om 18.45 uur; zondag om 08.00 en 19.00 uur.
Coromotokerk, Antriol:
maandag t/m zaterdag om 19.30 uur; zondag om 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk, Rincon:
maandag t/m zondag om 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique 4.

In Den Haag
Brandje in ambassade Irak

DEN HAAG - De Iraakse ambassade in Den Haag is vrijdagavond omstreeks tien uur door in Nederland wonende Irakezen bestookt met twee Molotovcocktails. De Haagse politie heeft acht Irakezen aangehouden wegens openbare geweldpleging. De projectielen werden vanaf de straat door de ruiten op de eerste etage naar binnen gegooid. Een van de twee Molotovcocktails kwam tot ontploffing, waardoor een brandje ontstond. Volgens de Haagse brandweer is aan het interieur van de ambassade voor ongeveer tienduizend gulden schade aangericht.

Paboso tweede partij van Bonaire
UPB met klinkende uitslag naar abslolute meerderheid

KRALENDIJK — Even na negen uur gisteravond was de uitslag van de raadsverkiezing op Bonaire bekend. Een triomf voor bestuurspartij Union Patriotico Boneriano (UPB), dat de vijf zetels met een (rest)zetel zag vermeerderd. Een afgang voor de partij van Michiel Bijkerk en een teleurstelling voor de Partido Democratico Boneriano (PDB). De Partido Obrero Boneriano (POB) is voorlopig voor vier jaar uitgeschakeld.

Een wat vreemde verkiezing die op een volledig andere manier is gevoerd dan op Bonaire tot nu toe gebruikelijk was. Geen openbare vergaderingen, veel radiotoespraken en een legio van persverklaringen leidden tot de verkiezingen van vrijdag. Verkiezingen waarbij de prognoses van de UPB zijn uitgekomen, nu de partij de komende vier jaar over de absolute meerderheid kan beschikken. Merkwaardig is echter wel, dat de partij in vergelijking met de Statenverkiezingen van vorig jaar toch in stemmen achteruit is gegaan.

Een indicatie dat de partij het toch niet zo goed gedaan heeft dat de bevolking massaal voor de UPB stemde. De UPB behaalde op grond van het stemmental ook maar vier zetels, maar sleepte ook nog twee van de drie restzetels in de wacht. Nu de UPB ook de drie beschikbare zetels in de Staten bezet, is er democratisch gezien een wat onprettige situatie ontstaan, die de UPB in feite een zeer grote verantwoordelijkheid oplegt.

In feite is de enige partij die winst heeft geboekt de Partido Boneriano Sosial (Paboso). De partij behaalde bij de Statenverkiezingen een totaal van 735 stemmen en ondanks het vertrek van Bijkerk met zijn 158 voorkeursstemmen en Ibi Seraus met zestig stemmen, wist Paboso toch een totaal van 1080 stemmen te halen, waarmee de partij op een na de grootste is geworden op Bonaire. Toch waren deze stemmen maar goed voor één zetel. De Paboso verdiende er wel een restzetel mee die het totaal op twee bracht. Zoals bekend, is bij Paboso de afspraak dat de grootste stemmentrekkers in de raad komen. De analyse daarvan zal de Amigoe in de maandageditie plaatsen.

Een wat tegenvallende verkiezing was dit ongetwijfeld voor de PDB. De partij blijft weliswaar met Avelino Cecilia in de Eilandsraad, maar zag de aanhang vergeleken met de verkiezingen van '87 meer dan gehalveerd.

De POB is de grootste verliezer. De partij is aanzienlijk in stemmen vooruit gegaan, maar de behaalde 487 stemmen waren er 101 tekort voor een plaatsje in de Eilandsraad. De partij vond zijn Waterloo in Rincon, de bakermat van de blauwe partij. Het vertrek van Broertje Janga uit de Eilandsraad en de politiek heeft dus tevens het vertrek van de POB ingeluid.

De beweging Caribiaanse Alliantie pro Solidariteit (CAS) is niet aangeslagen. Een vriendelijk woord voor totale afwijzing, want lijsttrekker Michiel Bijkerk behaalde met zijn partij en zijn tweede man Mozes Semeleer niet eens het aantal dat hij — in zijn Pabosotijd — op zijn naam wist te vergaren. Slechts 156 stemmen en dat is 3,02 procent van de stemmen. In een interview liet Bijkerk overigens nu al weten dat hij door zou gaan in de politiek.

De opkomst van de stemgerechtigden was in vergelijking met voorgaande jaren laag. Slechts 82,51 procent bracht zijn stem uit, terwijl dat op Bonaire de laatste jaren toch tussen de 85 en 87 procent lag. Dat, en het grote — ongekend grote — aantal blanco of niet geldige stemmen van 127, moet toch voor de politieke partijen een indicatie zijn, dat de bevolking minder tevreden is dan ogenschijnlijk lijkt. De UPB kan en mag tevreden zijn met de zes behaalde zetels. De UPB mag echter ook bij zichzelf te rade gaan of de omstandigheden dat de PDB slechts één zetel behaalde en de POB juist er buiten viel, niet méér bijgedragen heeft tot de absolute meerderheid dan de prestaties van de UPB over de afgelopen vier jaar. De UPB heeft grandioos zes zetels gewonnen. Het is echter dezelfde UPB die binnen dertien maanden na de Statenverkiezing 26 stemmen minder binnenhaalde.

Voor de UPB zullen voor een zetel in de Eilandsraad in aanmerking komen Rudi Ellis, Ramoncito Booi, Cai Marsera, Arthur Domacassé, Robby de Jongh en Papy Cecilia. Mocht Rudi Ellis in juni weer minister worden, dan is er een plaatsje open voor Franklin Pikeur. De UPB kan en mag ook een gedeputeerde buiten de raad benoemen.

Voor de PDB zal Avelino Cecilia in de raad komen. De beide raadsleden die voor Paboso zitting zullen nemen in de Eilandsraad waren vrijdagavond om elf uur nog niet bekend, omdat de persoonlijke stemmen die de kandidaten van Paboso behaald hadden nog niet beschikbaar waren.

De meest opvallende opmerking van deze verkiezingsavond kwam tijdens een interview uit de mond van gezaghebber mr. George Soliana die desgevraagd verklaarde dat hij geloofde dat het komende jaar een rustig jaar zou worden in de Eilandsraad. "Even rustig als deze verkiezingen. Ik heb al enige ervaring met verkiezingen, want dit was mijn derde en laatste verkiezing", aldus gezaghebber Soliana.

	Staten '85	Raad '87	Staten '90	ER'91
PAN	204	279	267	
PDB	2272	2190	1123	807
POB	503	478	334	487
UPB	2153	2516	2785	2759
PABOSO			735	1080

VERKIEZINGEN EILANDSRAAD 1991

Stembureau	aantal stemmen	on-geldig	PABOSO	UPB	CAS	PDB	POB	TOTAAL
1	544	13	81	248	10	43	12	394
2	803	16	114	380	25	58	44	621
3	749	13	167	360	19	65	15	626
4	797	15	126	337	23	110	59	655
5	581	13	93	248	6	80	15	442
6	723	12	136	293	24	89	20	562
7	638	6	106	284	16	78	33	517
8	478	6	107	206	13	81	16	423
9	703	14	96	199	10	115	154	574
10	580	19	54	204	10	88	120	476
	6596	127	1080	2759	156	807	487	5289

Baker bij Shamir

■ *JERUZALEM - Premier Yitzhak Shamir van Israel (rechts) ontving dinsdag de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken James Baker. Uitvoerig werd van gedachten gewisseld over de Midden Oosten-problematiek.*

(AFP-satellietfoto)

Oppositie wil stembus toch boycotten
President Cameroun: meerpartijensysteem

YAOUNDE - De president van Cameroun heeft donderdagavond in een toespraak op de televisie gezegd dat hij binnen enkele dagen het parlement bijeen zal roepen voor een stemming over vervroegde verkiezingen eind dit jaar waaraan de oppositiepartijen zullen kunnen deelnemen. Hij wil het parlement ook een amnestie voor alle politieke gevangenen voorleggen en de post van premier weer in ere herstellen die in 1983 werd afgeschaft.

President Paul Biya negeert nog enkele andere eisen van de oppositie. Hij wil geen nationale conferentie organiseren voor een debat over hervormingen. Volgens hem kunnen alle noodzakelijke veranderingen met de bestaande instellingen worden doorgevoerd. De oppositie vindt van niet en kondigde aan onder deze omstandigheden de verkiezingen te zullen boycotten.

Ook vorige week raakten demonstranten weer slaags met de politie. In steden in het hele land zijn stakingen en andere protesten georganiseerd, waardoor onder meer het werk in de belangrijkste haven, Douala, stil kwam te liggen. Vrijdag staakten in Douala de taxichauffeurs nog, evenals in Bafoussam en Bamenda, een bolwerk van de oppositie, waar ook alle banken, winkels en kantoren dicht waren. Donderdag staken activisten daar een rechtszaal in brand. In de hoofdstad richtte het leger checkpoints op bij de wijk Bastos, een buurt waar veel ambassadeurs en ministers leven.

EG-steun bij veerpontramp

BRUSSEL - De Europese commissie heeft donderdag besloten ongeveer 2,3 miljoen gulden vrij te maken voor de familieleden van de slachtoffers van de ramp met de veerboot Moby Prince in de Baai van Livorno.

Zo staat in een mededeling van de Commissie. Met deze steun wil de Commissie namens de EG haar medeleven betuigen met de nabestaanden van de 140 omgekomen opvarenden. Daarnaast heeft Jacques Delors, voorzitter van de EG-commissie, in een telegram aan de Italiaanse (demissionair) premier, Giulio Andreotti, zijn deelneming betuigd. Volgens het voorlopige onderzoek is een menselijke fout de oorzaak van de aanvaring in dichte mist geweest van de veerpont met een tanker.

ATHENE - Het corruptieproces tegen de voormalige Griekse premier Papandreou en andere socialisten is verdaagd omdat een van de hoofdverdachten, de 69-jarige Agamemnon Koutsojorgas, een hersenbloeding heeft gehad en nu in coma ligt. In het proces moet de vraag beantwoord worden wie verantwoordelijk is voor de verduistering van vierhonderd miljoen gulden van de Bank van Kreta.

MENSEN

■ *Een Alpaca jas, een lederen wikkelrok en een transparante blouse is wat dit model laat zien. De creatie komt van Isaac Mizrahi en is bedoeld voor de komende herfst en winter. Als de draagster warm blijft....?*

Poolse rijken in de rij

De nieuwe **rijken in Polen** weten wat ze willen. Met hun pakken bankbiljetten staat een deel van hen sinds woensdag in de rij voor een juist geopende Mercedes-showroom in Warschau. In de eerste twee dagen heeft de handelaar, die een openingskorting van tien procent geeft, twintig auto's verkocht. De prijzen variëerden van 35.000 tot 60.000 gulden.

De woordvoerder van de nieuwe showroom, aan de prestigieuze Krakowskie Przedmiesce, heeft met verbazing de ontwikkelingen gevolgd. "Er stond van meet af aan een rij kopers en belangstellenden. Velen van hen droegen koffers vol geld met zich. De meeste kopers legden bij aanschaf de gevraagde 190 tot 350 miljoen Zloties cash op tafel", zo vertelde de woordvoerder donderdag.

Westerse auto's zijn in Polen in toenemende mate een statussymbool. De nieuwe rijken, die hebben geprofiteerd van de Poolse belijdenis tot de markteconomie, willen hun juist verworven rijkdom tonen. Voor de goedkoopste Mercedes zoals die in de nieuwe showroom is verhandeld moet een Poolse arbeider zeker veertien maanden werken. En voor het snel groeiende leger werklozen is een eigen auto helemaal een onhaalbare kaart.

Toch lijkt de vraag naar niet-Poolse auto's nog niet verzadigd. In de afgelopen maanden zijn enkele duizenden Polen naar Nederland gekomen om een tweede hands auto te kopen. Begin deze week, bij de afschaffing van de visumplicht, kwamen nog enkele honderden Polen naar Utrecht voor hun eerste westerse wagen.

■ *De Cubaanse president Fidel Castro rechts speldt de Jose Marti medaille op bij de Spaanse dichter Rafael Alberti. De hoge onderscheiding werd de dichter opgedaan tijdens een plechtige ceremonie in het presidentieel paleis.*

AIDS-besmetter berecht

Tegen een 29-jarige **met AIDS besmette** Nederlandse muzikant is vrijdag voor de rechtbank in Munchen een gevangenisstraf geëist van drie jaar en tien maanden. De man, een heroïne-verslaafde, had gemeenschap gehad met drie vrouwen zonder ze in te lichten over zijn besmettelijke ziekte.

De drie vrouwen, onder wie een meisje van 15 jaar, raakten met het HIV-virus besmet. De Nederlander kreeg twee jaar geleden al te horen dat hij met AIDS was besmet. Zijn toenmalige vriendin bleek bij een test positief en wees de muzikant, een drummer, als enig mogelijke infectiebron aan.

De man weigerde echter een test te ondergaan en had sindsdien, zonder voorzorgen te nemen, gemeenschap met drie vrouwen. De officier van justitie benadrukte vrijdag de noodzaak van een flinke gevangenisstraf ter afschrikking van anderen. "Er zijn meer personen die tot de risicocategorieën behoren, maar weigeren een test te ondergaan. Het moet hen worden duidelijk gemaakt dat zij zich niet aan hun verantwoordelijkheden kunnen onttrekken", aldus de officier.

De verdediger van de Nederlander pleitte voor een lagere straf, gezien zijn ziekte: "zijn laatste uur heeft al geslagen". De muzikant zei in zijn laatste woord spijt te hebben van het gebeurde. "Ik sta hier volkomen hulpeloos", zei hij en beloofde geen alcohol en drugs meer te zullen gebruiken gedurende de tijd dat hij nog heeft te leven.

Het was vrijdag niet duidelijk wanneer de rechtbank uitspraak zal doen.

Pijn kan goed bestreden worden

Ongeveer 70 procent van de kankerpatiënten wordt niet voldoende behandeld tegen de pijn. Dat is jammer, want als die **pijn** wordt geblokkeerd, is de behoefte om dood te gaan ook minder. Bovendien is er een nieuwe toediening van lagere doses morfine, waardoor de patiënt helder blijft maar geen pijn lijdt.

Dat zei onlangs de anesthesist dr. R. Joshi bij de opening van zijn pijnbestrijdingskliniek in het st. Anna-ziekenhuis in Geldrop.

Joshi denkt dat meer dan 80 procent van de mensen met hoofdpijn door nekklachten is te genezen. Bij Ruggen ligt dat percentage tussen de 50 en 60 procent. Joshi, die al eerder een pijnbestrijdingspolikliniek in Maastricht opzette, krijgt het meest te maken met rugpijn, nekpijn en aangezichtspijn.

De techniek van Joshi maakt het mogelijk precies die ene zenuw op te sporen die het pijngevoel veroorzaakt. Als deze zenuw kan worden gemist, wordt die uitgeschakeld waardoor de pijn verdwijnt. De anesthesist noemde pijn "zonder twijfel het slechts geleerde, minst begrepen en meest verwaarloosde onderwerp" in de geneeskunde. In Nederland zijn er maar enkele mensen die zich full-time bezighouden met pijnbestrijding. Vandaar de lange wachttijden tot soms anderhalf jaar.

Wega di Number Kòrsou

8 5 1 3 9 6 10 7 4 2

4519
1479
8850

USA

ZATERDAG
19.00 Counterstrike
20.00 WLAF Football Knights at Machine (L)
23.00 Movie: 'The Valls' (Jill Carroll)

ZONDAG
19.00 Movie: 'After the Shock' (1990, Yaphet Kotto/Scott Valentine)
21.00 Counterstrike
22.00 The Equalizer
23.00 Miami Vice.

WGN

ZATERDAG
18.00 Gidget
18.30 $100,000 Fortune Hunt
19.00 Movie: 'Panama Sal' (1957, Elena Verdugo/Edward Kemmer)
20.00 Movie: 'Rosie the Riveter' (1941, Jane Frazee/Frank Albertson)
21.00 News
22.00 The Honeymooners.

ZONDAG
17.00 Movie: 'Big Kim McLain' (1952, John Wayne, James Arness)
19.00 Movie: 'Mr. Peabody and the Mermaid' (1948, William Powell/Ann Blyth)
21.00 News
21.40 Instant Replay
22.00 Monsters.

TBS

ZATERDAG
15.05 Movie: 'Splendor in the Grass' (1981, Melissa Gilbert/Cyril O'Reilly)
17.05 Fishing with Roland Martin
17.35 Fishin' with Orlando Wilson
18.05 World Championship Wrestling
20.05 NBA Basketball Bucks at Hawks (L)
22.20 U.S. Olympoic Gold
24.20 Movie: 'Night School' (1981, Ken Hughes/Rachel Ward)
02.05 Night Tracks
05.05 Night Tracks.

ZONDAG
13.35 Andy Griffith
14.05 Major League Baseball Braves at Reds (L)
16.50 Tom and Jerry's Funhouse
17.35 Captain Planet and the Planeteers
18.05 WCW Main Event
19.00 Movie: 'Nightmares' (1983, Cristina Raines/Emilio Estevez)
21.00 National Geographic
24.00 Network Earth.

HBO

ZATERDAG
15.30 Movie: 'she's Javing a Baby' (1988)
17.30 Tom Arnold: Naked Truth
18.00 Movie: 'Rocky' (1976, Sylvester Stallone/Burgess Meredith)
20.00 Movie: 'Impulse' (1990, Theresa Russell/Jeff Fahey)
22.00 One-Night Stand
22.30 Movie: 'See no Evil, Hear no Evil' (1989, Richard Pryor, Gene Wilder)
24.15 Movie: 'Season of Fear' (1989)
01.50 Movie: 'Kiss of the Beast'.
03.20 Movie: 'Psysical Evidence' (1989)
05.05 Bob Goldthwait: Is he like that all the Time?.

ZONDAG
13.00 Movie: 'Boy who Could Fly' (1986)
15.00 Movie: 'Convicted' (1986)
16.45 America Undercover: Guns ' Day in the Death of America
17.45 Movie: 'Weekend at Bernie's (1989)
19.30 Movie: 'Real Men' (1987, James Belushi, John Ritter)
21.00 Movie: 'Tales from the Darkside: The Movie' (1990, Christian Slater/Rae Down Chong)
22.30 Night Rap
23.00 Movie: 'Kill me Again' (1989).
12.35 Movie: 'Blue Thunder' (1983)
02.30 Movie: 'Welcome Home'.
04.05 America Undercover: Guns ' Day in the Death of America
04.55 Movie: 'Fellow Traveller' (1990).

TELECURAÇAO

ZATERDAG
17.30 Telefiesta met tante Irma;
18.00 Studio Sport;
19.00 Kòktel Turístiko met Captain Sterling;
20.00 Telenotisia;
20.30 Show di Job;
21.30 Musical Special;
22.00 Wega di Number Kòrsou;
22.07 Estreño: 'Vamp' (Sophia Loren);
23.30 Sluiting.

ZONDAG
16.00 Sena di Señor;
17.00 Sala di Konsierto;
17.50 Wega di Number Kòrsou;
18.00 Di bishita ku.....;
18.30 Wil di Suerte;
19.30 Style with Elsa Klensch;
20.00 Telenotisia;
20.30 Shete Dia;
21.00 Telecuraçao Special;
22.00 Kate & Allie;
22.30 Wrestling;
23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)
******

AMIGOE [redacted] Fax: 674524 [redacted] Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen) 672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (Hoofdredacteur)
A. van Leeuwen(adjunct-hoofdredactrice)
N. Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Jacoline Steegstra, Bob Harms, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel: 24333 (drie lijnen)
Faxnummer: 22368

Eindredacteur/Directeur
Jos van der Schoot
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Etleen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1

AMSTERDAM
correspondent:
Mike Willemse
Telefoon & Fax: 020-6137251

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

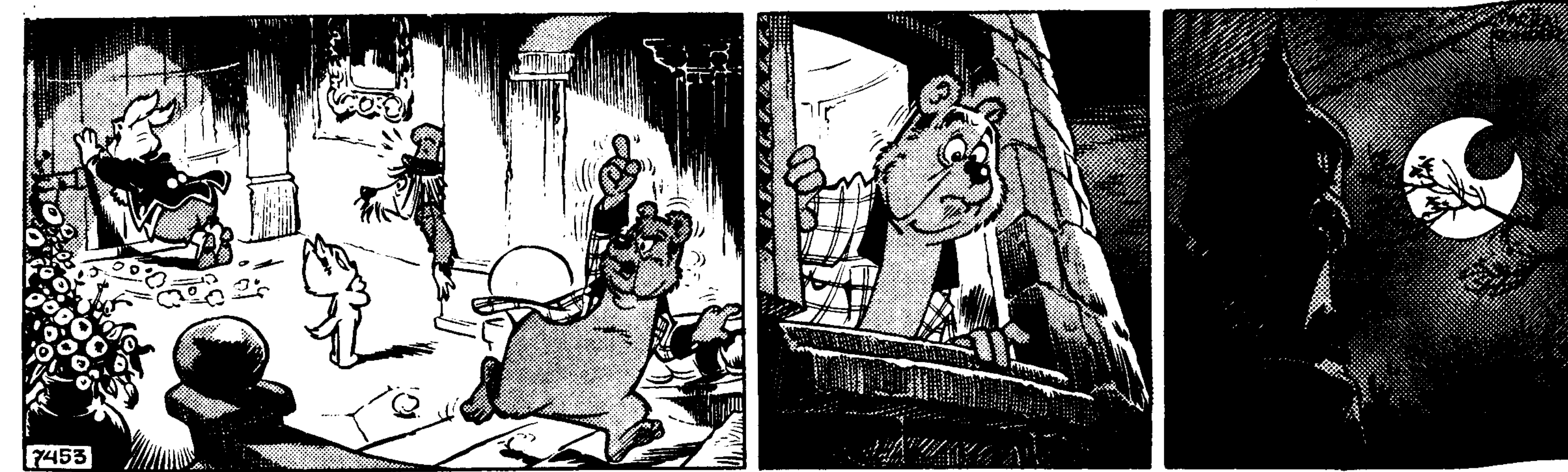
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626
Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique 4

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand**

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 80,15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

Heer Bommel en de Loodhervormer door Marten Toonder

7453 — Buiten verscheurde het geschreeuw van een naderende menigte de stille lenteavond, en Joost schoof snel de grendels op de voordeur.

"Dit zal wel even houden, als men mij toestaat", sprak de trouwe knecht. "Het houtwerk is nog stevig".

"Ik hoop het! Ach, ik hoop het!" riep de vluchteling achter de pilaar. "Ze zitten met achterna! Ze willen me kwaad doen!"

"Daar komt niets van in", verklaarde heer Bommel. Hij trad uit de beschutting van de kast te voorschijn, en terwijl hij veerkrachtig de trap begon te bestijgen, klonken zijn bevelen helder door de hal.

"Alles gesloten houden!" zo riep hij uit. "De luiken voor de ramen, Joost. In deze burcht is een arme vervolgde veilig, al zou ik hem persoonlijk moeten verdedigen. Ik zal de menigte uit een venster toespreken, bedoel ik. Streng maar rechtvaardig".

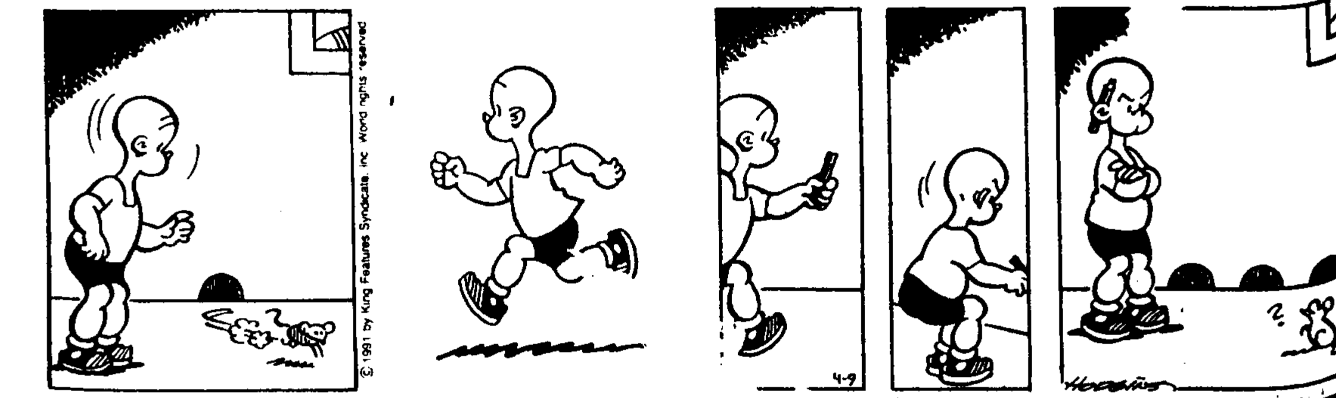
Met deze woorden verdween hij in de westertoren en opende een raam op de eerste verdieping. Van daar had hij een goed uitzicht op het oploopje, dat zich voor zijn huis verzameld had, en een kort ogenblik zonk het hart hem in de schoenen.

"W-wat is dat n-nu, g-goede l-lieden?" riep hij nerveus. "Zoeken jullie iets?"

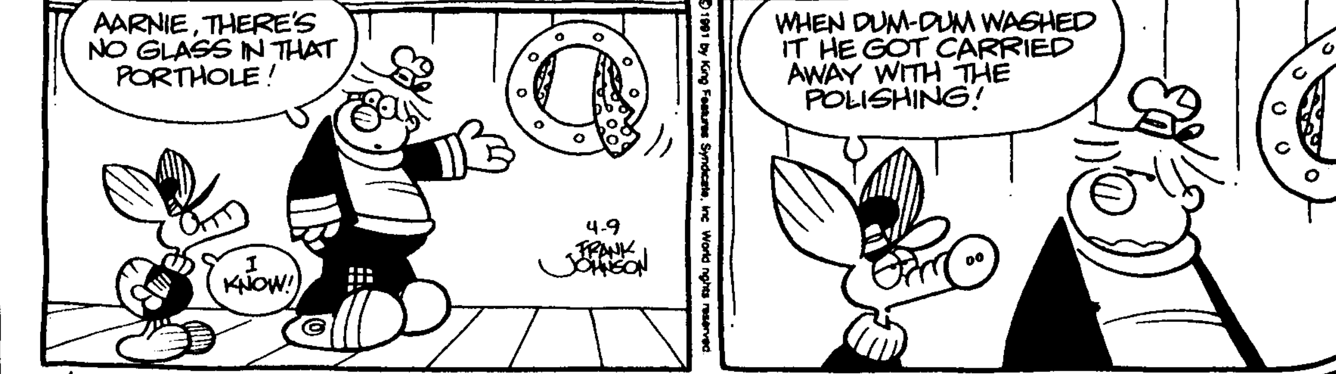
"D'r zit een schurk in je huis!" bulderde een zware stem uit de massa en een ander schreeuwde: "Het moet een treinrover zijn?"

Het getier zwol aan en daar bovenuit waren kreten hoorbaar, als "de vluchtende president van Zwazië met de schatkist!" "De koning van Tinopel met het geld, dat hij uit de ruggen van de arbeiders gezogen heeft!" Lever hem uit! We willen recht!"

HENRY ® By Dick Hodgins

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

Financieel Nieuws

Hoop op renteverlaging

Beurs beloont goede cijfers lokale markt

AMSTERDAM — De internationale beleggers hebben e week tevergeefs gewacht op een rentedaling in de nigde Staten. Nadat de aandelenkoersen op de effecten- s van New York, donderdag al fors waren gestegen (een ing met 30,95 punten naar 2905,45), Gaf het nieuws van nflatiefront nieuwe hoop op een rentedaling en steeg de -Jones index van dertig industriele aandelen met 15,34 en tot 2920,79. **Die hoop bleek alsnog tevergeefs. In terdam trok de dollar vooralsnog met 0,8 cent aan loot de week af op f 1,8930. Ook de effectenhandel msterdam was vrijdag wat minder positief over het jven van een renteverlaging en sloot verdeeld.**

j de internationals sloot nklijke Olie f 2,20 hoger 150,60. Kort na de bekend- ing van de Amerikaanse s had de international boven de f 151 gestaan. **de rest was het weer beltjeswerk bij de ste hoofdfondsen.** Phi- moest twee dubbeltjes an op f 28,60, Aegon st twee dubbeltjes g op f 128,90 en col- Amev moest vier dub- es inleveren op f 60 . Positiever was DAF f 1,10 beter op f 27,50, maar Polygram ging f 1 omlaag op f 37,20. HCS moest **na de twee kwartjes winst van donderdag** twee dub- beltjes verder naar beneden op f 7,30.

Op de lokale markt sloot Begemann na de keurige cij- fers en de dividendhervat- ting f 8 hoger op f 167. Autodealer riva werd even- eens voor goede cijfers belo- ond met een winst van f 1,80 op f 45. Chamotte unie dat een enorm onroerend-goed- fonds moet worden, was zowaar tien cent beter op f 3,28. Cindu moest na tegen- vallende winstcijfers f 11 terug op f 140.

De optiebeurs kende na de economische cijfers een voor- zichtig optimisme wat leidde tot kooporders die echter met het weekeinde voor de boeg gering van omvang waren.

Met een omzet van 6900 contracten werd het drukst gehandeld in opties Koninklijke Olie, gevolgd door opties op de EOE-index met 6000 contracten en Philips met 4000. In totaal werden 39.000 contracten verhandeld. Op de Financiële Termijnmarkt Amsterdam werden 2400 aandelenfutures en 110 obligatiefutures verhandeld. Door de sterk toegenomen vraag zal het aantal beurszetels, waarmee nieuwe handelaren op de beurs kunnen worden toegelaten, met 50 worden uitgebreid tot 300.

Internationaal

erlaging dividend

bnormaal slechte tijden merikaanse autobranche

W YORK — De Ameri- nse autofabrikant Ford t zijn dividend over het ste kwartaal verlaagd met procent van 75 dollarcent aandeel tot veertig dol- cent. De maatregel is nmen omdat de auto- nche momenteel abnor- al slechte tijden door- akt, zo heeft Ford- man Harold Poling don- dag verklaard.

De dividendverlaging nt niet onverwacht. Al der hebben ook de andere e grote autoproducenten de Verenigde Staten hun idend verlaagd. Op het deel General Motors werd r 1990 eveneens slechts rtig dollarcent uitgekeerd plaats van de 75 dollar- t in 1989. Chrysler ver- de het dividend van der- dollarcent in 1989 tot tien dollarcent in 1990.

ok bij General Motors en ysler was het de slechte autoverkoop die het bestuur tot dividendverlaging bracht. Beide ondernemingen wilden meer van de winst reserveren. Deskundigen verwachtten bij Ford een dividendverlaging met zelfs vijftig dollarcent.

Voor Ford is het de eerste dividendverlaging in acht jaar. Over 1982 werd helemaal geen dividend uitgekeerd. "Het is beleid bij Ford om bij normaal neergaand tij in de cyclische golfbeweging het dividend ongemoeid te laten, maar de situatie die we nu aantreffen is veel ernstiger dan normaal ", zei topman Poling. Volgens hem past de maatregel bij de andere stappen die Ford heeft genomen om de crisis te bezweren. De op een na grootste autoproducent in de VS heeft al eerder aangekondigd circa drie miljard dollar op zijn uitgaven te willen bezuinigen.

LOS ANGELES — De autoriteiten in de Amerikaanse staat Californie hebben de in liquiditeitsproblemen geraakte verzekeringsmaatschappij Executive Life Insurance overgenomen. De maatschappij heeft 170.000 polishouders en 230.000 aandeelhouders. Executive Life heeft ongeveer tweederde van haar vermogen van 10,1 miljard dollar gestoken in "junk bonds", obligaties met een hoge rente maar ook een hoog risico. Er zijn besprekingen over een herstructurering geweest met een groep Europese banken onder leiding van de Franse Credit Lyonnais.

MEXICO-STAD — De Amerikaanse sigarettenfabrikant R.J. Reynolds Tobacco, onderdeel van het concern RJR Nabisco, heeft een gezamenlijke onderneming opgericht met het Mexicaanse bedrijf Cigarrera La Moderna voor de produktie en verkoop van de merken Camel, Winston en Salem in Mexico. La Moderna, de grootste sigarettenfabrikant in Mexico, produceerde de merken al onder licentie.

AGENDA CURAÇAO

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (3e district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
voor de dienstdoende arts belt U tel.: 624900/625100.

VERENIGING VAN TANDARTSEN
voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel.: 82222 op te bellen.

CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel.: 672300/676666: openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS
voor wijkverpleging 'Prinses Margriet': consultatiebureaus te Sta Maria: tel.: 682344, 682412 en 682947; Montagne Abao: tel.: 673711 en Kaya Fensu (Koraal Specht): tel.: 618577; hoofdkantoor te Sta Maria 17, kantooruren van 07.00-12.30/13.00-17.00 uur. Na 17.00 uur bereikbaar: zuster M. Bernadina, tel.: 685853.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15, tel.: 692231/692232; geopend van 07.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Pietersz, tel.: 671147, pageboy 027-053 b.g.g. 691838;
kantoor Bandabao, Groot Sta Martha 141, tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Pietersz, tel.: 671147.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43, tel.: 44510, 691343, 691683 en 691838; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 25, tel.: 648077/648387, open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: zuster Van Herwijnen, tel.: 842798 b.g.g. 601760.
Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur.

STICHTING VAN HET WITE GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17, tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

GENEESK. DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
13 april 1991 vanaf 08.00 uur tot 15 april 1991 om 07.00 uur:
Dokter Braakman, Sentro Mediko Montaña Abao, tel.: 673355; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 671313 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Mercelina, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
12 april 1991 vanaf 17.00 uur tot 15 april 1991 om 07.00 uur:
Dokter De Rouw-Pikus, Sentro Mediko Kas Chikitu, tel.: 623550 spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 691221 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Goilo-Henry, Roose, Braakman-Bonder, Gerstenbluth, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac en Rosales-Concession)

DERDE DISTRICT BANDABAO
12 april 1991 vanaf 17.00 uur tot 15 april 1991 om 07.00 uur.
Dokter Schellens, Sentro Mediko Barber, tel.: 641605: spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641784 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucacius, Spong en Tweed).

Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST ZATERDAG

Otrobanda
Paradeis, F.D. Rooseveltweg 46-B, tel.: 689676/689808.
Punda
Popular, hoek Madurostraat/Columbusstraat, tel.: 611269/612376.

ZONDAG

Otrobanda
Gosie, Gosieweg 90-A (naast Las Vegas Supermarket), tel.: 79744.
Punda
Wilhelmina, Hendrikplein 13, tel.: 612380/612378.

DIVERSEN

VERLOF BEGRAFENIS (van 10.00-14.00 uur)
13 april: R.A. de Windt, Uteweg 53.
14 april: P.A.J. Scherptong, Winston Churchillweg 157-E.

HEEFT U hulp nodig bel SOS-lijn 127.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa (op zaterdag): voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is **op zaterdag** van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA; tel.: 685544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zat. en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

DIERENASIEL
kantooruren maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 10.00-13.00/16.00-18.00 uur; zondag gesloten.

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve te bellen: 614000 (Veterinaire Dienst) voor de dienstdoende arts.

CURAÇAOSCHE KUNSTKRING
15.30+20.30 uur optreden van The All Nations Dance Theatre - Cas di Cultura.

ZONDAG

CENTRO PRO ARTE
13.00-18.00 uur 'Science Fair Curaçao 1991' in de hal.

MAANDAG

TOERISTENSCHEPEN
08.00-16.00 uur 'Island Princess' (SJU).
08.30-18.00 uur 'Carla Costa' (SJU).

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zon.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30. 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA CORA: ZON.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Munde Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

NOACH-KAPEL

zaterdagavond
19.00 uur kerkdienst (Ned.) - Marinebasis Parera.

****

"Want wij weten, dat indien de aardse tent, waarin wij wonen wordt afgebroken, wij een gebouw van God hebben, in de hemelen, niet met handen gemaakt, een eeuwig huis".
2 Corinthiërs 5:1

Na een leven van eenvoud en zorgzaamheid heeft, geheel onverwacht en tot onze grote droefheid, de Heer tot Zich geroepen, onze lieve en onvergetelijke moeder, grootmoeder, schoonmoeder, nicht en schoonzuster

Helena Maria Naaldijk-Muskus

Wij zijn dankbaar voor al hetgeen zij voor ons heeft betekend.

Alba en Meyer Frank-Naaldijk
Edith Naaldijk
Rudy en Janny Naaldijk-Laponder
Winnie Angus-Naaldijk
Maves en Joop Siebel-Naaldijk
Willy van de Riet

Igor, Marco, Olav
Nachum, Chaim
Joanne, Jochanan.

Anna Maria Radermacher en familie
Mevr. de Wed. Nora Muskus en kinderen
Maritza Petrohilla en familie
Hilda Coster en familie
Julianita Margaritha

De begrafenis zal plaatsvinden op zondag 14 april 1991 op de Protestantse begraafplaats aan de Roodeweg, vertrekkende vanuit de Rouwkamer van El Tributo Otrobanda om 16.00 uur.
Gelegenheid tot condoleren vanaf 11 uur 's morgens.

Wij zullen Maal's humor en opgewektheid missen.

Curaçao, 11 april 1991.

AGENCIA FUNERARIA EL SEÑORIAL
v. Brakellaan no. 3 Tel. 373648 Page - 027 - 866

A fayesé kristianamente:

Philomena Faneyte-de Freitas

(Mihó konosí komo "Philo" di panaderia Philomena)

Na nòmber di su yunan	:	Irvin i Paula Faneyte-Hage
		Harold i Melda-Strickx
su ñetunan	:	Philomena, Melba, Ruperta, Vera,
		Irvin Paul, Jan, Ingver Faneyte
Na nòmber di	:	Blanca Meyer, Nelly Lowe, Margriet Leonard
Su yunan di kriansa	:	Kiki Wieske i famia
		Fifi Wieske i famia
		Reintje Martina i famia
Tambe na nòmber di	:	Maria Liberia Peters i rumannan

Beto Semper i famia
Tur su ihanan, Komader i kompadernan.
Demas famianan: Faneyte, Hage, Strickx, Pietersz, Chong, van Ierland, Santine, Essed, Greer, Henry, Kleinmoedig, Shon Ma Jansen, Olaria, Peters, Leonard, Falbru, Mr Archer, Fifi de Windt, Pedro Cijntje.
Zusternan Rosalia, Fundador, Windster i Godett.
Staff i personal di Panaderia Philomena.

Aklo di entiero lo tuma lugá Djadumingu 14 di Aprel pa 3.30 di atardi saliendo for di Misa di Bonam pa santana katóliko na Janwé. Ta risibi bishita di kondolensia for di 1'or di atardi. Premé ku entiero lo tin un Sakrifisio di misa na misa di Bonam.

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met af en toe een bui. Matige, overdag af en toe vrij krachtige tot krachtige oostelijke wind (tussen tien en 26 knopen).

WEEROVERZICHT:
Een zwakke storing in de hogere luchtlagen bevindt zich onveranderd boven het oostelijk Caribisch gebied en zal ook in de komende 24 uur weinig van plaats veranderen. Onder invloed van dit systeem zal vrij veel bewolking voorkomen waaruit enkele, over het algemeen, lichte buien zullen komen.

Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	neerslag op afstand	31	25	0.6
Bonaire	zwr. bwlkt na rgnbui	32	25	0.3
Curaçao	zwaar bewolkt	32	26	0.1
St Eustatius	zwaar bewolkt	29	21	1.7
St Maarten	licht bewolkt	29	25	sp
Amsterdam	licht bewolkt	22	06	0.0
Boston	zwaar bewolkt	11	02	0.0

ANKARA - Turkije treft voorbereidingen om ongeveer vierhonderdduizend Koerdische vluchtelingen die zich op het ogenblik aan beide zijden van de Turks-Iraakse grens bevinden te verplaatsen naar kampen in 'de juiste zones'.
Dit heeft een hoge EG-vertegenwoordiger Juan Prat, zaterdag in de Turkse stad Diyabakir meegedeeld. Het was niet meteen duidelijk wat volgens hem de juiste zones zijn. Hij verwacht op korte termijn een officiële verklaring van de Turkse regering over de verplaatsing van de Koerdische vluchtelingen.

ÑAPA

AMIGOE

ZATERDAG 13 APRIL 1991

Weekend Bijlage

ACCENT LIGT OP OUDE UNIVERSELE WAARDEN

Docent Humanisme bracht bezoek aan Curaçao

FONS ELDERS: 'Wij raken het gevoel kwijt hoe het in de natuur toegaat'

[illegible] DOE JE met filosofie? Een praktische vraag die [illegible]essor Fons Elders zichzelf stelt. Hij is professor [illegible] de nieuwe 'Humanistische Universiteit' en bracht [illegible]ge week een bezoek aan de Skol Erasmo van [illegible]nk Martinus, met wie hij bepaalde aspecten die [illegible] onderwijs betreffen door heeft gepraat. Hij is [illegible]er maar heel kort op Curacao en het is vakantie-[illegible]. Niet zo'n gunstige tijd dus om een school te [illegible]oeken, maar wel een gunstige tijd om andere [illegible]en door te praten en om plannen te maken voor [illegible]ngen, van Frank Martinus in Nederland en van [illegible]s Elders hier. Wanneer? Waarover? Is er belang-[illegible]lling? En dan komt ook de praktische kant weer [illegible]en. Fons Elders is in Amsterdam betrokken [illegible]eest bij de bouw van een 'filosofisch' huis. Is dat [illegible] mogelijk op Curacao? Zou er belangstelling zijn? [illegible] duur is de grond? Over de praktische invulling [illegible] de filosofieën in het leven en over de praktijk van [illegible] humanist zijn, gaat dit interview met professor [illegible]s Elders.

= door Nel Casimiri =

[illegible]e nieuwe Nederlandse [illegible]versiteit voor Humanis-[illegible] werd opgericht in 1989, [illegible]e namens het Humanis-[illegible] Verbond. Hij heeft een [illegible]ondere status, analoog [illegible] de Vrije Universiteit en [illegible] Katholieke Universiteit [illegible] Nijmegen. Dat betekent [illegible] men een eigen bestuur [illegible], waaraan men verant-[illegible]ding schuldig is. Er is [illegible] faculteit met drie vak-[illegible]pen. De eerste vakgroep [illegible]at de Theorie van de [illegible]nsbeschouwing, dat is [illegible] leerstoel, de Wijsbe-[illegible]rte en Ethiek en de [illegible]orie van de godsdiensten. [illegible] tweede vakgroep omvat [illegible] praktische Humanistiek [illegible]e Planning en de derde [illegible]roep de Sociaal-cultu-[illegible] wetenschappen'.

[illegible]ESTELIJK RAADSMAN

[illegible] primaire doel van deze [illegible]versiteit is om op univer-[illegible]r niveau een opleiding [illegible]ebben tot geestelijk raad-[illegible]n, de humanistische [illegible]ant van de theologische [illegible]iding. In die zin is het [illegible] primeur, niet alleen in [illegible]erland met een derge-[illegible] opleiding op humani-[illegible] grondslag, maar ook [illegible] wereldprimeur. Bij mijn [illegible]en is er geen enkele uni-[illegible]iteit die de humanisti-[illegible] levensbeschouwing als [illegible]angspunt heeft. Dat [illegible]kt het ook voor onszelf [illegible]ressant,' verklaart [illegible]rs.

[illegible] was uw beroep, voordat [illegible] professor werd aan deze [illegible]versiteit?

Prof.FONS ELDERS ...praktische filosofie...

[illegible]ordat ik aan deze univer-[illegible]eit begon, zat ik deels in [illegible] onderwijs en deels heb ik [illegible] eigen cultureel productie [illegible]eau gehad: Elders Spe-[illegible] Productions, ESP. Bin-[illegible] het kader van het ESP [illegible] ik o.a. bezig geweest met [illegible] ontwerp van het Vier-[illegible]denhuis in Amsterdam.

[illegible] realisatie daarvan was [illegible] moeilijk. Het is geen [illegible]verdienend produkt. Het [illegible]uw is te duur voor de [illegible]p mensen voor wie het [illegible] bedoeld. Het moesten [illegible] woningen worden, maar [illegible] een bouwvereniging wilde eraan. Het bleek alleen te realiseren in de koopsector. Toen zijn we de appartementen zelf gaan verkopen. Nadat we de helft verkocht hadden is er een aantal maatschappijen ingesprongen, die echter daarna weer zijn verdwenen en toen heeft het Bouwfonds Nederlandse Gemeenten het overgenomen en is het huis toch nog gerealiseerd. Het is een succes geworde. Het bevalt de bewoners goed en er komen ook veel initiatieven vanuit de bewoners.'

VIERWINDENHUIS

Het Vierwindenhuis aan het Windroosplein op Wittenburg in Amsterdam is naar een initiatief van Fons Elders ontworpen door de Italiaanse architect Gian Piero Frassinelli. Het complex bevat een kleine honderd woningen en gemeenschappelijke voorzieningen. Het bouwwerk moest voorwaarden scheppen voor een manier van wonen die de traditionele verhouding tussen afzondering en contact met medebewoners zou doorbreken.

Behalve de gemeenschappelijke ruimtes, die in de vier hoeken van het gebouw zijn gesitueerd, is hiervoor de doorlopende spiraal van galerijen en terrassen, waardoor alle woningen zijn verbonden en die vanuit alle vertrekken is te bereiken, cruciaal. Het complex is georienteerd op de Poolster en de vier windrichtingen. Elk van de vier hoeken is gewijd aan een van de vier oerelementen, aarde, vuur, lucht en water. De inspiratie voor dit Vierwindstrekenhuis heeft Elders opgedaan in Mali. In het huis waar hij logeerde hadden alle kamers van de leden van die grote familie een deur die uitkwam op een groot rechthoekig binnenplein, voorzien van een waterput en een toren. Het toilet was boven in die toren en dat maakte de dagelijkse stoelgang met de zon of de maan als stille getuigen, tot een onderdeel van het cyclische ritme van dag en nacht.

Het Vierwindenhuis in Amsterdam

OERELEMENTEN

Fons Elders raakt steeds enthousiaster als hij erover vertelt. 'De functies van de vier hallen staan in het teken van de oerelementen. De aarde is een overdekte tuin. De zuidhal, lucht, is een theaterhal. Daar worden muziekuitvoeringen gegeven en zijn bijeenkomsten van de bewoners mogelijk. De westhal heeft een gezelligheidsfunctie. Er komt een groot open vuur, een haard met een schoorsteen van 17 meter hoog. De noordhal is de hal van het water. Daar komt een enorme fontein. Voor die gemeenschappelijke voorzieningen betalen de mensen extra. Zo hebben de bewoners na de oplevering al 200.000 gulden bijeengebracht voor de inrichting van de binnenplaats en de hallen. De schoonmaak en het verplichte gemeenschappelijk onderhoud, de service-kosten dus, zijn uit handen gegeven aan een bedrijf.'

Langs alle appartementen zijn galerijen die met trappetjes verbonden zijn. Elke nieuwe galerij of gang scheelt 70 cm. in hoogte met de vorige. Je kunt op die manier door gewoon door te lopen en af en toe een paar treden op of af langs alle appartementen van het hele gebouw lopen. Het is een spiraalgang.

'De beweging van de zon is de oerbeweging van alle leven. Je vindt die oervorm ook bijvoorbeeld terug in de oude Japanse mantra's. Het is heel moeilijk om vorm te geven aan de vierde dimensie, aan de tijd. Een gebouw heeft drie dimensies en het is statisch. Maar via het licht en de ruimtes, dus door de compositie zit er toch beweging in een gebouw op het moment dat je erin woont. Het gaat om de manier waarop je met het licht omgaat en ook de loopruimtes in het gebouw bepalen de vierde dimensie. We hebben met de geijkte middelen meerdere doelstellingen willen bereiken. Door de kamers apart te ontsluiten, ze komen ook zelf uit op het pad en ook de loggia's staan met de gang in verbinding, is het mogelijk de appartementen te bewonen in diverse soorten van relaties. Het kunnen gewone relaties zijn, maar ook latrelaties of elke kamer apart bewoond.'

AUTONOMER

'Dat is geïnspireerd door de Afrikaanse manier van wonen, waar ze voor wat dit betreft veel autonomer zijn dan wij westerlingen, terwijl ze tegelijkertijd veel socialer zijn dan wij. Die combinatie van autonomer en socialer is de idee waar wij behoefte aan hebben. Die twee ideeën vind je terug in dit woningbouwproject. In de grote Engelse en Amerikaanse steden is 65% van de huishoudens een 1 à 2 persoonshuishouden. Dat geeft vaak vereenzaming, vooral bij ouderen. Dat heeft psychische consequenties, maar ook economische, want zulke kleine huishoudens zijn relatief duurder. En als je weinig contact hebt met je directe omgeving ben je al vlug afhankelijk van professionele hulp. Hoe kun je het nu zo regelen dat men langer in zijn eigen omgeving kan blijven wonen? Als dit project goed groeit, ontstaat vanzelf burenhulp. We moeten het de tijd geven. Soms ben ik buitengewoon ontroerd als ik zie dat het goed gaat.'

Vóór 1989 werkte u ook in het onderwijs?

'Vanaf dat ik afstudeerde als doctor in de filosofische geschiedenis en de wijsgerige sociologie in Amsterdam en Leiden, ben ik gaan doceren. Ik gaf les aan de Filmacademie, aan de Theaterschool, aan de Rietveld Academie, aan de opleiding voor tekenleraren, aan de Academie voor Bouwkunst, aan de Academie voor Lichamelijke Opvoeding en aan b.v. de Sociale Academie. Het is onder invloed van studenten dat ik aan dit soort projecten ben gaan werken en ook dat ik een grote affiniteit heb ontwikkeld voor de vormgeving. Studenten vroegen mij: 'Wat is de functie van de filosofie?' Ik moest hun duidelijk maken dat filosofie voor ons van belang is. Langs die impulsen van mijn eigen studenten, maar ook langs een innerlijke spontane overtuiging zoek ik naar toepassingen. Mijn broer noemde mij eens een Grieks Filosoof, omdat ik de filosofie in praktijk wil brengen. Zo was het namelijk ook bij de Grieken. Ik wil doordenken met het doel er iets mee te bereiken.

Daarom ben ik er ook trots op dat de auteursrechten van het gebouw berusten bij de architect en bij mij. Wittgenstein is de enige andere filosoof die een huis gebouwd heeft. Hij bouwde een huis voor zijn zuster, maar het kostte hem weinig moeite zijn ideeën te realiseren, want hij kwam uit een zeer rijke familie.

TELEVISIE

U hebt ook de filosofie via de televisie bij de mensen thuis gebracht?

'Ik heb ongeveer twintig jaar geleden voor de NOS een internationaal filosofencongres helpen organiseren. Daaraan deden o.a. mee N.Chomsky, M.Foucault, sir Karl Popper, Sir John Eccles en Henri Lefevre. De deelnemers waren niet van tevoren bekend met de vragen. Die debatten duurden twee uur en werden later teruggemonteerd naar een uur, d.w.z. een half uur, plus een half uur portretten. Dat was fameuze televisie. Willem Jan Otten was 17 jaar toen ze werden uitgezonden en hij vertelde mij later dat dat voor het eerst in zijn leven was dat hij mensen echt zag denken. Het ging bijvoorbeeld om vragen als: 'Bestaat er waarheid?' of 'Bestaat er gerechtigheid?' Chomsky zei ja op die laatste vraag, Foucault zei nee, er bestaat alleen macht. Daarmee ga je tot de bodem. Er werd gepraat over de essentiële waarden waar het hele leven om draait. Later is de tekst uitgegeven in London. Ik heb Frank Martinus dat boek cadeau gedaan.'

Elders houdt ervan de filosofie uit te dragen:

'Een ander project waar ik aan heb meegewerkt samen met 12 kunstenaars was een landschapsproject, een project over leven en dood, ook met de vier oerelementen, lucht, water, aarde en vuur. Ik woon aan de IJsel in een stolpboerderij, een vierkante boerderij met groot dak. We hadden het dak ingepakt in vier doeken, in vier verschillende kleuren. Rood naar het zuiden, naar de zon. Daar stond op: Fire. Het groene doek was naar de weilanden gekeerd, Earth. Naar het noorden een wit doek, teken van de lucht. En naar het IJselmeer toe een blauw doek. Daar stond op: Water. Duitsers die met een boot langs voeren dachten zelfs dat ze bij ons water konden halen. De vier elementen waren de leidraad voor dat project.'

CURACAO

Tijdens het gesprek probeerde ik telkens het gesprek ook op Curacao te betrekken, maar dat was moeilijk.

'Curacao is een van de kwesties die mij aan het hart gaan. In de Westerse cultuur trekken meer en meer mensen naar de steden, en daardoor gaat men zich meer en meer van de natuur afsluiten. Wij raken ons gevoel kwijt van hoe het in de natuur toegaat. Zo was ik op reis in het Verre Oosten en daar ontmoette ik een paar Amerikaanse toeristen uit Los Angeles. Die wasten hun haar in het water van een put, met shampoo, tot ze daar werden weggejaagd. Ze hadden geen notie van de functie van een waterput. Ze wisten niet waar water vandaan kwam. Ze kenden water alleen uit de kraan.' 'Een ander voorbeeld. Ik werkte met een groep en die leden van de groep deden oefeningen. Toen bedachten ze een oefening waarin ze een wandelende boom moesten uitbeelden. Hoe kan dat? Hoe kan een boom wandelen? Men denkt er niet aan dat een boom wortels heeft en zich niet kan verplaatsen! Daarom probeer ik via de filosofie dat besef van de natuur weer op te ro[illegible] weer wakker te make[illegible]

Elders gaf een voo[illegible] van het verschillen leren onderscheiden:

'Ik maakte bijvoorbeeld een reis door China. Een reis van zes weken en ik spreek geen woord Chinees. Dan voel je je net als een klein kind. Alles moet je duidelijk m[illegible] door gebaren. Dat [illegible] elementair. Ik [illegible] door geleerd. Wij hebben [illegible] in de westerse wereld allemaal een soort denkbeeldige cirkel om ons heen en die cirkel is alleen met toestemming te doorbreken. Er is een soort fysiek gevoelde afstand. In China had ik me voorgenomen niet te snel, liefst helemaal geen conclusies te trekken. Laat de indrukken maar over me heen komen, ook al verbijsteren ze me of raak ik in de war. Ik was al drie weken op stap en deed nog steeds mijn best daarvoor. Ik stond te wachten bij een bushalte,

Vervolg op pag. 3

IN DIT NUMMER van Ñapa:

ÑAPA wordt wekelijks gratis bezorgd aan Amigoe-abonnees en is in de losse verkoop verkrijgbaar met de zaterdagkrant voor het totaalbedrag van één gulden.

EINDREDACTIE: Norbert Hendrikse
LAYOUT: Solange Isselt

Gruwelijke verhalen bereiken het Westen

Terreur houdt communisten in Albanië aan de macht

BUITENSPORIGE vonnissen om absurde redenen en gruwelijke martelingen. Dat beeld doemt op uit de getuigenissen van ex-politieke gevangenen in Albanië die de laatste tijd, als gevolg van de verminderde greep van de communistische machthebbers op de Albanese maatschappij, hun mond durven opendoen.

Drita Kostura, fervente communiste van het eerste uur en levenspartner van een van de oprichters van de communistische partij van Albanië, Qemal Stafa, werd in 1946 opgepakt voor "activiteiten, gericht tegen de partij". Na een proces, dat niet meer dan enkele minuten duurde, kreeg zij de doodstraf, een straf die uiteindelijk werd omgezet in vijftien jaar cel.

"Ik ben gedurende twee jaar gemarteld om denkbeeldige misdaden te bekennen", vertelt ze. "Soms liet men mij gedurende tien dagen onder een waterstraal staan. Het was de hel. Het ergste was nog te moeten toekijken hoe anderen werden gemarteld. Ik heb gezien hoe gevangenen werden bewerkt met gloeiende ijzers of electrische schokken kregen toegediend. Ik herinner me een twee meter lange gevangene die helemaal opgevouwen in een veel te kleine kooi zat opgesloten ", aldus de nu 70-jarige Drita Kostura.

Zij was vóór de Tweede Wereldoorlog bevriend met de grondlegger van de communistische staat Albanië, Enver Hoxha, en diens echtgenote Nexhmije die zij kende van haar middelbare schoolperiode. Nog altijd is Drita Kostura een paria in de Albanese samenleving en is het haar niet toegestaan in de hoofdstad Tirana te wonen.

Destijds werd zij na afloop van haar gevangenisstraf door de communistische autoriteiten naar het dorpje Shtyllas in het zuidwesten van Albanië gedeporteerd. Dit verbanningsoord is vrijwel onbekend bij de Albanese bevolking omdat er in de pers nooit over mocht worden geschreven.

STILTE VERBROKEN

Het huidige oppositieblad *Rilindja demokratike* verbrak in januari het stilzwijgen door voor het eerst een ex-politieke gevangene uit Shtyllas aan het woord te laten. Daarna zijn meer en meer ex-gevangenen zich gaan uiten.

De motieven op grond waarvan de meesten zijn veroordeeld lijken bijna te absurd om waar te kunnen zijn. De geoloog Enrik Veizi werd in de jaren zeventig tot twintig jaar gevangenisstraf veroordeeld omdat hij de oliereserves anders inschatte dan de grote leider Enver Hoxha. Hij zit nog steeds vast.

De voormalige operazanger en leraar van het conservatorium in Tirana, Luke Kacaj, werd in 1973 tot vijf jaar gevangenisstraf veroordeeld omdat hij zich prijzend had uitgelaten over Mozart en Beethoven. De officiële aanklacht luidde dat hij zich had schuldig gemaakt aan opruiing en ongewenste propaganda. De autoriteiten waren zijn "misdaad" op het spoor gekomen door onderschepping van een brief aan een vriend in Italië waarin Kacaj zijn bewondering uitsprak voor Beethoven en Mozart. "Gedachten in strijd met de opvattingen van de uit 1967 daterende Culturele revolutie", oordeelde het Albanese gezag. "De Culturele revolutie was de meest tragische periode voor de gevangenen", zegt de 64-jarige pater Simon Jubani, die zelf 26 jaar in de gevangenis doorbracht en in 1989 op vrije voeten kwam. "Degenen die hun celstraf erop hadden zitten werden toch niet vrijgelaten", zegt hij.

BOEKEN VERBODEN

"Boeken in een vreemde taal waren verboden. De bewakers namen alles af. Ik moest zelfs mijn Franse woordenboek inleveren", vertelt Jubani die zeven keer werd veroordeeld voor het schrijven van protestbrieven aan Enver Hoxha.

Sommige voormalige politieke gevangenen spelen nu een vooraanstaande rol binnen de oppositie. Jubani is een steunpilaar van de rooms-katholieke gemeenschap in Albanië, zijn vroegere compagnon in de gevangenis, Sabri Koci, is een belangrijke islamitische geestelijke, terwijl de vorig jaar november vrijgelaten Pjeter Ardnori (na 28 jaar gevangenis vanwege het op poten zetten van een sociaaldemocratische partij) de oppositionele "Democratische partij" in Shkoder aanvoert.

De Albanese autoriteiten, die 17 maart aankondigden de laatste 126 politieke gevangenen te hebben vrijgelaten, zeggen dat er nog slechts 64 personen vastzitten, veroordeeld wegens terrorisme, sabotage en spionage. De oppositiegroepering "Forum voor de mensenrechten" heeft echter ook de vrijlating van die 64, onder wie de geoloog Enrik Veizi, geeist. Voor het Forum gaat het in de betreffende gevallen wel degelijk om politiek geïnspireerde vonnissen. Onlangs kregen 1,8 miljoen Albanezen te maken met een politiek ritueel waar zij tot dusver alleen maar van konden dromen: vrije parlementsverkiezingen. Daarmee waagt Albanië, als hekkesluiter binnen het vroegere oostblok, de eerste stap naar het post-communisme. Maar na een halve eeuw stalinistische dictatuur en isolement kan de herwonnen vrijheid even goed uitmonden in een democratisch stelsel als in een complete chaos.

ONVOORSPELBAAR

Het rommelt in Albanië, maar aan de verkiezingskoorts ligt dat niet. De rust is teruggekeerd in de stoffige autoloze straten van Tirana en andere steden, waar enkele weken geleden nog duizenden betogers bijeenkwamen om de standbeelden van Enver Hoxha, de grondlegger van de communistische heilstaat aan de Adriatische zee, van hun sokkels te rukken. "Albanië is nogal onvoorspelbaar", verklaart een journalist. "We hebben in onze geschiedenis geen ervaring met vrije meningsuiting, daarin verschillen we van andere Oosteuropese landen."

Duizenden Albanezen hadden vóór de verkiezingen al gestemd: met hun voeten. Ze hebben de hoop op hervormingen in het laatste stalinistische bolwerk van Europa opgegeven, en nemen massaal de wijk naar Griekenland en Italië.

Toch heeft de regerende Albanese Partij van de Arbeid (APA), aan de macht sinds de communistische partizanen in 1944 de Duitse bezetters verdreven, het afgelopen jaar al een aantal concessies moeten doen. President Ramiz Alia zag zich afgelopen zomer genoodzaakt de vrijheid van reizen af te kondigen na de bestorming van westerse ambassades door duizenden Albanezen die hun land uit wilden. Nadien werden de betrekkingen met Washington en Moskou hersteld en mochten de kerken en moskeeën weer open.

Toen Alia in december een meerpartijenstelsel aankondigde nam de net opgerichte Democratische Partij (DP) de handschoen op. Zij is de meest serieuze tegenstander onder de oppositiepartijen (naast de DP zijn dat de republikeinse, de ecologische en de boerenpartij), en de enige die in alle 250 kiesdistricten kandidaten tegen de communisten heeft opgeworpen. In de districten waar geen der kandidaten de vereiste absolute meerderheid verkrijgt volgt op 15 april een tweede ronde.

De democraten waren vóór de verkiezingen vol vertrouwen over de overwinning. "Zeker 60 procent van de kiezers zal op ons stemmen, en misschien wel 90 procent als er geen fraude wordt gepleegd", pochte partijleider Gramoz Pashko. In de steden en de streek rond Tirana stonden de democraten het sterkst - in de stad Kavaj zaten zij zo stevig in het zadel dat de communisten niet eens de moeite hebben genomen een kandidaat tegen hen in te brengen.

De communistische partijactivisten zagen zich, ietwat onwennig, gedwongen de straat op te gaan om stemmen te winnen, zoals dat bij democratische verkiezingen hoort. "De afgelopen decennia waren we een tikkeltje te rigide wat de principes betreft", geeft partijsecretaris Abdul Batska toe. Wel houdt hij het dialectisch materialisme hoog in het vaandel, al moet het concept van de klassenstrijd voortaan binnen de rechtsstaat worden uitgevochten.

Op papier is de APA al zover bijgedraaid dat haar partijprogramma geen grote verschillen vertoonde met dat van de democraten. Beide partijen spreken van privatisering, invoering van het marktmechanisme en toelating van buitenlandse investeerders. Batska is zelfs bereid eenderde van de Albanese olie door buitenlandse firma's te laten exploiteren. De communisten willen vasthouden aan de centraal geleide landbouwcooperatieven, maar hebben wel de deur op een kier gezet voor het privélandbezit. Voor de modale Albanees is dit nog allemaal toekomstmuziek. "Elke dag gaat het slechter", klaagt een aanhanger van de DP in de stad Berat. "Er is amper vlees en soms niet eens brood te krijgen. De mensen hebben alle hoop verloren."

TERREUR

Meer dan om economische beloften draait het daarom vooral om de macht van de communisten, die volgens Pashko een ware psychologische terreurcampagne tegen de oppositie hebben ingezet. Terwijl de staatstelevisie tijdens de verkiezingscampagne de democratische kandidaten negeerde, maakte de partijkrant Zeri i Popullit hen uit vóór "twijfelachtige figuren zonder enige burgerzin" die het land willen uitverkopen aan de kapitalisten. Sommigen van hen zijn met de dood bedreigd of door de politie lastiggevallen.

Ramiz Alia, die vijf jaar geleden Enver Hoxha opvolgde, kan nog op enige clementie rekenen omdat hij de hervormingen heeft aangezwengeld. Daarvoor heeft hij de orthodoxe communisten op een zijspoor gerangeerd, onder wie Hoxha's weduwe Nexhmije. Maar de "duistere krachten" zijn daarmee nog niet van het toneel verdwenen.

Zo worden conservatieven binnen het leger ervan beschuldigd vorige maand een schietpartij te hebben uitgelokt tijdens een anti-Hoxha betoging in Tirana. Een comité van officieren en kadetten van de militaire academies riep de presidentiële raad toen op de kranten, radio en tv over te nemen. In het zuiden, het bastion van de APA, zijn al gewapende "vrijwilligersverenigingen" opgezet die trouw zijn aan het erfgoed van Hoxha.

"Zij hebben de tanks, de geweren en de wapenstokken", aldus Pashko. "Ze grepen de macht door bloed te vergieten en ze zullen die niet zonder bloedvergieten opgeven." Een scheikundige uit Tirana herkent er ook een nationale eigenschap in: "in Albanië is het traditie om bloed met bloed te wreken. Maar elke gewonde kan een spiraal van geweld veroorzaken. Wij voelen, ruiken dat het systeem snel zal instorten, maar we hopen dat dat op vreedzame wijze gebeurt".

Met de verkiezingen, waarbij de communisten een duidelijke overwinning behaalden, zullen de tegenstellingen tussen communisten en oppositie niet zijn opgelost. De DP had al bij voorbaat laten weten niet aan een coalitieregering met de communisten deel te nemen. Het machtsbehoud van de communisten zal evenmin iets oplossen als een groot deel van de bevolking daar fel tegen is.

Aanhangers van de Democratische Partij verdrongen zich voor het hoofdkwartier van de partij daags na de verkiezingen om de uitslagen te volgen. Ondanks verwoede pogingen om de macht van de regerende communisten te breken, kwam de communistische partij als grootste [...] de bus bij deze eerste [...] verkiezingen in Albanië.

Hector Torres: 'Militarisering halt roepen'

Moord blijft in Colombia belangrijke doodsoorzaak

MOORD IS IN Colombia nog steeds de belangrijkste doodsoorzaak. In de slagschaduw van het geweld in het Midden-Oosten is er in 1991 zelfs sprake van verhevigde para-militaire activiteiten. Zo zijn in het drugscentrum Medellin in de eerste twee maanden van dit jaar al 1200 mensen vermoord. De mensenrechtenactivist Hector Torres klinkt nog net niet radeloos al verwacht hij uit Bogota geen enkel heil. "De regering-Gaviria heeft de politieke kracht niet om de al decennia voortetterende straffeloosheid aan te pakken", verzucht Torres.

Hector Torres, directeur/hoofdredacteur van het invloedrijke maandblad Solidaridad, een kritisch opinieblad op oecumenische grondslag, bracht vorige week een bezoek aan Nederland op uitnodiging van Pax Christi. Hij deed daarbij o.m. een beroep op Nederlandse parlementariërs en het ministerie van Buitenlandse Zaken om bij de Verenigde Naties aan te dringen op een officiële VN-adviseur, die de regering in Bogota kan adviseren bij het naleven van de mensenrechten.

Geweld is in Colombia een alledaagse zaak geworden. Op de foto: vernielingen aangericht in een winkelcentrum in de hoofdstad Bogota.

Torres brengt hierbij het verzoek over van een 25-tal maatschappelijke organisaties die onder leiding van Torres in maart een gezamenlijke visie over mensenrechten heeft ontwikkeld. Torres ziet de liberale president Caesar Gaviria overigens niet als de belichaming van het kwaad. "Integendeel, zijn pragmatische benadering van de narco-misdaad en de guerrillastrijders is prijzenswaardig. We hebben in Colombia behoefte aan rust en derhalve is het verstandig drugsterreur aan te pakken en drugshandel vooralsnog te gedogen", meent Torres. "Ook de onvoorwaardelijke bereidheid met FARC en ELN te gaan praten vind ik getuigen van politiek inzicht".

BEZORGD

Over de mensenrechten blijft de 49-jarige Colombiaan echter onverminderd bezorgd. "De militarisering van de maatschappij moet een halt worden toegeroepen." Zo worden in de grote steden sinds kort zogenaamde "maatschappelijke schoonmaakacties" meedogenloos uitgevoerd. In steden als Medellin, Bogota, Cali en Manizales "verdwijnen" zwervers, homoseksuelen en prostituees in hoog tempo. De regering-Gaviria steekt geen hand uit deze misstanden een halt toe te roepen.

Vooral in de orchideeënstad -zo werd coca-centrum Medellin tot voor tien jaar genoemd - heerst willekeur. Zo dwong de duistere organisatie "vriendelijk Medellin" onlangs de priesters vanaf hun preekstoelen te verkondigen dat "alle jonge vandalen zullen worden neergeschoten". En de "Volksmilitie Medellin" heeft in maart aangekondigd jonge huurmoordenaars, de zogenaamde Sicario's, op te ruimen.

Over de mensen achter deze "nieuwe moraal" is weinig bekend. Het zouden, zo wordt gefluisterd, autonome groepjes ex-guerrilleros zijn. Ze nemen het recht in eigen hand omdat politie en justitie niets doen. Torres verzet zich hiertegen. "De regering moet haar verantwoordelijkheid nemen. Jochies worden geen huurmoordenaar voor de lol, maar omdat ze voor vijftig dollar -de prijs voor een moord - een flinke tijd te eten hebben", aldus Torres. "Ook de moord op deze jonge moordenaars is echter een schending van de mensenrechten. Ook hier moeten de schuldigen voor het gerecht worden gebracht".

Van president Gaviria verwacht Torres geen grote veranderingen. Ondanks diens prijzenswaardige pragmatisme laat Gaviria, zo meent torres, belangrijke zaken onaangeroerd. "Het ontbreekt hem aan de politieke wil de straffeloosheid aan te pakken. In verscheidene rapporten is de betrokkenheid van leger en politie bij politiek geweld immers aangetoond". Torres concludeert dat de president zwaar leunt op de instemming van het leger. Ook in het "permanente tribunaal", waar over de bevrijding en de rechten van het Colombiaanse volk wordt gesproken, wordt de betrokkenheid van de staat bij het geweld aangetoond. In de loop van deze maand publiceert het tribunaal het afsluitende deel van de trilogie "De weg van de mist", waarin achtereenvolgens de verdwijningen, politieke moorden en massamoorden in het noordelijkste andesland zijn belicht.

TEGENGIF

Van de grondwetgevende vergadering, de constituyente, die in de eerste helft van dit jaar in Bogota bijeen is verwacht Torres weinig heil. "Ik ben positief maar weinig optimistisch", laat Torres gelaten weten. "Het is goed dat stemmen gehoord worden die jarenlang stom bleven. Vooral de aanwezigheid van ex-guerrillero en M-19-leider Antonio Navarro is pure winst. Het is tegengif tegen de politieke en religieuze intolerantie. Maar of hun voorstellen geimplementeerd zullen worden is een tweede. In Colombia is men zeer bedreven in het opstellen van perfecte wetten. De uitvoering hiervan is echter een heel ander hoofdstuk. Zo heeft het parlement sinds 1961 al vier landhervormingswetten aangenomen. En het laatste voorstel, uit 1986, is inmiddels verrijkt door 23 amendementen.", aldus lachende Torres.

De lach verdwijnt als de rol van de rooms-katholieke kerk ter sprake komt. Het machtige instituut, met zijn "gezant" in elke uithoek van het land, zou het voortouw in de noodzakelijk hervormingen kunnen nemen, maar durft dit niet, aldus Torres. "Uitspraken over schendingen van mensenrechten of een krachtig politiek standpunt komen in Colombia niet over de bisschoppelijke lippen". Het vertrek van de aartsconservatieve kardinaal Alfonso Lopez Trujillo, die in november vorig jaar naar ~~Rome is overgeplaatst,~~ heeft hierin geen verandering gebracht.

De morele autoriteit van de Kerk wordt steeds verder aangetast, aldus Torres. De kerkelijke hierarchie staat te veel stil bij de gedachte dat de meerderheid van de Colombianen toch al katholiek is. De Kerk vervult daar door haar evangelische taak niet. In de bloedige werkelijkheid van de jaren tachtig is er een leemte ontstaan waar Amerikaanse secten en oosterse beschouwingen gretig zijn ingedoken. Hun aantal is licht groeiende en bedraagt - opgeteld bij de Agnosten - nu zeker drie miljoen., ruwweg tien procent van de bevolking.

REFERENDUM

Over het ware gezicht van de katholieke Kerk heeft Torres een treffend voorbeeld. Nu de grondwetgevende vergadering zijn beslissende fase ingaat heeft de Kerk gemeend een referendum onder zijn leden te moeten houden. In deze tijd tussen Pasen en Pinkteren, nu het kerkbezoek traditioneel hoog is, worden aan kerkgangers gevraagd om zes eisen te ondertekenen. Naar mensenrechten, gerechtigheid en vrede wordt echter tevergeefs gezocht.

Nee de Kerk eist de naam van God in de grondwet (als voorheen), vrijheid van godsdienst en geweten (in de grondwet verankerd), recht op leven (waarbij aan abortus en euthanasie is gedacht en niet aan de vele duizenden moorden per jaar). Het kerkelijk huwelijk moet gelijk blijven aan de burgerlijke variant (staat niet ter discussie) en het recht op godsdienstonderwijs. Het enig nagestreefde doel zit dus in het laatste punt. De Kerk houdt als vóórheen zijn mond, zo kan het herderlijke referendum begrepen worden, als de staat niet knabbelt aan de kerkelijke onderwijscenten.

= door Hennie Harinck =

Eerst de ramen wijd open gooien....

Dr. Willem Mastenbroek: 'veranderen geen nobel streven maar in ieders levensbelang'

WAT HEB JE aan een consultant, die een bedrijf even komt bekijken om de organisatieproblemen op te lossen en weer weggaat met achterlating van een omvangrijke schriftelijke rapportage? Een veelgehoorde klacht. Er staat een organisatiedeskundige veel argwaan te wachten als hij een bedrijf binnenstapt. Boeli van Leeuwen schreef het al in Geniale Anarchie, dat die deskundigen maar rondbanjeren en dikke rapporten schrijven, waar niemand wat mee kan. Niet alleen op Curaçao is dat het geval. Ook in Nederland stuiten deze 'bedrijfsdokters' op veel weerstand. Consultant Willem Mastenbroek die onlangs op het eiland was om een workshop over organisatieverandering te begeleiden hoopt dat men ook op Curaçao wat minder geloof gaat hechten aan vuistdikke analyses en dat men meer toe zal gaan naar hele concrete en praktische aanbevelingen. 'Er moet met de managers meer gewerkt worden aan concrete acties. De managers hebben dan de taak om samen met de consultant de problemen te lokaliseren en op grond daarvan moeten acties ondernomen worden om de zaak beter te laten functioneren.'

Mastenbroek wordt een heroe op het gebied van de organisatieontwikkeling genoemd. Hij heeft twee bestsellers op zijn naam staan. In 1982 verscheen zijn proefschrift 'Conflicthantering en organisatieontwikkeling' en in 1989 schreef hij samen met enige collega's van de Holland Consulting Group 'Kwaliteitsverbetering in de Dienstverlening'. Boeken die je niet eventjes leest en die een gedegen theoretische én praktische basis bieden voor lezers die de diverse aspecten van de organisatieontwikkeling onder de knie willen krijgen. Toch is Mastenbroek niet het prototype van een deskundige, die met dure woorden smijt en zich met een waas van vakjargon omhult. Integendeel. Zijn verhaal is opvallend 'to the point'.

'Als een vak als sociologie niet resulteert in een reeks van concrete aanwijzigingen en tips wat heb je er dan aan. Als het niet lukt om de praktijk te beïnvloeden vraag ik me af waar je mee bezig bent. De hamvraag is altijd 'alle theorie is mooi en aardig maar wat kunnen we er mee'.'

WILLEM MASTENBROEK
...praktische methode...

SNIJVLAK

Willem Mastenbroek is firmant en mede-oprichter van de Holland Consulting Group (HCG), een middelgroot bureau. Dit bureau werd elf jaar geleden door vier mensen opgericht en heeft nu twintig adviseurs in dienst. 'Het moet ook niet veel groter worden omdat je dan snel in een bureaucratische sfeer terecht dreigt te komen'. Mastenbroek lokaliseert zijn bureau 'op het snijvlak van het bedrijfsleven en wetenschap'. Het ontwikkelen van goede expertise is de basis om systematisch met problemen om te kunnen gaan. In Nederland is HCG bekend op het gebied van inkoopmanagement, personeelmanagement, kwaliteitsontwikkeling en klantgerichtheid. Er wordt veel georganiseerd en gepubliceerd bij HCG. Sommige adviseurs bevinden zich daadwerkelijk op het snijvlak van theorie en praktijk en werken ook part-time bij een universiteit. 'Zo wordt je gedwongen om bij te houden wat de ontwikkelingen op ons gebied zijn, wat we weer gebruiken in ons advieswerk.' Als een bedrijf eenmaal de HCG in de arm heeft genomen kan dit leiden tot een jarenlange 'begeleiding'. De adviseurs keren regelmatig terug naar het bedrijf om de implementatieproblemen te bekijken, want voorop staat dat er concrete resultaten geboekt worden.

SOCIOLOGIE

Toen Mastenbroek van de middelbare school kwam wist hij eigenlijk niet goed wat hij moest gaan doen, iets wat hij nu ook bij zijn eigen zoon merkt. Hij startte toch maar met een studie. Het werd politicologie in Amsterdam. Na zijn kandididaats wist hij echter nog steeds niet wat hij wilde worden. Hij vervolgde met de studies economie en sociologie. In dat laatste vak studeerde hij af. 'Sociologie is in Nederland inmiddels een beetje een *rare studie* geworden. Het heeft ten onrechte een reputatie dat het tot niks leidt. Maar ik denk dat de sociologie binnen enkele jaren heel krachtig terug zal komen. Iedereen zit toch met puzzels hoe een samenleving functioneert en wat je er wellicht aan kan doen. Je wilt toch begrijpen hoe het is gekomen dat de samenleving zo functioneert. Sociologie speelt een grote rol in de vraagstukken die om de hoek komen kijken als je een organisatie beter wil laten functioneren.' Na zijn studie sociologie kwam hij toevallig bij de PTT als organisatieadviseur terecht en dat was het begin van de oplossing van de prangende vraag 'wat wil ik met mijn studie'. Hij werd een van de toonaangevende consultants in Nederland, wiens boeken grif bij allerhande opleidingen en cursussen gebruikt worden.

INEFFICIëNTIE

Het belang van een goede organisatieontwikkeling ziet Mastenbroek onderstreept als hij kijkt naar het systeem van organiseren in Oosteuropese landen, wat tot een 'hopeloze inefficiëntie' heeft geleid. 'Drie generaties organiseren op die bepaalde manier heeft geleid tot enorme apathie, machteloosheid, slechte kwaliteit en weinig innovatie.' Hoe deze neergaande spiraal omgebogen zou kunnen worden is een uitdaging die Mastenbroek gaarne aanvaardt. HCG werkt momenteel samen met een Hongaars bedrijf, waarvan hij zegt dat te overspannen verwachtingen over verandering aldaar leiden tot teleurstelling. Hij betwijfelt het of Oost-Europa wel zo'n interessante markt is. 'Er zal eerst veel geld geïnvesteerd moeten worden. Niet alleen is het economische systeem naar de verdommenis geholpen, maar ook de mentaliteit van de mensen. Men wacht tot anderen ze vertellen wat ze moeten doen. Er is hoegenaamd geen eigen initiatief en ondernemersschap. Men heeft nog geen vertrouwen in een Westers economisch model en moet ook leren met elkaar te praten en kritiek te kunnen leveren en incasseren. Dit geldt zeker voor Rusland.'

INVLOED

Norbert Elias, de grote socioloog die vorig jaar overleed, heeft een grote invloed gehad op het denken van Mastenbroek. 'Elias maakt geen onderscheid tussen geschiedenis, sociologie en psychologie. Hij is erg gevoelig voor machts- en afhankelijkheidsverhoudingen in samenlevingen, wat een hele realistische inschatting is. Een indringend denker van grote importantie. Hij is vooral de laatste jaren wat bekender geworden in Nederland. Het is jammer dat hij niet al veel langer naam had, omdat hij als geen ander helderheid kan verschaffen over inzichten waarom een samenleving op een bepaalde manier functioneert. Hij zag dit voornamelijk in de machts- en onafhankelijkheidsnetwerken waarin mensen functioneren. Mensen die ja zeggen en nee doen, coöperatief lijken en ondertussen toch het hunne ervan denken of zich autoritair, arrogant of als macho gedragen. Dat zijn niet zomaar karaktereigenschappen; dat wordt mede gevormd door die machtsverhoudingen. In de meeste samenlevingen is nu volop ontwikkeling in de machts- en onafhankelijkheidsrelaties, de balansen worden wat platter, machten worden minder groot wat gevolgen heeft voor het menselijk gedrag.'

BUITENSTAANDERS

'De gevestigden en de buitenstaanders' is een artikel van Norbert Elias, dat ter sprake kwam op de conferentie. Een relatie die menselijke verhoudingen ook op Curaçao bepaalt, aldus de consultant. De scheidslijnen die deze twee groepen markeren zijn volgens Mastenbroek niet alleen te bespeuren in de samenleving maar ook in organisaties. 'Als een bepaalde groep zich in een organisatie weggedrukt voelt en mensen praten daar over op een stereotype manier in de sfeer van 'zij maar' dan blokkeer je een heel stuk energie. Dan zijn mensen bezig met de verschillen over en weer en wordt daar energie in gestopt.' Mastenbroek meent dat organisatieverandering op Curaçao een eigen aanpak vereist. 'Het hele netwerk van politieke verhoudingen en de machts- en afhankelijkheidsverhoudingen dat de hele Curaçaose samenleving dooradert kan een factor zijn die het moderne organiseren enorm blokkeert, want daarin moeten de ramen open kunnen, ideeën moeten vrij op tafel kunnen komen, de goede mensen moeten op de geschikte posten kunnen werken, mensen moeten niet aangesteld worden omdat ze een beschermde positie nodig hebben. Natuurlijk spelen relaties tussen mensen

Vervolg op pag. 5

FONS ELDERS Vervolg van pag. 1

stapte in de bus en opeens wist ik het. De mensen hier kennen die cirkel niet. Het gevoel, wat je altijd hebt, werd ik me bewust door hun fysieke gedrag t.o.v. elkaar. Het gevolg is dat ze gezamenlijk een enorme kracht hebben, maar als ze gezamenlijk overstag gaan, zoals bij de Culturele Revolutie het geval was, ze ook helemaal gek worden. Dat heeft zo'n 20 tot 30 miljoen doden gekost. Dat weten de meesten niet.' 'Dit is een voorbeeld van mijn verhaal, dat wil je je eigen cultuur grondig leren begrijpen, je buiten je eigen cultuur moet treden om te zien welke ogen in de achtergrond afstand nemen.'

CHAUFFEUR

En toch weer terug naar Curacao:
'Ik ben hier nu twee dagen. Mijn eerste ontdekking was met de taxichauffeur die hier op mij stond te wachten toen we aankwamen. We wisten niet hoe laat we zouden aankomen en het was niet eens zeker dat de vlucht door zou gaan. Frank Martinus was op Hato, maar die was uiteindelijk weer weggegaan. De chauffeur zei echter: 'Hij komt wel', hoewel de manager het niet wist. Maar ik kwam en hij kwam naar me toe en zei: 'U bent professor Elders.' Hij reed mij met mijn zoon naar de stad, naar het Park Hotel, en vroeg daarvoor 25.- gulden. Ik had geen Antilliaans geld bij me en gaf hem 25 gulden Nederlands. Daarmee kreeg hij 10% minder. Dat was voor hem geen punt. Het aardige is dat dat naar twee kanten kan uitvallen. Er is hier een fluidum, het is niet zo scherp omlijnd. In Nederland zou men liever meer betalen, als de prijs maar duidelijk is.'

'Gisteren zat ik even te praten met twee vrouwen in de hal van het hotel. Op het laatst was er nog maar een overgebleven en ze vroeg me of ze weg mocht gaan. We waren helemaal niet meer in gesprek. Het was zo beleefd. Wij hebben dat niet, doordat we in een cirkel zitten. Heb je dat niet, dan heb je per definitie iets met elkaar te maken. Dat wordt zo uitgedrukt. Buitengewoon mooi. Juist in de dingen van het dagelijks leven kunnen westerlingen buitengewoon veel leren van andere culturen, zoals dat andersom ook kan.'

Hoe bent u in contact gekomen met Frank Martinus?

'Frank Martinus heb ik vorig jaar in Nederland ontmoet. Ik heb hem toen uitgenodigd deel te nemen aan een symposium over Salmon Rushdie in Paradiso in Amsterdam. Het is niet niets als een auteur ter dood wordt veroordeeld op grond van een tekst. We wilden een debat wijden aan de teksten die Rushdie in ballingschap geschreven heeft. Dat zijn twee teksten 'Religie en Literatuur' en 'Is er dan niets meer heilig?' Die teksten gaan o.a. over de meest fundamentele waarden in onze cultuur. Hoever mag/moet je gaan in de idee van vrijheid van een schrijver, want je kunt ook anderen beledigen. Voor humanisten is de vrijheid van spreken en schrijven vanouds buitengewoon fundamenteel.

'Dit jaar zal er een vervolg zijn met een symposium in juni over Humanisme en Islam. Feitelijk draaien we het dan om. We proberen een licht te werpen op de ook in de Islam aanwezige humanistische tradities. Die zijn van groot belang geweest in de Renaissance. We proberen met onze kleine universiteit in de hoek te gaan zitten waar enerzijds de klappen vallen, maar ook om te wijzen dat de Islam niet alleen maar een levensbeschouwing is van fanatiekelingen. Het gaat vaak om heel wijze mensen.'

Zal Frank Martinus ook spreken op dit tweede symposium?

'Nee, met het oog op de Islamieten die in Nederland wonen, hebben we gekozen voor mensen uit Nederland. Ik wilde wel met Frank praten over zijn school. Hij probeert het humanisme leven in te blazen op verschillende gebieden. Hij wil bekendheid geven aan een levensbeschouwing. Voor ons is dat een reden om wat meer contact te zoeken. Hij is erin geinteresseerd meer te weten te komen over hoe de studie aan onze universiteit is opgezet. Mogelijk zijn hier meer mensen erin geinteresseerd een deel van de studie te volgen. Dat soort zaken komen in onze gesprekken naar voren.'

KINDERBOEK

U heeft in het verleden ook een kinderboek geschreven?

'Ja, 'Het laatste vliegende tapijt'. Dat gaat over de avonturen van Jean-Pierre. Als het boek begint is hij 6 of zeven jaar en hij is het pleegkind van Franse wijnboeren. Hij ontmoet een uil in een bosje en 's avonds komt die uil op zijn vensterbank zitten. Die uil krijgt de rol van een soort gids. Jean-Pierre herinnert zich nog heel vage beelden van vroeger en hij gaat op zoek naar zijn vader. Hij komt in het bezit van het laatste vliegende tapijt ter wereld en daarmee vliegt hij naar Afrika en later naar Japan. Ik heb het verhaal elke avond aan mijn kinderen verteld. Het is echter geen kinderboek. Ik geloof niet in kinderen. Ik geloof in grote en kleine mensen. Het verschil is in de westerse wereld zo belangrijk geworden met name in de burgerlijke milieus. Het is een ontwikkeling van maar 200 jaar, waarbij in de ogen van ouders kinderen heel anders zijn dan zijzelf, wezens aan wie alles geleerd moet worden. Ik geloof dat kinderen intuities vanaf hun geboorte meekrijgen, net als een gevoel voor schoonheid.'

'Als ik als kleine jongen een portemonnaie uit een jas haal, als niemand kijkt en ik kom thuis en mijn moeder vraagt: 'Hoe kom je daaraan?' en ik zeg: 'Op straat gevonden.', weet ik dat ik lieg. Het is de eerste keer dat ik lieg. Hoe kan een kind weten dat het liegt als het geen intuïtief idee heeft van de waarheid? Het onbewuste idee van waarheid wordt op dat moment een bewust idee van waarheid. Als je alleen goed doet ben je het je niet bewust. Pas als je ook anders doet, wordt je je het bewust. Kinderen zijn vertrouwd met de idee waarheid maar pas bij de eerste leugen worden ze het zich bewust. Op dat moment kiezen ze positie in het leven. Zo wordt de eerste leugen de eerste stap naar volwassenheid. De rest is een verlengstuk van dat beginverhaal. Tijdens de opvoeding oefen je invloed uit, want uiteindelijk zijn kinderen met dezelfde kwesties bezig als wij en weten wij net zo min het antwoord.'

'Toen ik twintig jaar geleden mijn kinderen welterusten ging zeggen hoorde ik de een aan de ander vragen: 'Geloof jij aan God?' Het antwoord was: 'Nee, ze zeggen zoveel. En jij?' 'Ja, ik wel, want hoe komen we anders aan dat woord?' Dat was de aloude strijdvraag tussen de nominalisten en de realisten, verwoord door twee kinderen. Kinderen hebben ook het vermogen van mooi vinden, van verliefd op iets zijn. Ze hebben zin voor schoonheid, kunnen zich verbazen, het leven een wonder vinden. Als je dat gevoel kwijtraakt, krijg je een dode geest. Je werkt en denkt nog wel, maar niet meer echt. Je bent de alertheid kwijt. Kinderen zijn de spiegel van waaruit je de afstand tot het werkelijke leven kunt vinden, vandaar dat ik in plaats van filosofieboeken te schrijven het maar op deze manier beschrijf de laatste tijd.'

'Er is veel werk voor het humanisme juist vandaag de dag. Het accent ligt daarbij op de oude universele menselijke waarden. Niets is vanzelfsprekend. Ook in onze eigen cultuur kunnen die ontzaglijk onder druk komen te staan. Zo ook in andere culturen, eigenlijk permanent. Vanuit deze strandstoel (Avila Beach) ziet het leven er heel mooi uit. Maar we hoeven maar even de slums in te gaan van de grote steden om te weten dat het leven een hel is voor de meesten. Het gaat om de kwaliteit van het leven. Nadat in de eerste levensbehoeften is voorzien, gaat het om wat de mensen denken, om hoe ze het leven vormgeven. Hoeveel vrijheid laten de mensen elkaar, zonder dat de gemeenschap of een individu eronder lijdt?'

Fons Elders is een filosoof, maar wel een praktische filosoof. Hij is geen kamergeleerde die langzamerhand het contact met de buitenwereld kwijtraakt. Die buitenwereld is juist essentieel voor hem. Die buitenwereld of liever de mensen in die buitenwereld, maken het filosoferen mogelijk....

Mascaruba bestaat 30 jaar:

OPGERICHT MET DOEL PROPAGEREN PAPIAMENTU

'Ons teamwork is altijd goed geweest'

door Wim Rutgers

MASCARUBA, het oudste Arubaanse toneelgezelschap, bestond op 10 april j.l. dertig jaar. Sinds die tijd heeft Mascaruba niet minder dan 57 verschillende toneelvoorstellingen gegeven, wat neerkomt op bijna twee stukken gemiddeld per jaar van bestaan.

In tegenstelling tot heel wat andere toneelgezelschappen heeft Mascaruba vanaf het begin een eigen archief opgebouwd, dat de geschiedenis redelijk volledig weergeeft en waaruit het kon putten voor de historische overzichtstentoonstelling in de hal van de Biblioteca Nacional die ter gelegenheid van het zesde lustrum werd ingericht.

Zo weten we nu dat de jaren zestig de meest produktieve waren met 21 stukken, waarvan niet minder dan vijf alleen al in 1969! In de jaren zeventig speelde men slechts 14, maar in de jaren tachtig weer meer, nl. 19 stukken. Ook vorig jaar werd het gemiddelde van twee stukken normaal gehaald, ondanks dat men wel eens denkt dat het aanbod een toneel op dit moment duidelijk op zijn retour is.

Jongedames getooid met het Mascaruba jubileum-shirt wijzen op publicaties bij de tentoonstelling 'Dertig jaren Mascaruba'.

In de jaren zestig speelde Mascaruba onder leiding van door de Sticusa uitgezonden Nederlandse regisseurs, zoals Jeeki Broedelet, Piet Eelvelt, Peter Holland, Maxim Hamel, Piet en Elly Kamerman en hekkesluiter Dolf de Vries. Samen zorgde dit bonte gezelschap voor 19 opvoeringen oftewel een derde deel, wat dus wil zeggen dat twee derde door de eigen mensen werd geregisseerd!

Van 1966 kwamen niet minder dan 21 stukken onder regie of mede-regie van Oslin Boekhoudt tot stand. Anderen die vaak regisseerden waren vanaf 1976 Chido Quilotte, vanaf 1978 Yvonne Spellen en in de jaren tachtig ook R. Tromp. Naast dezen waren er nog negen anderen onder wier leiding een of meer stukken tot stand kwamen. Dat is al met al niet gering, zoveel regisseerervaring.

VERTALERS

Het archief-overzicht van gespeelde stukken levert meer saillante gegevens op. Vanaf het begin heeft Mascaruba stukken uit het internationale toneelrepertoire vertaald en aan de Arubaanse situatie geadapteerd. Van de niet minder dan 19 actieve vertalers namen in de beginjaren Nena Vrolijk, Domi Tromp, M. Schwengle, M. Dirks en Ernesto Rosenstand de belangrijkste plaats in, de laatste tien jaar vertaalde Julieta Quilotte-De Cuba niet minder dan dertien stukken. Alleen al door het aantal is dat een prestatie van belang, voor de ontwikkeling van het Papiamento als literaire toneeltaal.

Naast deze vertalingen/ adaptaties die verreweg in de meerderheid waren, speelde Mascaruba ook originele stukken, waarvan vijf werken in het Engels voor festivaloptredens. De auteurs die op deze wijze voor een getalsmatig nog bescheiden bijdrage aan een eigen toneelliteratuur zorgden, waren Ernesto Rosenstand, Ramon Sharpe en Yvonne Spellen. Het archief levert ook nog gegevens over het aantal opvoeringen van een bepaald stuk op. Dan blijkt de folkloristische Nochi Rubiano van 1973 met meer dan dertig voorstellingen de onbetwiste topper, maar Macuarima haalde indertijd 19 voorstellingen en tien optredens hoorden tot het normale patroon in de jaren zestig en zeventig. Vergeleken daarmee is de belangstelling voor het toneel de laatste tien jaren sterk teruggelopen.

Over Arubaans toneel in het algemeen en speciaal de dertigjarige rol van Mascaruba daarin een gesprek met een drietal bestuursleden.

PAPIAMENTO

'Mascaruba begon in het begin van de jaren zestig met het doel het Papiamento te propageren. We wilden laten zien dat gevoelens en expressie heel goed in onze eigen taal uitgedrukt konden worden. We waren niet tegen andere talen, die hadden hun eigen afdelingen binnen de groep, maar wij waren voor het Papiamento. Vanaf het begin gingen we dus uit van een specifieke taalkeuze, maar we brachten geen specifieke thema's. We wilden niet alleen over Aruba spelen, dat leek ons en lijkt ons nog, te beperkt.'

'Mascaruba was de eerste wat je zou kunnen noemen vaste toneelgroep die zich permanent en specifiek op toneelspel toelegde. Voor onze groep bestond, was er alleen incidenteel toneel, zoals door een drietal parochiegroepen gebracht, waarvan twee in Santa Cruz en Las Violetas in Savaneta. Deze laatste groep had al in 1932 een voorstelling gegeven. De leden van deze groepen zijn, toen wij begonnen, individueel bij Mascaruba gekomen, waardoor het parochietoneel verdween.

Op dit moment kent Aruba zo'n vijf of zes toneelgroepen, die allemaal in het Papiamento spelen. Dat is een dratistische wijziging vergeleken met enkele decennia geleden, want er zijn helemaal geen vaste groepen (meer) voor Spaans-, Engels- of Nederlandstalig toneel.'

'Er zijn acht leden die in 1961 tot de oprichters van Mascaruba behoorden, en nu nog steeds actief meewerken. Zij hebben wat de gespeelde stukken en behandelde thema's betreft, een ontwikkeling gezien van de nadruk leggen op leuke publieksstukken naar een meer uitdiepen van bepaalde universele problemen, van algemene thema's die we als aan onze eigen situatie verwant voelen.

De Europese invloed die vanuit de ervaringswereld van de Nederlandse Sticusa-regisseurs werd meegebracht, omdat zij in de cultuursfeer hun ervaring en contacten hadden opgebouwd, maakte in de loop der jaren plaats voor invloeden uit de eigen regio, uit Latijns-Amerika en Spanje. De vertalingen die aanvankelijk veelal vanuit het Nederlands plaatsvonden, werden vervangen door Spaanstalig origineel werk.

We hebben heel mooie herinneringen aan de opvoeringen van Maria di Seri'i Noca in het openluchttheater bij Santa Cruz, onder regie van Piet Eelvelt.'

Mede-oprichters van Mascaruba met minister van Cultuur Refunjol bij de opening van een tentoonstelling ter herdenking van het 30-jarig bestaan.

'Met de Nochi Rubiano hebben we in 1973 geprobeerd bepaalde folkloristische aspecten van ons eiland nieuw leven te geven, zoals de *Dera Gai* en de *Dande*. Dat is ons wel gelukt want daarna hebben andere groepen dit opgepakt en verder uitgewerkt. Denk maar aan Chanita. We traden met deze Nochi Rubiano op in Suriname, Venezuela, Colombia en zelfs New York. Het is een mooie ervaring om in het buitenland in je eigen taal op te treden. We geven de uitleg in de taal van het bezochte land, maar het eigenlijke stuk in het Papiamento. Spaanstaligen beweerden dat ze zeker zo'n 75% van de tekst goed konden volgen. We helpen de toehoorders daar een beetje bij door wat duidelijker te articuleren en wat nadrukkelijker te spreken.'

Het nieuwe bestuur van Mascaruba met in hun midden minister van Cultuur Refunjol.

'Er ontstonden ook meer specifieke contacten met Zuidamerikaanse toneelgroepen. Daar heeft vooral het Aruba International Theater Festival een grote rol bij gespeeld. Dat tweejaarlijkse toneelgebeuren werd vorig jaar voor de zevende keer gehouden en heeft dus onderhand al een veertienjarige traditie. We komen gedurende zo'n festivalweek in contact met groepen uit Europa, de Verenigde Staten, Canada, uit Caribische landen en vooral ook uit Latijnsamerika, zoals Venezuela, Colombia, Bolivia, Peru.'

'Deze contacten gedurende zo'n theaterontmoeting zijn daarom zo belangrijk, omdat ze niet alleen van buiten naar ons toekomen, maar ons ook de mogelijkheid geven naar buiten te treden door middel van uitnodigingen naar toneelontmoetingen in andere landen in de regio en daarbuiten. Mascaruba is geassocieerd lid van de I.A.T.A. (International Amateur Theater Association), de organisatie die nu de FARPA onder leiding van Amy Lasten, heeft uitgenodigd om dit jaar in Noorwegen op het festival te gaan spelen.'

'Vroeger traden we met onze toneelstukken ook op de overige eilanden van de Nederlandse Antillen op, vooral op Curaçao en Bonaire. Daarin heeft de Arubaanse Status Aparte per 1 januari 1986 een grote verandering gebracht, want we worden nu veel minder uitgenodigd. Aruba raakt in Antilliaans verband een beetje geisoleerd de laatste jaren.

Als je trouwens vaak meedoet aan buitenlandse festivals, ziet het publiek op het eigen eiland minder van je. Als je al te veel naar buiten toe gaat, doe je je eigen mensen tekort doordat je minder voor hen optreedt. Ze zien je niet, maar je bent wel actief!'

TRAINING

'Door contacten met het buitenland kom je ook in aanraking met beroepsregisseurs die op een festival vaak workshops verzorgen, waaraan we meedoen. Van de andere kant kunnen wij onze ervaringen ook weer doorgeven naar buiten toe. Zo hebben we in Peru eens voor de belichting zorggedragen toen daarmee problemen waren. We hebben mensen met technisch inzicht als actieve leden. We nemen op elke repetitieavond eenzelfde oefenreeks door. Dat helpt de spelers hun lichaam te kennen, hun bewegingen te beheersen, hun stem qua volume en duidelijkheid te ontwikkelen.

Misschien merkt het publiek de laatste tijd wat minder van Mascaruba, maar we zijn bijvoorbeeld actief geweest bij de politietraining van nieuwe agenten. We doen daarbij mee aan rollenspelen die de agenten bij hun examen testen. Daarbij staat niets van tevoren vast, alleen bepaalde uitgangspunten zijn gegeven. We spelen allerlei huiselijke situaties waarbij een agent wordt geroepen. Alles wordt op video vastgelegd, waarna wordt bekeken wat de aanstaande agent goed of niet goed heeft gedaan.'

'Wij van Mascaruba geven dan commentaar op het optreden van de agent, maar we trainen tegelijkertijd het improvisatietalent van onze eigen spelers.

Dat levert soms ook nog weer nieuwe leden voor onze groep op. Onze jonge leden komen voort uit groepen die kindertoneel brengen; vaak zijn dat weer de kinderen van onze eigen leden.

We hebben nooit een potentieel lid van tevoren geweigerd, wel hebben velen het al na korte tijd opgegeven. Toneel is niet alleen de glamour van het podium en het applaus van het publiek, maar het betekent ook hard en geconcentreerd werken. De medewerkers achter de schermen die nooit door het publiek gezien worden, zijn daarbij ook heel belangrijk.

Ons teamwork is altijd goed geweest, omdat er de werkzaamheden verdeelden over een aantal commissies die elk hun eigen werk hebben: een produktieteam, een technische team, de afdeling recreatie die voor amusement zorgdraagt en op die manier de groep bij elkaar houdt in perioden dat er niet direct aan een nieuwe voorstelling gewerkt wordt.'

PIRATES NIGHT

'Hoe druk hebben we het? We hebben altijd als ideaal gezien om iets nieuws te brengen. Daarom hebben we op De Palm's Island een voorstelling gegeven voor meer dan 250 toeristen, waarbij alleen het algemene thema vast stond. We speelden wat volgens ons kenmerkend wat voor piraten, temidden van het publiek, dat op zijn beurt weer mee kon doen en het verloop van het spelgebeuren zodoende kon beïnvloeden. Dat is dus een ander procedé dan wat Teatro Foro doet, dat het spelverloop eerst zelf geeft en daarna het publiek de gelegenheid geeft om corrigerend op te treden. Er was geen podium maar we speelden op allerlei plaatsen op het eiland. Dat vergt dus een groot improvisatietalent van onze medewerkers. Ook de medewerkers van De Palm deden mee, het 'stuk' begon eigenlijk al toen de passagiers in de bussen stapten die hen bij het hotel ophaalden, want ook daar zaten onze spelers al in.'

'Op dit moment bereiden we op verzoek een Indian Night in de grotten voor. Met zoiets ben je een poos heel druk bezig zonder dat het publiek daar iets van merkt.

De invloed van de video, de televisie, de satellite dish is momenteel zo groot dat we wel kunnen zeggen dat het publiek vroeger meer belangstelling voor toneel had. Maar die invloed geldt voor allerlei organisaties, zo is ook de bioscoop gedood, ook de aandacht voor concerten is gering.'

'In het verleden hebben we van onze stukken enkele keren televisie- en video-opnamen gemaakt, eigenlijk vooral met de bedoeling om de stukken voor onszelf te bewaren als documentatie. Je kunt daarbij de opvoering zelf met een of twee camera's registreren, maar ook een stuk ombouwen en zo voor de camera geschikt maken. Dat hebben we gedaan met *Un trabau milagroso*, *E heroe*, en *Luz na horizonte*. Van Macuarima hadden we alle materiaal maar door een vergissing werd alles uitgewist.

Sommige mensen zeiden toen: we gaan niet naar Cas di Cultura, want het stuk komt toch op de televisie. Dat was natuurlijk nooit de bedoeling, want toneel is in de eerste plaats de levende confrontatie met je publiek in de zaal.'

Video heeft geleid tot terugloop publiek

'De kranten en de radiostations besteden weinig aandacht aan cultuur. Je moet naar ze toegaan, willen ze iets over je schrijven. Dat stelt ons wel teleur. Een Aruba International Theater Festival trekt internationaal sterk de aandacht en wordt zeer belangrijk gevonden in de mondiale toneelpers, maar onze eigen media gaven slechts weinig nieuws.

In geen enkel jaarverslag van belangrijke evenementen werd ons toneelfestival van het afgelopen jaar zelfs maar genoemd! Dat verschijnsel van afwezigheid van belangstelling door de pers zien we ook bij andere kunstvormen. Er wordt gewoonweg geen aandacht aan besteed, terwijl wij de pers nodig hebben omdat het toch al zo moeilijk is om de mensen tegenwoordig in de schouwburg te krijgen. De warmte van het publiek en de feedback van toeschouwers en pers zijn wezenlijk voor het theater.'

Britse romanschrijver pleitte voor rechtvaardigheid

Graham Greene: 'Kille sfeer in de tropen'

RAHAM GREEN, de vorige week overleden Britse ijver, was een enthousiast verhalenverteller. In romans leek het alsof fictie en waarheid in elkaar liepen. "Ik zie mijzelf als een van mijn romanfi n", zo verklaarde Greene eens, zonder overigens te geven op welk romanfiguur hij doelde. Mil n lezers verslonden "Brighton rock", "The third " en "The power and the glory", boeken waarin ne partij kiest voor de verdrukten in de samenle en zijn voorliefde toont voor de 'underdog'.

reene groeide begin deze op in Berkhamsted, oorden van Londen. Zijn s waren representanten de Britse middenklasse. r was hoofdonderwijzer. onge Greene toonde in schooljaren een voor voor zaken die anderen nend, gevaarlijk of vonden. De drang naar tuur en het ongewone bij Greene onder meer het spelen van Russisch ette, alcohol- en drugsge , het ondergaan van psycho-analyse en een met zowel het commu als de Britse geheime t. Greenes avonturisme getemperd toen hij zich zijn studietijd in bekeerde tot het kat sme.

REDACTEUR

24-jarige leeftijd kreeg e zijn eerste vaste betrek als redacteur bij "The ". Hij gaf zijn baan op nadat zijn eerste "The man within" posi werd ontvangen. Greene zich voortaan alleen schrijven bezighouden. liefde van Greene voor schrijven resulteerde tot uitbreken van de Tweede Wereldoorlog nog in de verschijning van acht romans. Zijn naam werd steeds meer gevestigd. In 1940 volgde "The power and the glory" waarin Greene een aan de whisky verslaafde Mexicaanse priester portretteerde. Het thema in het boek is dat van een gekwelde ziel die uiteindelijk de hoogste staat van geluk bereikt. Dit thema keerde herhaaldelijk terug in de boeken van Greene. "Het gevoel van falen is voor mensen veel herkenbaarder dan het gevoel van succes", zo liet de schrijver eens weten.

SPION

In 1934 verliet Greene zijn gezin - hij was inmiddels getrouwd en vader van een dochter - voor een rondreis door Liberia. De reis was de eerste van een reeks avontuurlijke tochten. Gedurende de Tweede Wereldoorlog werkte Greene bij de Britse inlichtendienst onder Kim Philby, de Britse geheim agent die jaren later werd ontmaskerd als Sovjetspion. Greene werkte daarnaast voor het ministerie van Buitenlandse Zaken dat hem naar Sierra Leone stuurde. Hij gebruikte het westafrikaanse land als decor voor zijn roman "The heart and the matter" waarin een spannend plot wordt gecombineerd met menselijke tragedie en humor.

Greene kwam op 2 oktober 1904 als vierde van zes kinderen ter wereld in het plaatsje Berkhamsted. Hij ging naar de basisschool waarvan zijn vader hoofd was. De tijd op de middelbare school was heel wat opwindender. Greene gaf zich op 19-jarige leeftijd over aan Russisch roulette in het kader van zijn "levenslange strijd tegen verveling".

Via zijn vriendin en toekomstige vrouw Vivien verdiepte Greene zich in het katholicisme. Het geloof gaf hem meer rust maar riep tevens vragen over schuld, rechtvaardigheid en verantwoordelijkheid op. Greene verwerkte deze thema's in zijn latere romans. In "The quiet American" (1955) lijkt Greene te voorzien dat de Verenigde Staten 10 jaar later tot over hun oren bij de Vietnamoorlog zijn betrokken. De schrijver laat in "The comedians" het verhaal afspelen op Haïti waar de familie Duvalier een waar schrikbewind voert en in "the honorary cosul" beschrijft Greene een poging tot ontvoering door guerrillastrijders die tegen de dictatuur in Paraguay vechten.

KATHOLIEK

Greene waakte ervoor als katholiek schrijver afgeschilderd te worden. Gelijk de Duitse schrijver Heinrich Böll stelde Greene dat er geen katholieke schrijvers bestaan. Schrijvers zijn hooguit katholiek. Greene had als katholiek overigens de nodige kritiek op de paus. Zo hekelde hij in 1989 de opstelling van de roomskatholieke kerk met betrekking tot het gebruik van voorbehoedsmiddelen.

Greene werd vanwege zijn maatschappijkritische houding in een aantal landen tot "persona non grata" verklaard. De Verenigde Staten stonden vanwege het kortstondige lidmaatschap van de communistische partij van Greene en diens contacten met Ho Chi Minh en Fidel Castro argwanend tegenover de Britse schrijver. Greene op zijn beurt hekelde de Amerikanen. Met name de Amerikaanse politiek in Midden-Amerika. Hij veroordeelde Amerikaanse inval in Panama in 1989. "De Verenigde Staten hebben in Panama niets te zoeken". Wat de Panamese president Manuel Noriega had gedaan was volgens Greene "nog niet half zo erg" als wat de Amerikanen in Midden-Amerika hadden uitgehaald.

Hoewel de romans van Greene zich vaak tegen een tropische achtergrond afspeelden kenmerkten zijn boeken zich door een ietwat kille sfeer, een gevoel van desillusie. Critici menen dat deze kilheid ertoe heeft geleid dat Greene nooit in aanmerking is gekomen voor de Nobelprijs voor literatuur.

Graham Green

Greenes voorliefde voor de "underdog" komt vooral naar voren in "Our man in Havana", een tragi-komedie over een onbekwame spion in het Cuba van de jaren '50, en in "The human factor" waarin een spion door liefde overmand zich overgeeft aan verraad.

DROMEN

Greene heeft gedurende zijn leven niet alleen romans geschreven. Een zestigtal korte verhalen, reisverhalen, biografieën, memoires en toneelstukken vloeide eveneens uit zijn pen. Greene verklaarde tegenover vrienden dat "The captain and the enemy" wel eens zijn laatste boek zou kunnen zijn. Maar kennissen lieten weten dat Greene tevens werkte aan een boek over dromen. Hij noteerde op 16-jarige leeftijd gedurende enige jaren zijn dromen als onderdeel van een psycho-analyse. Op latere leeftijd pakte Greene deze gewoonte weer op.

In de persoonlijke omgang toonde Greene zich een bescheiden, enigszins verlegen man. Zo weigerde hij in televisieprogramma's te verschijnen. Greene leefde sinds 1967 in Antibes, aan de Franse Riviera. De schrijver werd in 1984 in Groot-Brittannië onderscheiden als "Companion of literature". Twee jaar later volgde de exclusieve "Order of merit", een persoonlijke gift van de Britse koningin en waarvan niet meer dan 24 verdienstelijke Britten lid zijn.

Beeld van milde mislukking...

prechte liefdesbrieven van Du Perron aan Eveline

CHT VERRAST ben genlijk nooit door we brieven van Du on, en toch verbaas elke keer weer over oprechtheid en zijn echtigheid', zegt de landicus Ronald r. Op het bureau van ruime bibliotheek de schoenendoos brieven die Eddy du on en Eveline Blac elkaar schreven in aren 1929 en 1930. erland hoorde s voor het eerst van ondst; Spoor wist al van het bestaan van schoenendoos. Ze zich in een kleine ng in het Britse ton. Pas na de dood mevrouw Eveline n-Blackett heeft de de doos wegge aken.

Spoor bezorgde tot samen met Louis de correspondentie Du Perron. En brieven deed deze man. Dat tensief briefverkeer is tussen de Britse e en de Nederlandse iver, was bekend. niet wat erin stond. brieven schreef hij zoals nu bekend is en. Drieëndertig foto's hij haar ook, met vaak ironische bij n. Eveline schreef Uit haar brieven krijg indruk van een hart lijke dame, iemand die n in brand kon , aldus Spoor.

INTEGER

iefwisseling tussen Du en de briljante stu in de Franse taal, laat Spoor eens te meer Du Perron een vol integere intellectueel en man die geen spel peelde met het meisje ijkbaar op hem viel. erron had voor die tijd alleen een paar con ehad met prostituées, dienstmeid die hij zwanger maakte en vervolgens trouwde, want dat vond hij een 'erezaak'. En anderzijds waren er platonische relaties geweest. Hij zocht nu een vrouw die daartussen zou passen', legt Spoor uit. Het contact met Eveline is zijn eerste poging tot een volwassen verhouding, begrijpen we. De rijke schrijver en de arme beursstudente. Het heeft iets van een in de knop gebroken bouquetidylle. Eveline Blackett, geboren in 1907 en acht jaar jonger dan Du Perron, benadert de schrijver in 1929 met het verzoek enkele gedichten van hem te mogen vertalen. Die had ze gelezen in het Franse tijdschrift *Variété*. Ze was er door getroffen, veronderstelling dat Du Perron, evenals Marsman, een Franse dichter was, en wilde nu graag een paar vertalingen wagen. Zij studeerde Frans in Oxford en had al eens een beurs voor de Sorbonne gehad. Haar vader was kruidenier.

MILD

Het beeld dat Ronald Spoor schetst van de verhouding Du Perron/Eveline is dat van een milde mislukking. De correspondentie tussen de twee krijgt al gauw een intiem karakter. Samengevat in de woorden van Spoor: 'Aanvankelijk schrijven ze elkaar veel over wat ze van de literatuur vinden, maar algauw wordt dat het leven zelf. Ze hebben het veel over zelfmoord. Beide verkeerden niet in een zo florissante periode van hun bestaan. Zij heeft duidelijk niet wat ze nodig heeft. En met hem ging het ook niet al te best. Zijn vader had kort tevoren zelfmoord gepleegd. En het leven heeft voor hem nog niet zoveel glanspunten. Maar je ziet dat hij haar met grote waarachtigheid tegemoet treedt. Hij neemt haar heel serieus'.

Het contact loopt uit op een fiasco. Zij vraagt hem naar Oxford te komen. Maar Du

Op een balkonnetje (vermoedelijk in Parijs): Eveline Blackett (links) en een vriendin.

Perron heeft Eveline al laten weten dat hij niet alleen maar zo'n beetje wil vrijen en friemelen, geen 'British love', zoals Eveline het noemt. Het wordt niets. De vonk blijft uit, als de twee eenmaal tegenover elkaar staan. De correspondentie loopt nog even door. Du Perron is geen potentiële minnaar meer, maar de vrije, 'Franse' schrijver adviseert Eveline nu in seksuele aangelegenheden.

Spoor: 'Hij is daar heel open in, heel ruim. Als Eveline op een gegeven ogenblik denkt dat ze lesbisch is, zegt hij haar: 'probeer het eens, dan weet je hoe het zit'. Zo was Du Perron. Dat hij zelf weinig ervaring had, wist hij aardig te verbergen'. Als Eveline een vriendje krijgt, een Britse politieman, weet hij de correspondentie diplomatiek te stoppen. Hij stuurt haar haar eigen brieven terug en suggereert haar een eigen roman te schrijven over hun 'romance'.

Dat boek is nooit uitgekomen. De hoogbegaafde Eveline trouwde met een sullige politieman. Niemand weet of ze nog wel eens van haar Franse penvriend heeft gedroomd. De correspondentie heeft haar in elk geval wel van een plaatsje in de Nederlandse literatuurgeschiedenis verzekerd.

Dr. Willem Mastenbroek

vervolg van pag. 3

overal een grote rol en is het heel legitiem dat mensen om hun positie te kunnen handhaven relaties ontwikkelen, maar als dat leidt tot het blokkeren van verhoudingen en goede ideeën, omdat anders politieke posities aangetast dreigen te worden, dan verlam je je concurrentiekracht. Dan zadel je mensen op met allerlei frustraties. Er zouden politieke normen ontwikkeld moeten worden, waarbij men heel voorzichtig is met het politiek aansturen van allerlei bedrijven en instellingen bijvoorbeeld in de sfeer van politieke benoemingen. Dat valt alleen vanuit die politiek te veranderen. Ik merk wel dat heel wat mensen hier vinden dat hun organisaties wat dit betreft kwieker moeten functioneren. Dat er ruimte moet zijn voor het bespreken van goede ideeën en als er slechte communicatie is dat daar dan wat mee moet gebeuren. Als je wilt veranderen moet je beginnen met die dingen die hoogtwaarschijnlijk kunnen veranderen dan volgt de rest wellicht vanzelf. Ik denk wel dat in Holland wat makkelijker gepraat kan worden over heikele onderwerpen. Daar gaat het raam toch wat sneller open.

PRIVILEGES

Uit ervaring weet Mastenbroek dat er maar weinig managers zijn die afstand willen doen van privileges als een eigen parkeerplaats en een eigen kantine. Ook inspraakprocedures en overleg met de ondernemingsraad zijn zelden favoriet bij managers. Toch zijn er duidelijke ontwikkelingen die wijzen op een klimaatsverbetering in bedrijven. De moderne manager ziet steeds meer in dat een slechte verhouding tot de onderneming zijn eigen belangen in de weg staat. 'Vroeg of laat gaat dat wat in Nederland al is ingezet ook hier gebeuren, want Curaçao is een open samenleving en er is concurrentie. Het bedrijfsleven móet het goed doen. Als het hopeloos inefficiënt is dan kachelt de boel uiteindelijk in elkaar. En er gebeurt meer dan je denkt. Het is net als met de wijzers van de klok, je ziet ze niet bewegen, maar dat doen ze toch wel degelijk. Belangrijk is dat je samen inziet dat je het karwei moet zien te klaren, dat je positieve energie creëert. Maar het duurt wel jaren voordat je ziet dat de wijzers van de klok wat verder zijn. Een periode van tien, twintig jaar is niks.'

CONCURRENTEN

Een organisatie kan niet stilstaan want er zijn concurrenten waar je rekening mee moet houden en dat geldt ook voor de overheid. 'Wat je ziet in de laatste vijf jaar, is dat er allerlei dingen bedacht worden in organisaties met als uitgangspunt: hoe kunnen we het beter doen. Dat heet dan verbetermanagement en ook wel kwaliteitsmanagement. Ove-

Afgekeken van de Japanners

rigens hebben we dat een beetje afgekeken van de Japanners, die bij elk stapje hoe klein ook zich realiseren dat het een goed stapje moet zijn. Om een voorbeeld van verbetermanagement te geven. Je kunt een afdeling van een organisatie voorleggen eens een aantal vragen voor zichzelf te beantwoorden, zoals: wie zijn m'n klanten, wat vinden die klanten of afnemers belangrijk, hoe kan ik scoren bij die klanten. Als je zo'n half A-viertje eenmaal in de maand op een vergadering bespreekt dan doe je niet alleen je werk maar dan werk je ook aan verbetering.' Vijftien jaar geleden heette verbetermanagement organisatieontwikkeling, overigens een term die dezelfde lading dekt. Er zijn nogal wat modieuze trends in het verbetermanagement de laatste jaren, aldus Mastenbroek. 'Dat maakt mensen nogal cynisch want je ziet door de bomen het bos niet meer. De gekste dingen worden verzonnen, zoals Transcendente Meditatie en Management. Maar dat zegt wel wat over het vak. Als bruggenbouwer of arts kun je het je niet permitteren om elke dag een andere vlag naar buiten te steken. Je zou je belachelijk maken om steeds weer met een statement te komen als: dit is nu goed en al het voorgaande was onzin. In de organisatieontwikkeling kun je dat wel makkelijker. Dat zegt iets over de flexibiliteit en de veranderingsgezindheid van het vak. Er bestaan ook tientallen tijdschriften over management en er zijn bibliotheken vol geschreven over organisatieleer. Dat geeft te denken. Het grote nadeel van al die theorie is dat er nooit in te vinden is hoe je verandering praktisch aanpakt. Je kunt het vergelijken met de Scholastici in de middeleeuwen die zich tijdenlang bogen over de vraag hoeveel engelen er op de punt van een naald konden. Ook in ons vak neigt men nogal eens naar soortgelijke theoretische vraagstukken.'

PRAKTISCH

De methode 'Mastenbroek' is daarentegen ingesteld op praktische toepasbaarheid en is afhankelijk van het management van een organisatie. 'Een enthousiast topteam kan een heleboel in beweging zetten. De allereerste vraag die je je als consultant stelt is: hoe zit het aan de top van de organisatie, dat bepaalt of verandering mogelijk is. ' Het lijkt zo verrassend eenvoudig: verandering beginnen met simpele praktische stapjes nadat alle ramen wijd open gegooid zijn. Is dat wel geloofwaardig? Willem Mastenbroek denkt van wel, immers om tot zo'n werkbare veranderingsmethode te komen zijn jaren van research vooraf gegaan. 'Ik kan het me permitteren om met een eenvoudig praktisch plan voor de dag te komen', aldus de jongogende consultant. Als de fotograaf arriveert roept hij deze schalks toe: 'Graag een expressieve foto'. Een eenvoudig praktisch verzoek voor een ervaren fotograaf.

ZAAD VAN SEKTEN VALT IN GOEDE AARDE

Groei valt samen met crisissituatie

Sekten overal in opkomst

SEKTEN VORMEN EEN ZEER complex gegeven en een antwoord daarop van de kant van de grote kerken is dus allerminst eenvoudig. Men komt ze overal tegen: in Afrika, Azië, Europa en Latijns Amerika. Eén ding wordt duidelijk als men zich op deze problematiek bezint: namelijk dat er geen gemakkelijk antwoord mogelijk is. Tot deze conclusie komt de Vlaamse priester Frans Damen die als secretaris generaal van de Boliviaanse bisschoppenpconferentic een rapport heeft opgesteld over deze materie. De Informatiedienst van Nederlandse missionarissen heeft er enige tijd geleden een uitvoerige samenvatting van gepubliceerd, welke hierbij wordt overgenomen met het oog op de conferentie van kardinalen in Rome welke onder meer aan dit onderwerp is gewijd.

Enthousiaste uitingen bij het aanbidden van de Heer....

Tot in de verste uithoeken van het land kom je ze tegen: de religieuze sekten. Er is geen gemeenschap, ook niet op het platteland, of er is wel een of een aantal sekten aanwezig. De vraagt dringt zich dan ook op: waarom zijn sekten toch zo geliefd?

Haastige antwoorden zijn nogal eens simplistische en ontoereikende antwoorden. Dat ze altijd en louter verwarring willen brengen is onjuist evenals dat ze gericht zouden zijn tegen alleen de katholieke kerk. Ook gaat het niet en voor allen op dat de agressief proselyteren (zieltjes winnen), financiële voordelen bieden of slechts oppervlakkig religieus zijn. En evenmin kan in zijn algemeenheid gesteld worden dat ze Amerikaans zijn of altijd het neokolonialisme bevorderen.

SAMENLOOP

Geen enkele factor is de enige uitleg. Die moet gezocht worden in een samenloop van omstandigheden en in een complex geheel van verschillende factoren. In verschillende landen van Latijns Amerika zijn die factoren onderzocht en hoewel een eenduidig antwoord nog steeds niet gevonden is, is er toch een aantal lijnen te trekken die de opkomst van de sekten min of meer verklaren. Het moge duidelijk zijn dat afhankelijk van de omstandigheden bepaalde factoren belangrijker zijn dan anderen en dat ze ook positief of negatief op elkaar inspelen.

Van belang is allereerst op te merken dat de sekten op zich geen recent verschijnsel zijn. Sommigen bestaan al tientallen jaren. Recent is wel de enorme explosie, zowel wat betreft hun aantal als de enorme verbreiding onder de mensen. Opvallend is dat ze zich bij voorkeur ontwikkelen onder wat men de marginalen noemt, onder boerenmensen op het platteland, onder de bewoners van de krottenwijken, en dan vooral onder migranten, mensen die van elders komen. Kortom: het zijn vooral de armen, de slachtoffers van de moderne samenleving, die eraan ten prooi vallen, of, positiever: er zich in thuis voelen.

Ons afvragend waarom de sekten zich zo snel uitbreiden, moeten we allereerst vaststellen, dat het zaad van de sekten in goede aarde is gevallen. Die goede aarde heeft volgens recente onderzoekingen twee kanten: Enerzijds is er de crisissituatie, waarin Latijns Amerika en de hele Derde wereld terecht zijn gekomen en anderzijds is er de opkomst van de volksbewegingen. Dat zijn als het ware twee kanten van eenzelfde ontwikkeling die samen het terrein hebben voorbereid waarin de religieuze sekten zich konden vermenigvuldigen.

Die crisissituatie doet zich op alle terreinen van het leven voelen, zowel sociaal, economisch, politiek als cultureel. Economisch is de verarming van Latijns Amerika (en nogmaals: van bijna heel d eDerde wereld geldt dat) steeds groter geworden. Specialisten berekenden dat in 1980 64 procent van de Latijnsamerikanen in absolute armoede verkeerde en sinds 1980 is dat er allesbehalve beter op geworden. Op sociaal gebied constateren wij dat steeds meer (landelijke) gemeenschappen uit elkaar vallen en dat vele families op zoek naar een beter leven weggetrokken zijn naar de grote steden of naar kolonisaties en daar ontworteld zijn geraakt.

ONTGOOCHELD

Politiek is men sterk ontgoocheld: militaire regimes en dictaturen hebben in plaats van medezeggenschap repressie en terreur gebracht. De massa voelt zich misbruikt en verkocht door de politici. En ock cultureel

zijn de armen in een soort niemandsland terecht gekomen. Oude tradities zijn verloren en allerlei vreemde ideologieen zijn op hen losgelaten. De mensen zijn in hun waardigheid gekwetst. Ze verkeren in een permanente situatie van angst, onveiligheid en van frustratie. Ze kunnen geen kant meer op.

Die crisissituatie heeft ook een positieve kant: veel Latijnsamerikanen zijn zich bewust geworden van hun situatie. Hoe het kapitalisme hun samenleving vernielt; hoe ze onrechtvaardig worden uitgebuit; hoe ze politiek worden gebruikt; en hoe ze tot slot in totale afhankelijkheid gehouden worden van nationale en internationale machten. Maar dat niet alleen. Dat alles heeft hen ernstig doen nadenken over wat daartegen te doen en velen op het continent zijn tot de overtuiging gekomen dat hun bestemming in hun eigen hand ligt, dat ze zelf hun geschiedenis moeten schrijven.

VOLKSORGANISATIES

Zo ontstonden er in Latijns Amerika de zogenaamde Volksbewegingen, organisaties die van onderop ontstonden om de mensen te mobiliseren en die gingen strijden voor de rechten van de groep. Organisaties van allerlei pluimage: boerenbonden, associaties van krottenwijk-bewoners, nieuwe vakbonden, bewegingen van vrouwen en indianen, enzovoorts. Zij gingen ook meer en meer een politieke rol spelen.

Maar ook kerkelijke organisaties ontstonden er van onderop, zogenaamde basisgemeenschappen als uitdrukking van een religieuze volksbeweging. Zij bestaan uit mensen die zich niet thuis voelen in de grote ingewikkelde structuren van de katholieke kerk. Ze borduurden voort op de eenvoudige volkse vormen van volksgodsdienstigheid, maar verbonden die aan sociale actie om hun christelijk geloof uit te drukken, te vieren en gestalte te geven: als gelovigen gingen zij in hongerstaking of bezetten ze braakliggende gronden.

De officiële kerk, zo stelt pater Damen in zijn rapport over de sekten, is de gelovigen jammer genoeg lang niet altijd nabij geweest in dit proces van crisis, verzet en volksorganisatie. Hij noemt daarbij het ontstellende tekort aan pastorale zorg, met name op het platteland, het feit dat de katholieke kerk de verantwoordelijkheid van leken nauwelijks ernstig neem en de vaak grote afstand tussen de kerkelijke organisatie met haar intellectuele religieuze tekens en het volk. Ook die twee aspecten, de godsdienstigheid van het volk en de tekortkomingen van de kerk hebben als het ware de weg bereid voor de sekten.

Belangrijk is ook dat de plattelandsbevolking en die van de krottenwijken hun traditionele vijandige houding hebben opgegeven en dat sekten nog nauwelijks moeilijkheden ondervinden bij hun vestiging. Het meerendeel van de bevolking die zich traditioneel vereenzelvigde met het kahholicisme voelt zich niet meer bedreigd of aangevallen door de aanwezigheid van andere godsdienstige uitingen. Andere godsdiensten en sekten zijn geaccepteerd. Ze worden zelfs vaak goed ontvangen, omdat de nieuwe godsdiensten veel mensen niet enkel nieuwe anwoorden op hun religieuze vragen bieden, maar ook in de gelegenheid stellen om hun ongenoegen te uiten en hun protest uit te drukken tegen de gebruikelijke soiale en religieuze orde.

Die sfeer van openheid wordt nog versterkt door de vrijheid van godsdienst die in vele Latijnsamerikaanse landen in de grondwet is opgenomen maar die nu ook meer en meer in praktijk wordt gebracht. Vroeger waren de katholieke kerk en de staat zodanig met elkaar verbonden dat ze in zekere zin elkaar nodig hadden en elkaar droegen. De kerkelijke hoogwaardigheids-bekleders gaven de politici prestige en zij van hun kant zorgden ervoor dat de kerk invloed had. Registratie gebeurde door de doop en het enige huwelijk was het in de kerk gesloten huwelijk. Aan die situatie, in Latijns Amerika de 'christenheid' (cristianismo) genoemd, is een einde gekomen. Scheiding van kerk en staat is een feit geworden. Het burgerlijk huwelijk en de gemeentelijke begraafplaats zijn niets bijzonders meer en ook op moreel gebied heeft de kerk veren moeten laten. Het is al lang niet meer zo dat een goede Boliviaan ook een goede katholiek moest zijn.

AANTREKKELIJKHEID

Naast de bovengenoemde en op elkaar inspelende sociale, kerkelijke en politieke factoren is nog een ander aspect van veel belang en dat zijn de sekten zelf. De situatie zoals boven beschreven heeft bij de gemarginaliseerde armen ook religieuze behoeften en verwachtingen gewekt, die om een antwoord vragen en waaraan de katholieke kerk niet altijd beantwoordt of beantwoorden kan. In de sekten zouden ze, zo wordt algemeen aangenomen, dat antwoord vinden. Met name de concrete vorm van geloofsbeleving zou de armen aanspreken.

Wat maakt de sekten zo aantrekkelijk? Of wat hebben zij eigenlijk in de aanbieding?

In een klimaat waarbij de meeste gemeenschappen en families uiteen gevallen zijn en vele migranten zich verlaten en ontworteld voelen, bieden de sekten hen de mogelijkheid zich aan te sluiten bij een kleine eenvoudige gemeenschap waar aandacht en steun voor elkaar is. Dat is een belangijk pluspunt van de sekten.

Op de tweede plaats lijkt het van belang dat in die sekten, in tegenstelling tot met name de katholieke kerk, kerken van leken zijn, zonder strakke hierarchie of clerus. Heel het volk Gods is er verantwoordelijk voor de verkondiging van het evangelie en ook (met name) vrouwen kunnen er aan bod komen, op basis van gaven, geloofsovertuiging, inzet en charisma.

Bovendien bieden sekten in de crisissituatie veel stuurloos ronddobberende mensen een nieuwe vaste koers en een nieuwe levensstijl die het leven veranderen kan, ziekten geneest, ondeugden overwint én een enthouiaste geloofsbeleving. Sekten bieden ook organisatie- en communicatievormen die passen bij simpele mensen en een liturgische beleving waaraan iedereen kan deelnemen. En sekten laten mensen het woord nemen die lange tijd monddood zijn gweest of gemaakt, en geven mensen verantwoordelijkheid die nooit iets in te brengen hebben gehad. Hoewel niet allemaal in dezelfde mate zijn deze aanbiedingen bij bijna alle sekten terug te vinden.

PROSELITISME

Een ander belangrijk kenmerk van de sekten is de manier waarop zij hun waar aan de man brengen. Hun missionaire ijver is enorm en een groot deel van de energie van de leden wordt besteed aan propaganda en daarbij wordt nogal eens gebruik gemaakt van uitgekiende technieken, moderne communicatie-middelen en een strakke organisatie. Iedere gelovige is geroepen zijn of haar steentje daartoe bij te dragen en de methoden zijn simpel.

Huisbezoek, het bezoeken en 'genezen' van zieken, prediking op openbare plaatsen, verspreiding van lectuur, evangelisatie-campagnes en 'kruistochten'. Deze activiteiten gebeuren meestal op een niet zo sympathieke wijze. Op een manier die we 'proselytisme' plegen te noemen. Dat wil zeggen dat men zijn geloof of zijn overtuiging tracht over te brengen met gebruikmaking van voor ons oneigenlijke middelen. Ook intimidatie (met een wrekende God), beloften van geldelijke of andere steun en het zwartmaken van andere godsdiensten en hun vertegenwoordigers, maken deel uit van het overtuigingsarsenaal.

EFFECTIEF

Hun theologische visie is simpel, maar voor hun missionaire activiteiten zeer effectief. Ze zijn heilig overtuigd van het 'priesterschap van alle gelovigen' en alle leden zijn dan ook verantwoordelijk voor de opbouw van een kerk waarvan de levenskracht zich uitdrukt in haar uitstraling en groei. De wereld (en daartoe behoren alle anderen) wordt simpel beschouwd als slecht en alleen de eigen gemeenschap wordt gered. Ook dat is olie op het bekeringsvuur. Sleutel in het sektarische leven is de 'bekering', het totaal verlaten van het vroegere leven, inclusief zijn religie en daarvan wil men ook getuigen door anderen weer te bekeren.

De meeste sekten hebben gemeen, dat ze zich bij hun proselytische activiteiten vooral richten op andere christelijke groeperingen, in Latijns Amerika vooral de katholieke kerk. Nogal eens scheppen ze daarbij een sfeer van verwarring en ontevredenheid en zaaien ze verdeeldheid in families en gemeenschappen.

GELD

Sommige sekten. behorende tot de Pinksterkerken, vinden hun expansie uitsluitend met religieuze argumenten. Een aantal andere proselyteren echter met zwaar economisch geschut. Die fondsen komen op de eerste plaats uit het systeem van tienden, waarbij de leden zich verplichten een aanzienlijk deel van hun inkomen, een tiende deel, aan de kerk af te staan. Nationale sekten houden zich op deze manier in stand. Internationale sekten krijgen bovendien nog steun van de moederkerk. Met name uit de Verenigde Satten overgewaaide sekten als die van de Mormomen of de Zevende dags-adventisten, hebben enorme sommen tot hun beschikking om hun bekeringswerk te ondersteunen.

Daarbij moet dan meteen worden gezegd, dat door deze financiele steun de afhankelijkheid van de moederkerk zo groot is, dat nogal eens van lokale bloei geen sprake is, omdat het vreemde stempel dat ze daardoor noodgedwongen opgedrukt krijgen noodzakelijke lokale aanpassingen in de weg staat. Deskundigen menen dan ook dat de 'missionaire' effecten voor deze kerken op langere termijn waarschijnlijk minimaal zijn. Ze lijken niet zo bevorderlijk voor duurzame bekeringen. Veel effectiever zijn die sekten met eenvoudige organisatiemiddelen, kleine onderlinge hulp, een volkse taal en boodschap, eenvoudige technieken, zelfvorming en een snelle integratie van nationale leiders.

POLITIEK MISBRUIK

We hebben besproken waarom de sekten door hun organisatie en activiteiten zo aanslaan bij het gewone volk. Over een belangrijk ander aspect van de sekten hebben we het echter nog niet gehad: de relatie tussen de politiek en de sekten.

In Latijns Amerika wordt vaak als feit aangenomen dat veel religieuze sekten een instrument zijn in handen van nationale of buitenlandse politieke machten. In Latijns Amerika valt daarbij vaak de naam Verenigde Staten. De activiteiten van de sekten hebben immers een ideologische lading: zij versterken en/of bewerken bij de bevolking een houding van aanvaarding, passiviteit en onverschilligheid. Of, nog negatiever uitgedrukt: ze zaaien er zoveel verdeeldheid dat er een goede voedingsbodem is voor (inter)nationale uitbuiting. Sekten zijn dan ook de speelbal van van de Amerikaanse CIA of nationale of lokale dictators, zo zegt men dan. Hen wordt niet alleen niets in de weg gelegd, maar voor hun religieuze en economische activiteiten krijgen ze zelfs in het geheim subsidie.

ANTI-PROGRESSIEF

De steun aan de sekten, zou volgens diezelfde mensen, tegelijk ook gericht zijn tegen de katholieke kerk en haar nieuwe opties voor armen en gerechtigheid. Met steun aan van de sekten zouden behoudende (inter)nationale politieke machten een dam willen opwerpen tegen de (progressieve sectoren van) de katholieke kerken. Als bewijs daarvoor wordt een rapport van Rockefeller uit 1970 gebruikt die stelt dat de katholieke kerk niet langer beschouwd kan worden als een betrouwbare bondgenoot van de VS.

Deze opvatting is niet helemaal zonder grond, maar is zeker niet de enige grond voor de groei van de sekten. De optie voor de armen kan dan wel officieel in Puebla (vergadering van de Latijnsamerikaanse bisschoppenconferentie) beleden zijn, maar in heel wat landen gaapt er tussen ideaal en werkelijkheid toch nog een kele kloof en dat weten de genoemde machten ook. Bovendien wordt als veronderstelling aangenomen dat deze sekten onvermijdelijk aan de kant van de 'door God aangestelde' overheid zouden staan en zich dus zouden keren tegen de organisatie van de armen. Uit onderzoek blijkt dat twintig procent van de Pentecostals, waartoe het meerendeel van de sekten in Latijns Amerika behoort, sociale en politieke posities inneemt die hen werkelijk aan de kant van de armen scharen. En hun aantal neemt nog steeds toe.

De sekten spelen een ideologische rol, maar die moet niet overschat worden. De sekten zijn niet de echte 'agenten van het imperialisme'.

Kardinalen bijeen over sekten

VATICAANSTAD - Paus Johannes Paulus II heeft het college van kardinalen bijeengeroepen voor een bijzondere zitting die van 5 tot 7 april in het Vaticaan zou worden gehouden. Onderwerpen zijn de bedreiging van het leven en de agressiviteit van de sekten.

Kardinalen zijn de naaste adviseurs van de paus. Dit wordt de vierde bijzondere zitting van het college sinds deze paus in 1978 werd benoemd. Momenteel zijn er 142 kardinalen. Alleen de 102 kardinalen onder de tachtig jaar mogen een paus uit hun midden kiezen. Volgens de codex (kerkelijke wet) mogen er maximaal 120 kardinalen aan een conclaaf meedoen.

Onder huidige omstandigheden zou de paus achttien nieuwe kardinalen kunnen benoemen. Dat benoemingsrecht is een van de mogelijkheden voor de paus om zijn behoudende stempel op de 850 miljoen leden tellende Rooms-katholieke kerk te drukken.

Ongeveer tweederde van de huidige 102 'jonge' kardinalen is door deze paus benoemd. Na het volgende consistorium, waarvan nog geen datum bekend is gemaakt, zal dat deel tot bijna driekwart zijn gestegen. Het vorige consistorium vond in 1988 plaats. Er zijn nog slechts vijf kardinalen, onder wie oud-aartsbisschop Konig van Wenen en oud-aartsbisschop Suenens van Mechelen-Brussel, die door de in 1963 overleden paus Johannes XXIII zijn benoemd, en 31, onder wie kardinaal Willebrands, die zijn benoemd door de in 1978 overleden paus Paulus VI. Mgr Simonis werd in 1985 door de huidige paus tot kardinaal benoemd.

WEDLOOP IN LABORATORIA OM KERAMIEK-LAK

Streven naar voorkomen van afvalstoffen

'Ceramic coating' betekent goed nieuws voor industrie

= door drs Bart Bredero =

DE BEWERING dat de warmte-industrie, d.w.z. de industrie van verhittings- en verbrandingsprocessen als centrales, raffinaderijen, hoogovens enz. het milieu opzettelijk met afvalstoffen vervuilt, is een misvatting. De bewering valt wel eens te beluisteren bij enkele al te opgewonden milieu-verdedigers, maar is in feite een zelfde misvatting als de bewering dat alle automobilisten roekeloze rijders zijn.

Natuurlijk zijn er roekeloze industrie-bedrijven, die maar raak doen met het milieu, net zo als er roekeloze automobilisten zijn. Maar, gelukkig, veruit de meeste warmtebedrijven, vooral de grotere, zullen uit welbegrepen eigenbelang er naar streven hun productieprocessen zo milieu-vriendelijk als mogelijk te laten verlopen. Dit welbegrepen eigenbelang berust op twee nuchtere overwegingen n.l. goed personeelsbeleid en bedrijfseconomie.

Om te beginnen, het personeelsbeleid. Warmtebedrijven, die hun productieprocesen niet milieuzorgvuldig aanpakken, ondermijnen de inzet van hun personeel. Hoe verheven en kinderlijk deze stelling in bepaalde kringen ook mag klinken, toch verdient zij geen smalende of cynische hoon. Met het op gang komen van wat men tegenwoordig noemt de 'totale kwaliteitsbeheersing', waarin de inzet van het personeel als belangrijkste doelstelling zo'n grote rol speelt, zullen bedrijfsleiders zich wel twee maal bedenken hun werknemers enerzijds nodeloos het milieu te laten vervuilen en anderzijds van hen een volledige inzet van persoon en houding te verwachten.

De moderne wereldburger/werknemer wil niet meer op een dergelijke wijze voor de gek gehouden worden. Bij veel bedrijven speelt daarom het samengaan van personeels- en milieubeleid nu reeds een grote rol, een overweging die in de toekomst alleen maar in kracht kan toenemen. Op Curaçao is onder de werknemers deze milieu-bewustheid nog niet zo ontwikkeld als bij voorbeeld in Nederland en West Duitsland, waar de noodzaak ook zoveel groter is, maar ongetwijfeld gaat die bewustheid op Curaçao ook een steeds grotere rol spelen, al was het alleen maar om de beeldvorming naar buiten te verbeteren.

MEER REDENEN

Naast de voordelen van een goed personeelsbeleid zijn er ook duidelijke bedrijfseconomische redenen om productieprocessen in warmtebedrijven zo milieu-vriendelijk als mogelijk te laten verlopen. Gaat u maar na; de afvalstoffen die van meet af aan in de grondstoffen schuilen of die tijdens het productie-proces ontstaan, zijn als regel uiterst kwaadaardige rakkers, die de apparatuur van het productieproces binnen de korste keren aantasten, corroderen, of zelfs doen opbranden. Verder, vervuilen en verstoppen afvalstoffen apparaten voortijdig, hetgeen leidt tot veel onderhoud en/of productie-uitval.

En, tenslotte, kost het zeer veel energie afvalstoffen eerst op te warmen, dan door het productie-proces heen te slepen, om ze tenslotte ergens te lozen, waar tegenwoordig de overheid (de gemeenschap) dat, met steeds grotere bezwaren, goed wil vinden.

Geen wonder dus dat de warmte-industrie naarstig naar middelen zoekt om afvalstoffen te voorkomen door ze vooraf te verwijderen of hun nadelige invloed in het productie-proces zo veel mogelijk onschadelijk te maken. Wat dit laatste betreft, het onschadelijk maken van afvalstoffen, is er uit het onderzoek voor de ruimtevaart een middel naar voren gekomen, dat met recht een tovermiddel genoemd kan worden.

COATING

Het middel staat bekend onder de Engelse naam van 'ceramic coating'. 'Ceramic' kan men in het Nederlands vertalen met keramiek; voor 'coating' echter kent het Nederlands geen passend woord. 'Bekleding' doet te veel aan textiel denken en dat is het niet, want het spul is geen verf, alhoewel het als een soort van verflaag wordt opgespoten, alleen veel dunner. Misschien kan het Nederlandse woord keramiek-lak dienst doen? 'Ceramic coating' glanst weliswaar niet als gewone lak, maar is wel een uitstrijk-vloeistof die, nat aangebracht, opdroogt en dan hermetisch afsluit. Keramiek-lak dus in dit artikel, maar een lak die, zoals zal blijken, veel meer doet dan alleen maar afsluiten.

RUIMTEVAART

De ruimtevaart stond in de zeventiger jaren voor het probleem ruimteschepen bij hun terugkeer in de dampkring te behoeden tegen verbranding door de wrijving van de lucht. Bij terugkeer in de dampkring kunnen aan de neuskegel van het ruimteschip temperaturen optreden van 1200^{0}C en hoger en geen van de toen bekende metaalverbindingen, ook niet de hoogwaardigste, bleek, gegeven de toelaatbare dikte, tegen deze hitte bestand. Men heeft toen de oplossing gevonden door het aanbrengen van een z.g. hitteschild rond de neus van het ruimteschip. Dit schild nu wordt bekleed met een dun laagje keramiek-lak, zo'n 0,03mm dik, dat de wonderlijke eigenschap bezit de door de wrijving met de dampkring opgewekte warmte d.m.v. uitstraling weer terug te voeren in de dampkring, waarna de snelheid van het schip de warmte verspreidt. De temperatuur van de metalen neuskegel valt daardoor terug van +/- 1200^{0}C tot 850^{0}C, d.w.z. beneden de kritische verbrandingsgraad van het metaal.

De goede ervaringen met hitteschilden in de ruimtevaart deed de warmte-industrie besluiten te proberen keramiek-lak ook in haar processen toe te passen, want in die processen verbranden ook, na een betrekkelijk kort gebruik, vele metalen, die uiteraard goedkoper en daardoor kwetsbaarder zijn dan de metalen van een ruimteschip. Echter, bij de toepassing in de warmte-industrie van keramiek-lak doet zich een probleem voor waarvan ruimteschepen bij terugkeer in de dampkring geen last hebben. Keramiek-lak bleek bij de eerste proeven in de warmte-industrie niet bestand tegen langdurige verhitting en/of afwisselend opwarmen en afkoelen. De keramiek-laag ging in dat geval vrij spoedig barsten, scheuren en bladderen, net als een verhitte laag gewone verf.

Onnodig hier aan toe te voegen dat keramiek-lak met scheuren meer last heeft dan gemak. Ruimteschepen ondervinden bij hun kortstondige terugkeer in de dampkring deze problemen niet en bovendien is het betrekkelijk eenvoudig, na terugkeer op de basis, het hitteschild zo nodig te vervangen.

Er ontstond dus een wedloop in de laboratoria voor de warmte-industrie een keramiek-lak te ontwikkelen die wel bestand is tegen langdurige verhitting en ook tegen afwisselend verhitten en afkoelen. Vele fabrikanten meenden dit 'levenselixer' voor de warmte-industrie gevonden te hebben, om na verloop van tijd te ontdekken dat hun produkt niet voldeed. Totdat tenslotte het wonder zich voltrok en iemand de toverformule voor het juiste bindmiddel van de keramiekdelen onderling en van de verbonden delen met het metaal ontdekte en daarmee een ware revolutie in de warmte-industrie veroorzaakte.

EIGENSCHAPPEN

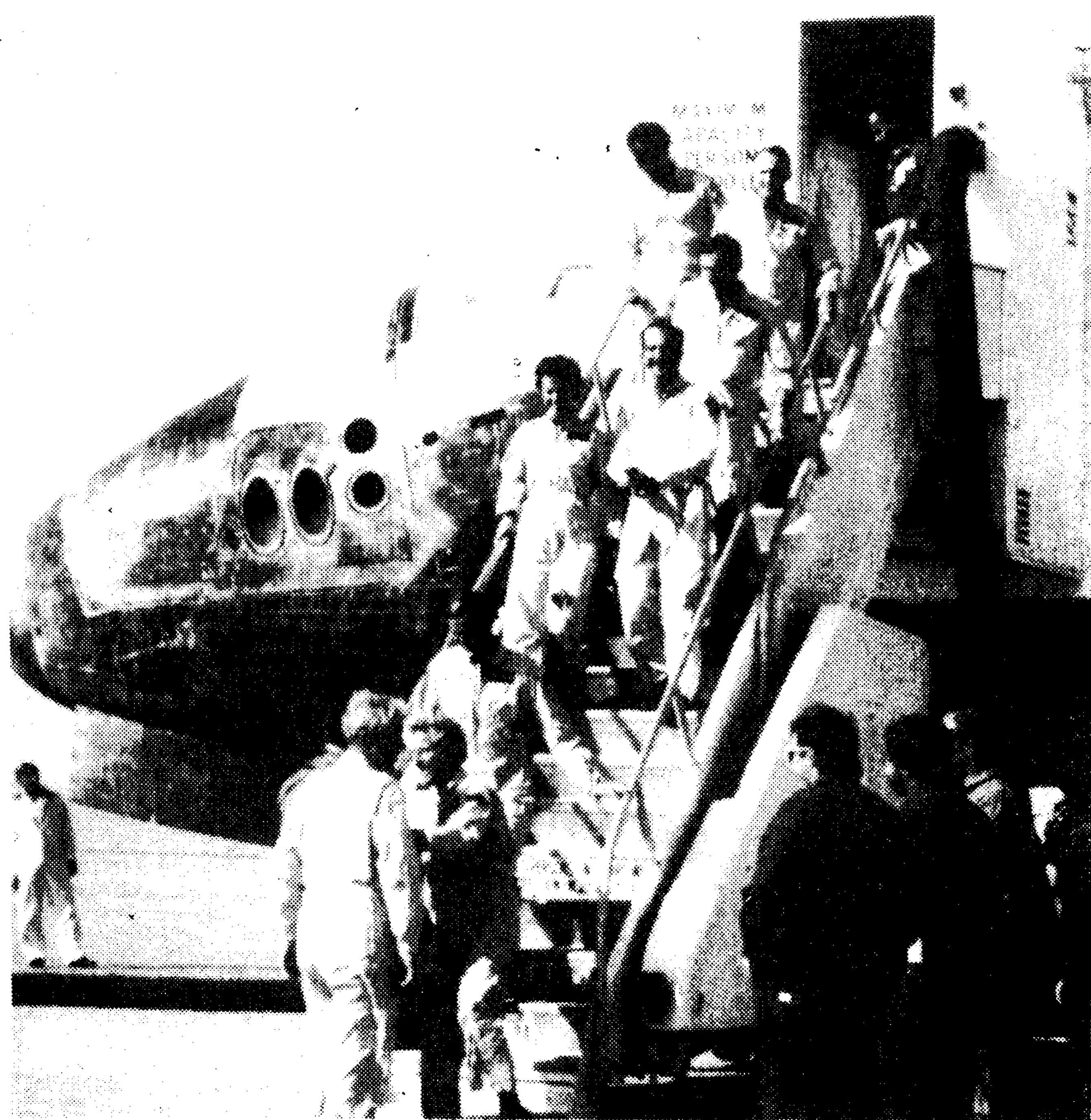
Het woord 'Revolutie' duidt precies wat er aan de hand is. Een dun laagje keramiek-lak (een literblik vol is ruim voldoende om de vier wanden van een royale zitkamer volledig te bestrijken) verlengt de levensduur van een ovenuitrusting met het drievoudige of meer (!). Maar niet alleen de oven-uitrusting als branders, roosters, vlampijpen, drums, ventilatoren en wat al niet meer gaat veel langer mee, er bestaan inmiddels uitvoeringen van keramiek-lak die de oven-bekleding zelf, dus de vuurvaste steen, de asbest en al de andere isolatiematerialen voor oven-bekleding hermetisch afsluiten tegen binnendringende gassen, tegen slakvorming, tegen gloeiende metaalspatten en koeken aan de rand van het smeltsel en tegen de werking van agressieve chemicaliën (uitgezonderd fluor-waterstof-verbindingen). Deze bescherming tegen agressieve chemicaliën maakt dat het inwendige van een oven, met alle uitrusting daarin, niet meer of nauwelijks wordt aangetast door corrosie en/of verbranding, zelfs veel minder door de beruchte materiaalmoeheid.

Alle materialen behouden daardoor veel beter hun sterkte en vorm, ook na jaren gebruik. Bij het verschijnen van keramiek-lak op de markt konden op en top deskundigen bij het zien van de resultaten hun ogen niet geloven en ze vroegen om een herhaling van de proef en deden inspecties van achter een sterk vergrootglas.

Het geheim van het tovermiddel is dat het een onverslijtbare en hermetisch gesloten verbinding tussen de keramiek-lak en het onderliggende metaal of steen tot stand brengt, die een leek doet denken aan de verbinding van de opperhuid bij mens en dier met het onderliggende weefsel; beide 'materialen' hebben in dat geval ook een eigen identiteit en funktie, maar toch vormen zij een eenheid. De hechting tussen de keramiek-lak en het onderliggende materiaal is zo sterk en mechanisch zo duurzaam dat je er op kunt slaan met een hamer en krassen met een vijl zonder iets te zien

Metalen bewerkt met keramiek-lak kan men buigen en wringen, vele malen, tot dat misschien het materiaal zelf breekt, maar de keramiek-lak blijft muurvast en ongeschonden zitten. Zelfs zandstralen, na een gebruik van jaren, maakt de laag keramiek-lak alleen maar schoon zonder haar te verwijderen.

'Warmtebedrijven' en vooral de grotere, zullen uit eigenbelang er naar streven hun produktieprocessen zo milieu-vriendelijk als mogelijk te laten verlopen. Biedt 'ceramic-coating' daarbij een oplossing?

Bij terugkeer in de dampkring staan ruimtevaartuigen aan enorme verhitting bloot. Zoals op de foto is te zien is de neuskegel van het ruimteveer Challenger zwart geblakerd na de landing. Ceramic coating is een van de materialen die de NASA gebruikt als beschermingslaag

Na deze bewerking is de oude keramiek-laag gereed voor een nieuwe laag en de installatie met de dubbele laag kan weer jaren mee.

MINDER VERBRUIK

Tot nu toe was er alleen sprake van minder onderhoud en een langere levensduur van de warmte-oven en uitrusting. Alsof deze revolutie op zich zelf nog niet voldoende is, geeft keramiek-lak daarenboven ook nog eens een besparing in energieverbruik in de oven van 25, soms 35%.

Voor dit aanvullende huzarenstukje van de keramiek-lak bestaan verschillende verklaringen. Om te beginnen vermindert keramiek-lak de warmte-opname van het isolatiemateriaal in de oven, zodat er ook minder warmte naar de buitenlucht kan ontwijken.

Vervolgens zorgt de keramiek-lak voor een opvallend betere overdracht van de warmte vanuit de bron op de te verwarmen stof (water, metaal of wat dan ook). Deze verbetering kan men als leek enigszins volgen door een ei te koken in water of in een 'micro-wave' oven. Warmte-overdracht in water geschiedt door het contact tussen het hete water en het koude ei, waarbij het water als een tussengeleider tussen de warmtebron en het ei dient; convectie heet dat in de techniek.

Warmte-overdracht in een 'micro-wave' oven vindt plaats rechtstreeks door de straling vanuit de warmtebron, zonder tussengeleiding. De proef met het ei toont aan dat de rechtstreekse stralingswarmte-overdracht in een oven veel sneller werkt dan de convectie-overdracht via het water naar het ei, waarbij gemakshalve en stilzwijgend wordt aangenomen dat de per tijdseenheid toegevoerde energie aan het water en de 'micro-oven' gelijk is.

TUSSENGELEIDER

In industrie-ovens treedt én convectie én stralingswarmteoverdracht op. Het grootste deel van de convectiewarmte wordt daarbij opgenomen door de rookgassen, als tussengeleider, en verdwijnt met de gassen door de schoorsteen naar buiten in de lucht. Stralingswarmte dringt echter beter door de rookgassen heen en richt zich juist op de te verwarmen stoffen. Keramiek-lak bewerkstelligt nu, dat er in een oven veel minder convectie-overdracht en veel meer stralingsoverdracht plaats vindt, zodat: **een zelfde hoeveelheid warmte veel nuttiger gebruikt wordt, c.q. dat minder opgewekte warmte een gelijkblijvende nuttige arbeid verricht.** De theorie die deze omvorming van convectie naar straling moet verklaren mag dan misschien nog niet geheel volledig zijn, de meetresultaten van het energieverbruik zijn daarentegen onomstotelijk.

Keramiek-lak leidt ook tot besparing van energie

Waar de resultaten van minder onderhoud en langere levensduur bedrijfseconomisch veel belangrijker zijn dan de energie-besparingen, zijn het toch de snelle meet-resultaten van de energie-besparingen die de toepassing van de keramiek-lak in de warmte-industrie op gang brachten. Het vergt nu eenmaal veel meer overredingskracht van een verkoper om een, door ervaring wijs geworden, productie-chef aan te praten drie tot vijf jaren te wachten op onderhoudsresultaten dan maar drie of vijf maanden op de meet-resultaten van een energie-besparing. Dit te meer in een periode waarin de energie-prijzen de pan uitvliegen, zoals in de beginjaren tachtig, toen duurzame keramiek-lak weliswaar definitief maar toch nog niet in het groot in de markt doordrong.

Tegenwoordig staan de onderhoudsresultaten, de langere levensduur en vooral het voorkomen van productieuitval veel meer op de voorgrond en worden de energie-besparingen meer op de koop toe genomen. Deze verschuiving in de aandacht neemt echter niet weg dat in veel gevallen de energie-besparingen alleen reeds de terugverdien-periode van de investeringen beperkt tot maanden, nooit langer dan een jaar. Misschien brengen de voordelen van onderhoud en productie-verhoging deze periode terug tot weken? Maar over die rijkdom straks meer.

De warmte-huishouding in elke oven, zeker een industrie-oven is in feite een zeer ingewikkelde zaak. Keramiek-lak zorgt daarbij dat ook in andere onderdelen van deze huishouding betere resultaten ontstaan. Eén van deze voordelen kan hier nog genoemd worden, want zij zal alle pottenbakkers over de gehele wereld (ook de amateurs) doen watertanden. Keramiek-lak verspreidt de warmte in een oven veel gelijkmatiger. Het temperatuur-verschil tussen de warmste en de koudste plek in de oven wordt gehalveerd met als gevolg dat de kwaliteit van het bewerkte materiaal beter uitvalt.

In een volgend artikel wordt aandacht besteed aan wat er op Curacao zoal gedaan kan worden om industriebedrijven meer milieubewust te maken en hun erop te wijzen dat dit ook voor hen voordeel oplevert.

Een controleur van de milieudienst Ibama in discussie met chauffeurs van de illegale houttranspoten. De boomstammen zijn in beslag genomen.

Tijd van praten over Amazone is voorbij...

Lijf-aan-lijf gevecht tegen ontbossing in Brazilië

JO CORREA gaat er eens goed voor staan en spuwt zijn gal: 'Vijftien jaar geleden spoorde de regering ons aan om hier te komen. Met miljoenen zijn we gekomen, arme mensen uit het zuiden en noordoosten van Brazilië. Ze gaven ons een huis, een stuk land en een motorzaag, want de Amazone moest opengelegd worden.
En nu...nu worden we behandeld als bandieten.'
De houthandelaar uit Maraba kan het niet begrijpen. Of wil het niet. Hoe kan een overheid eerst iets aanmoedigen en er vervolgens met harde hand tegen optreden? Wat is er ineens fout aan dat hij en zovele anderen de kost verdienen met het rooien van bomen in het oerwoud? 'De natuur? Daar hebben we respect voor. We weten wat we doen. We kappen selectief en betalen voor elke meter hout die we zagen.'

De rijksmilieudienst Ibama denkt er duidelijk anders over. De afgelopen dagen en nachten heeft ze aardig van zich doen spreken. Potige kerels blokkeerden de wegen die uit het woud in de verre omgeving van Maraba voeren. In de rug gesteund door gewapende agenten van de Federale Politie controleerden ze tientallen houttransporten. Want, zegt Ibama, in deze streek tiert de illegale houtkap welig.

De gevolgen van de controleactie zijn op een veldje bij het plaatselijke Ibama-kantoortje te zien. Daar staat een hele kolonne trucks met inbeslaggenomen hout. Momumenten van boomstammen zijn het. Sommige hadden nooit geveld mogen worden, omdat ze bij wet beschermd zijn, zoals de castanheira en de rubberboom. In andere gevallen is er driftig gerommeld met vergunningen.

De handelaren staan fikse boetes te wachten. Voor elke kubieke meter illegaal vervoerd hout moeten ze een kleine zeventig gulden dokken. Per truck betekent dat al gauw duizend piek. 'Vorig jaar waren de boetes nog hoger', zegt Ibama-woordvoerder Luiz Camara. 'Verschillende houtfirma's zagen daardoor hun voortbestaan in gevaar gebracht. Ze hebben de straffen aangevochten bij de rechter. Ofschoon die nog uitspraak moet doen, zijn we maar alvast wat gezakt met de bedragen.' De chauffeurs van de vrachtwagens wachten lijdzaam af. Pas als hun baas betaald heeft mogen ze de trucks weer meenemen. Dat kan dagen duren. Straatjongetjes maken dankbaar gebruik van de gelegenheid en venten hun waterijsjes uit. Chauffeur Pedro Alves (25) ook 'lamgelegd', wijst naar Joao Correa, in Maraba beter bekend als 'Ti Joo' (ome Jan). 'Die bezit een zagerij en een meubelzaak. Hij heeft 120 man in dienst. Als die geen hout meer mogen halen komen ze op straat te staan. En wat moeten ze dan gaan doen? Gaan stelen!'

OORLOG

De woorden van Brazilië's speciale milieu-minister Jose Lutzenberger - 'Het gevecht om de regenwouden is oorlog' - lijken hier in Maraba in praktijk gebracht. De Luchtmacht spiedt met helikopters het bos af, de Landmacht heeft manschappen gestuurd en de agenten van de Federale Politie lopen in gevechtstenue en met pistolen en machinegeweren rond. De controleurs van Ibama laten zich dus aardig beschermen. Woordvoerder Camara: 'In het verleden hebben we soms te maken gehad met gewapend verzet. Vorig jaar heeft dat over het hele land tien mensen het leven gekost. Twee controleurs werden bijna doodgeslagen. Die zijn gered door toevallig passerende politie. Dit jaar, nu de Federale Politie erbij is, heb ik nog niet van gevallen van geweld gehoord.'

Er is wel meer dat aan oorlogsvoering doet denken. De controles in Maraba en omgeving vormen maar een klein onderdeel van het Braziliaansae regenwoud in zes deelstaten. Er is een 'noodfront', een 'westfront' en een 'oostfront'. De actie begon in april vorig jaar en houtkap en brandstichting zijn de belangrijkste doelwitten.

LIJF-AAN-LIJF

Met 'Operatie Amazonia' willen het ministerie van milieu en Ibama laten zien dat er in Brazilië wel degelijk iets wordt ondernomen tegen de aanslagen op het oerwoud. 'Niet alle mooie bedoelingen of goed uitgewerkte documenten leiden tot resultaat. Directe actie is nodig, een lijf-aan-lijf gevecht met de problemen', heet het in een schrijven van het milieu-ministerie.

Het zijn mooie woorden, die Brazilië graag onder de aandacht van de publieke opinie brengt. Want de overheid voelt zich verre van gemakkelijk onder de voortdurende kritiek dat ze geen vuist maakt tegen de brandstichtende veeboeren en de houtmagnaten. Geen wonder dat ze tv-ploegen met alle égards ontvangt. Die kunnen nu mooie shots maken van wentelwiekende vliegtuigen, actie-uitstralende lieden in mouwloze vesten en een indrukwekkende rij geconfisceerde motorzagen.

Maar of de actie ook echt houdt snijdt? Er zijn veel mensen die daar aan twijfelen, ook binnen Ibama. De handelaren die zijn gesnapt vertegenwoordigen niet meer dan een druppel op de gloeiende plaat. Bovendien kunnen de hooguit een paar honderd controleurs onmogelijk het hele Amazone-gebied (zo groot als de Verenigde Staten) bestrijken.

Een van hen: 'Als de regering het werkelijk belangrijk vindt wat wij doen, moet ze zorgen dat we beter toegerust zijn en goed betaald worden. Maar daar schort het aan. Dit is in mijn ogen vooral een show'.

De vorig jaar aangetreden regering-Collor wordt er wel vaker van beticht voor de tribune te spelen. Er is Brazilië dan ook veel aan gelegen het imago op te vijzelen. In 1992 is het land gastheer van een grote milieuconferentie van de Verenigde Naties, en dan mag het natuurlijk niet langer te schande gezet worden.

Het is vooral het buitenland dat Brazilië steeds op zijn verantwoordelijkheid op milieugebied wijst. In eigen land laten slechts de intellectuelen in de grote steden van zich horen. Die groep is echter klein. Er is een Groene Partij, maar die mocht bij de vorig jaar gehouden senaatsverkiezingen niet eens meedoen. Veelzeggend is ook dat Greenpeace er nog altijd niet in is geslaagd geschikte mensen te vinden om een Braziliaans kantoor te kunnen openen.

De gemiddelde Braziliaan beschouwt de Amazone als een vreemd land binnen eigen grenzen. 'Het milieu' houdt voor hem op bij de populaire tv-serie Pantanal, waarin de stormachtige liefdesscènes worden afgewisseld met fraaie beelden uit het gelijknamige moerasgebied. De grafitti-kreet 'Bescherm de natuur. Gebruik een condoom' hoeft waarschijnlijk ook niet te worden opgevat als een serieuze uiting van milieubewustzijn. Hoewel... in een land waar de bevolking explosief blijft groeien is-ie ook zo gek weer niet.

VIJGEBLAD

Jose Lutzenberger zou de man moeten zijn die de Brazilianen eens goed met de neus op de feiten drukt. De 63-jarige Amazone-activist werd door president Collor benoemd tot speciale minister van milieu, en dat wekte hoge verwachtingen. Critici daarentegen zagen ook die aanstelling als een publicrelationsstunt. Iets wat Lutzenberger zelf uiteraard ontkent. Hij past ervoor om als vijgeblad te dienen, zei hij meteen. 'Ik ken Lutzenberger goed. Toen hij nog geen minister was sliep hij wel eens bij mij thuis op een matrasje', zegt de Nederlandse bioloog Wim Groeneveld, als jaren werkzaam in het Amazone-gebied. Hij vindt dat 'de oude Lutz' er goed aan heeft gedaan de ministerspost te accepteren. 'Het is te makkelijk om maar meteen vanaf de zijlijn te roepen dat het fout zal gaan. Dit was de kans om zijn ideeën over te dragen.'

Desondanks schaart Groeneveld zich onder degenen die vinden dat Lutzenberger nog tot weinig daden is gekomen. 'Ik vrees dat hij er de middelen niet voor krijgt. Een groot probleem is ook het bureaucratische apparaat waar hij mee samen dient te werken. Lutzenberger is een filosoof. Hij heeft goede bedoelingen, maar is geen praktische man, geen manager. Eigenlijk verrast het me dat hij er nog zit.'

EFFECT

Toch boekt Brazilië wel eens een succesje op milieugebied. Het stopzetten van subsidies op weidegrond, een belangrijke stimulans voor ontbossing, heeft effect gehad. Dat is althans de indruk van de Amerikaanse onderzoeker Philip Fearnside, destijds een van de eersten die alarm sloegen over de Amazone. Met harde cijfers kan hij zijn bewering echter nog niet staven. Fearnside haast zich echter te zeggen dat andere bedreigingen voor het Amazone-woud aan kracht winnen. De mijnbouw bij voorbeeld. Zo is daar het enorme project Grande Carajas, dat zich uitstrekt over een gebied ter grootte van Frankijk en Italië samen. Kern van dat project zijn de mede door de Europese Gemeenschap gefinancierde ijzermijnerts Carajas en de ertsspoorlijn naar de noordkust van Brazilië. Die mijn draait volop, evenals de aluminiumindustrie (waarin Shell/Billiton deelneemt). De waterkrachtcentrale Tucurui, die hele stukken oerwoud onder water deed lopen, indianen van hun grond verdreef en het milieu verpestte, levert een deel van de elektriciteit. Er liggen plannen voor grote landbouwkolonies en kleinschalige ijzer- en mangaanovens. Voor dat laatste is houtskool nodig, waarvoor een miljoen hectare bos het loodje zal leggen. Hetzelfde is gebeurd in de deelstaat Minais Gerais, die totaal ontbost is. Grande Carajas heeft tot een enorme toeloop van landloze kolonisten geleid, die of in de landbouw of via de ijzerovens een bestaan hopen te vinden. Arme lui als zij, spelen naast de grote beleggers in de grond een centrale rol in de ontbossing van de Amazone. Het zijn vaak mensen die in hun eigen regio niet aan de bak komen en daarom elders hun heil

Vervolg op pag. 9

Politie en douane voeren wanhopig gevecht tegen drugshandel

Spanje: cocaïnebrug naar Europa

DE SPAANSE autoriteiten, politie en douane staan, wanneer de Europese binnengrenzen in 1992 verdwijnen, voor een enorme uitdaging: Spanje wordt de enige zuidwest-grens van Europa en die moet goed gecontroleerd worden. Nu al stromen veel ongewenste personen en produkten via het Iberisch schiereiland Europa binnen: illegalen uit Afrika, hasjies uit Marokko en Libanon, heroïne uit het Verre Oosten. Maar de grootste opmars komt op naam van de cocaïne uit Colombia, Bolivia en Peru, inclusief de koeriers en de steenrijke handelaren, die zich in Spanje proberen te vestigen. Het is een schatting, misschien zelfs aan de voorzichtige kant: elke dag komt gemiddeld 166 kilo cocaïne Spanje binnen. Marktwaarde: 38 miljoen gulden. In een jaar zou dus bijna 14 miljard gulden met de handel in het opwekkende poeder zijn gemoeid. En dat alleen in Spanje.

Die cijfers hanteert de zogenoemden 'Trilaterale anti-drugsgroep', waarin Spanje, Italië en de Verenigde Staten zich hebben verenigd, op zoek naar de oplossing van een steeds omvangrijker probleem. Gezien de genoemde bedragen is het niet verwonderlijk dat het opheffen van het bankgeheim een van de prioriteiten is in de strijd tegen de drugshandel. Geen raming, maar keiharde cijfers over de vangsten die de Spaanse politie en douane deden, laten geen twijfel over de positie die het vakantieland heeft als Europese invoerhaven van drugs.

ARRESTATIES

In een jaar tijd arresteerden politie en douane bijna 28.000 mensen die bij de drugshandel waren betrokken. Niet alleen koeriers en handelaren van cocaïne, maar ook degenen die in totaal liefst 91.000 kilo hasjies probeerden binnen te smokkelen en werden betrapt. De heroïnevangst zit al enkele jaren op hetzelfde niveau en wat het witte goedje betreft, zijn de ontdekte hoeveelheden in andere Westeuropese landen groter. Tussen de vele arrestanten zaten twee van 'swerelds grootste handelaren in cannabis. Op Mallorca viel na jaren speuren Dennis Howard Marks, onder de naam 'Marco Polo' een haast geromantiseerd figuur, in handen van de politie. Marks was volgens de Amerikaanse anti-drugsrecherche DEA (Drugs Enforcement Administration) met voorsprong 'swerelds grootste handelaar in soft drugs en is vorig jaar aan de VS uitgeleverd. Zijn collega Jacques-Antoine Cannavagio woonde al acht jaar in het badplaatsje La Escala aan de Costa Brava en werd uiteindelijk op heterdaad betrapt met liefst 17 ton hasj in zijn bezit. Multinational Cannavagio liet het spul rechtstreeks uit Marokko en Libanon op het strand voor zijn huis droppen, zette in heel Europa via bezinestations een gigantisch netwerk op en exporteerde de hasj vooral naar Groot-Brittannië en Nederland. Zijn zeker de Amerikanen nog altijd gek op de arrestatie van zulke grote hasjdealers, wat de Spaanse overheid het meest zorgen baart is de explosieve groei van de cocaïne-import en vooral de installering van laboratoria - die originele coke-pasta tot poeder kunnen verwerken- en enkele belangrijke Colombiaanse capo's op Spaans grondgebied.

Al in 1985 werden in Madrid twee historische figuren uit de Colombiaanse cocaïnewereld gearresteerd toen zij druk bezig waren zich in Spanje te vestigen en een uitgebreid netwerk op te zetten. Gilberto Rodriguez Orejuela, de baas van het kartel van Cali en Jorge Luis Ochoa, één van de capo's van het kartel van Medellin. De vangsten die men vorig jaar deed waren in bezit van 437 koeriers en handelaren, die voor de beruchte clans uit Cali en Medellin werkten.

ONROEREND GOED

Het openbaar ministerie heeft er afgelopen zomer een omvangrijk en onrustbarend rapport over geschreven, waarin iets van wanhoop, onmacht blijkt. 'De organisaties die in deze drugs handelen, op zeer grote schaal, zijn perfect gestructureerd, wat het onderzoek en de opsporing zeer moeilijk maakt.' In het rapport staan talloze aanbevelingen, vooral om de ambtenaren die zich met het opsporen van handelaren bezig houden meer vrijheden te geven. In maart vorig jaar trad in dat opzicht; al een nieuwe belangrijke wet in werking: een nieuwe 'speciale antidrugsinspectie' mocht de bezittingen van verdachte personen controleren op hun herkomst. Zo is het een bekend gegeven dat een deel van de gigantische winsten die in Spanje met de cocaïne handel worden gemaakt, verdwijnen in onroerend goed. Talloze appartementencomplexen aan de vele kusten van het land zijn het eigendom van personen die in verband worden gebracht met de drugshandel. Maar harde bewijzen heeft de nieuwe inspectie, ondanks de voordelige wet, nog nauwelijks kunnen vinden. Een sterk voorbeeld is de situatie in Pontevedra, een streek in de noordwestelijke provincie Galicië. De grillige kust daar bestaat uit ontelbare baaitjes en inhammen die al tientallen jaren worden gebruikt voor het binnensmokkelen van sigaretten. Enkele van de grote tabak-smokkelaars zijn, geheel in mafiastijl, populaire en zich in hoge kringen begevende onaantastbare figuren, die in de streek een gigantisch imperium hebben opgebouwd. De perfecte infrastructuur die daar bestaat, kan echter natuurlijk ook voor het invoeren van cocaïne worden gebruikt, iets wat bovendien veel meer winst oplevert. Enkele Zuidamerikaanse organisaties maken steeds vaker dankbaar gebruik van de 'Pontevedra-connection'.

DE ROUTES

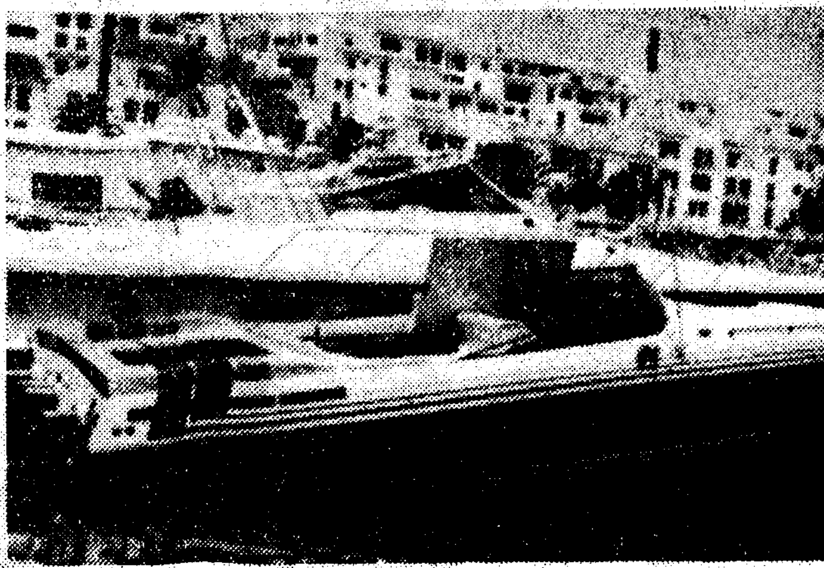
Niettemin blijkt het belangrijkste deel van de cocaïne nog altijd via de luchthavens te worden geïmporteerd. Het Madrileense vliegveld Barajas is Europa's belangrijkste invoerhaven, vooral omdat de nationale Spaanse luchtvaartmaatschappij Iberia wekelijks 25 vluchten uitvoert op de cocaïne producerende landen. Vlucht 010 van de Colombiaanse maatschappij Avianca, van Bogota naar Madrid, staat bekend als de Cocaïne Express.

Maar die slechte naam van Barajas en dus de scherpere controles van passagiers uit Zuidamerika hebben de cokehandelaren ertoe gebracht langzamerhand andere wegen te zoeken om hun dure goedje Europa binnen te krijgen. Volgens de Trilaterale Antidrugsgroep zijn enkele van die nieuwe routes al bekend: van Brazilië via Portugal naar Galicië, dat beruchte noordwesten van Spanje; via Marokko dat steeds vaker als opslagplaats dient; en zelfs de vlucht Buenos Aires-Moskou, waarna de cocaïne via het steeds vrijere Oosteuropa in het westen terecht komt. Volgens de Trilateraal begint Spanje zelfs zijn positie als 'brug naar Europa' enigszins te verliezen. Maar de DEA is het daar absoluut niet mee eens: volgens de Amerikaanse organisatie brengen vijf van 'swerelds grootste cocaïnehandelaren hun handel via Spanje Europa binnen.

Vanwege de bijna vlekkeloze organisatie van de handelaren voert de Spaanse politie een steeds moeilijker strijd. De straffen tegen de cocaïnehandel zijn de laatste jaren in Spanje zelfs iets minder zwaar geworden en de politie heeft nog altijd niet de vereiste graad van specialisatie bereikt. Op dit moment houden zich in Spanje zo'n 350 rechercheurs van het Korps Nationale Politie en 550 leden van de Guardia Civil, onderverdeeld in 47 groepen, met het onderzoek naar de drugshandel bezig.

Het minder aantal cocaïnevangsten in het afgelopen jaar geven aan een kant reden tot tevredenheid, maar doen tegelijkertijd vrezen dat de niet opgespoorde geïmporteerde hoeveelheden evenredig zijn gegroeid. En daarmee ook de winsten die worden gemaakt. Heeft het narco-geld een land als Colombia al volledig in handen, in Spanje en veel andere Westeuropese landen is de vrees voor de toevloed van de zwarte narco-dollars groot. Steeds meer richten de onderzoeken zich op dat financiële aspect van de cocaïnehandel. Via verschillende etappes stijgt de prijs van het poeder tot in totaal zo'n twintig keer de oorspronkelijke, Colombiaanse waarde: in het land van herkomst doet een gram coke met een zuiverheid van vijftig tot zeventie procent zo'n vijftien gulden. Bij binnenkomst in Spanje kost hetzelfde poeder ruim vijftig gulden per gram, waarbij de verhandelde partijen honderden kilo's groter zijn. De derde stap, waarbij de Colombianen nog altijd de bezitters van het spul zijn, wordt gemaakt met partijen van zo'n 25 kilo en een prijs van rond de honderd gulden per gram. Spanjaarden en andere Europeanen komen er voor het eerst aan te pas, wanneer de coke in hoeveelheden van twee, drie kilo wordt verhandeld en nog altijd vijftig procent zuiverheid heeft. De laatste stap, nadat het poeder is versneden en nog dertig procent zuiverheid heeft, is de verkoop aan de gebruikers voor zo'n 230 gulden per gram.

Dat er veel geld omgaat in de drugswereld blijkt uit de in beslag genomen Rolls Royce's, Mercedessen, BMW's, villa's boten en jachten in juni '87 in de badplaats Marbella. Het waren de speelgoedjes van de betrokken drugsbazen. In Lloret de Mar werd onder meer 17 ton marihuana gevonden in een tunnel onder deze badplaats.

WITTEN

Al dat geld, dat onderweg wordt verdiend, moet natuurlijk ergens blijven. Een deel wordt door de criminelen opnieuw geïnvesteerd in de eigen organisatie en volgende miljoenentransacties. Een ander deel wordt gestoken in de aanschaf van onroerend goed, vooral in de toeristensector. Het grootste part 'vliegt' naar een van de fiscale paradijzen waar geen controle op zwart narco-geld niet bestaat, zoals Andorra, Hongkong, Monaco, Kuwayt, Libië, Panama en Singapore. Maar de in Spanje modernste- en in het goklustige land meest typerende methode- is het opkopen van lottoformulieren en loten, waarop forse prijzen zijn gevallen. Via een handlanger bij een bank wordt de drugshandelaar in contact gebracht met de gelukkige prijswinnaar van enkele miljoenen guldens.

Die accepteert een nog hoger bedrag aan narco-peseta's en de drugshandelaar, die het 'hete' geld kwijt is, incasseert de legale loterijprijs (een praktijk die ook op de Nederlandse Antillen schijnt te worden gehanteerd voor het witten van zwart geld). De verschillende antidrugsbrigades zijn zich ervan bewust, dat ze zo altijd achter zullen lopen bij dat soort inventieve methodes van hun misdadige tegenstanders.

Daar, helemaal aan het einde van de drugsspiraal, het witten van de narcodollars, ligt een van de manieren om de internationale drugshandel aan te pakken. Maar het meest effectief is toch de terugkeer naar het begin van de spiraal: het vernietigen van de velden, waar de cocaïne wordt verbouwd. Dat was een van de suggesties op de trilaterale bijeenkomst in Madrid. Mocht dat ideaal, hoe onwaarschijnlijk ook, ooit eens worden verwezenlijkt, dan zou Spanje van een grote kopzorg af zijn. Maar intussen geven de incidentele successen weinig hoop op het sluiten van de drugsbrug tussen Spanje en de rest van Europa.

Spanje heeft 5.500 kilometer kust, ligt bij Gibraltar op slechts 14 kilometer van Afrika, heeft 5 internationale vliegvelden met rechtstreekse vluchten op Zuidamerika en is historisch, cultureel en taalkundig meer dan andere Europese landen verbonden met het Latijns-Amerikaanse continent. Genoeg redenen voor de internationale drugshandel om van het immense land, vijftien keer zo groot als Nederland, de 'brug naar Europa' te maken. Het nieuwe jaar is nog maar jong, maar nu al zijn de eerste grote drugstransacties van '90 aan het licht gekomen: in de haven van Barcelona werd 64 kilo cocaïne gevonden. Een verhaal over een hopeloze strijd.

In Madrid onderschepte de politie een partij van 400 kilo cocaïne; tien personen werden gearresteerd.

Ontbossing in Brazilië

vervolg van pag. 8

zoeken. Dat is de consequentie van de volkomen scheve verhouding in Brazilië. 'Een procent van de bevolking bezit de helft van het land (cijfers 1985). Fearnside: 'Die sociale problemen ontwijkt de regering. Het is veel gemakkelijker om mensen elders te laten proberen een bestaan op te bouwen. Met alle gevolgen vandien.'

ALTERNATIEF

Bioloog Wim Groeneveld voelt er niks voor om het bij die constatering te laten. 'Als je weet dat arme mensen oerwoud kappen om zich een bestaantje te verwerven, moet je daar ook iets mee doen. Dan kun je bijvoorbeeld een zinvol alternatief aandragen.' Groeneveld probeert dat te doen. Via een door hem zelf opgezet instituutje in Porto Velho, en met geld van ideële instellingen in het westen, heeft hij arme boeren in het zuidelijk Amazone-gebied zover gekregen het over een andere boeg te gooien. Een tuinderij waarvan de groenten in de stad worden verkocht, een boomkwekerij en een project met bijenkasten voor honingproduktie zijn reeds in praktijk gebracht. Vooral het laatste is een groot succes: de imkers verdienen al in het eerste jaar 200 procent van hun investering terug. 'Zoiets kweekt goodwill. Dan kun je mensen motiveren voor de langere termijn.' Groeneveld werkt graag met door de boeren opgerichte vakbonden, die soms drie- of vierduizend leden hebben. 'De bevolking moet zelf uitmaken wat ze wil. Als deze mensen uit de armoede willen komen, zullen ze het heft in eigen handen moeten nemen. Want van de overheid hebben ze niks te verwachten.' Van binnenlandse geldschieters evenmin. Braziliaanse banken gaan gewoon niet in zee met coöperaties. Dus moet er wel een beroep op buitenlandse instanties worden gedaan. 'Er zijn ideeën volop, maar het ontbreekt aan kapitaal om dingen te kunnen bewijzen'. zegt Groeneveld. Hij ergert zich daar mateloos aan. 'Het is gemakkelijker om twee ton bij elkaar te krijgen voor een conferentie over biologische diversiteit dan dertigduizend gulden om boeren op het rechte pad te zetten. Daar wordt ik zo moe van.'

RECHTLIJNIG

Groeneveld baalt ook van wat hij noemt de rechtlijnigheid waarmee de Amazoneproblemen in het westen worden bekeken. De discussie over tropisch hardhout is voor hem een duidelijk voorbeeld. 'Een onmiddellijke stop op het gebruik van tropisch hardhout is een typische ver-van-mijn-bed oplossing. De houtindustrie is zeer belangrijk voor de werkgelegenheid hier. Als je het hardhout in de ban doet, heeft dat grote gevolgen. We moeten uit de sfeer van 'de goeien en de kwaaien' komen. Alleen een dialoog kan ervoor zorgen dat de houtindustrie warm te maken is voor zinvolle produktie en herbebossing.'

Maar, zegt hij, er moeten wel spijkers met koppen worden geslagen. De tijd van praten is voorbij. Hoe erg het met de Amazone is gesteld, weten we nu wel. Wachten op wat overheden beschikken kan niet meer. 'Elk concreet plan is veel beter dan al die nota's samen. Laten we de jaren '90 nu eindelijk eens de jaren van actie maken.'

'Natuurlijk' beter worden

Ziekten van het oor

= door Rudolf de Wit =

AAN ALLE DELEN van het gehoororgaan zijn ziekten en afwijkingen mogelijk. Bij kinderen staat echter de infectie van het middenoor op de voorgrond. Dit artikel zal zich daarom beperken tot deze infectie en de mogelijke complicaties hiervan.

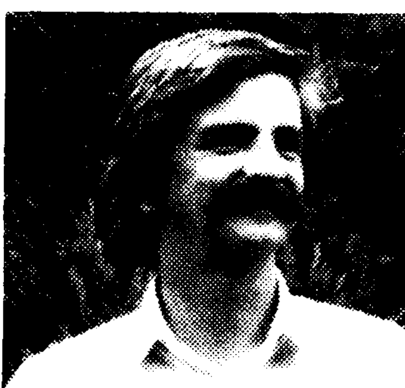
De belangrijkste vorm van middenoor-ontsteking (otitis media), is de acute otitis media purulenta (purulenta = etterig), veroorzaakt door bacteriën, die gepaard gaat met pijn en koorts. Daarvan onderscheidt zich de chronische middenoor-ontsteking en verder kent men nog de otitis serosa (serosa = vochtig, slijmerig), die minder ernstig is.

Een oorontsteking ontstaat in het algemeen in aansluiting op een lichte infectie in de neus-keelholte, zoals een gewone verkoudheid. Het zijn gewoonlijk virusinfecties. Hierbij ontstaat vaak een zwelling van de neusamandel en/of zwelling van het slijmvlies van de buis van Eustachius.

Het gevolg hiervan is dat deze buis afgesloten kan raken (verstopt), waardoor een onderdruk ontstaat in het middenoor. Immers, de luchtdruk voor en achter het trommelvlies kan dan niet meer in evenwicht worden gehouden. Het trommelvlies wordt dan naar binnen toe gedrukt en het slijmvlies in het middenoor gaat vocht produceren. Zo ontstaat het beeld van otitis serosa, die niet gepaard gaat met ontstekingsverschijnselen en die daarom ook niet pijnlijk is. Wel is het gehoor dan minder door het strak gespannen trommelvlies. Door de 'oorkijker' ziet de dokter dan een dof, ingetrokken trommelvlies. Via de buis van Eustachius kunnen ook gemakkelijk bacteriën in de trommelholte terechtkomen. Rechtstreeks of via een otitis serosa kan de etterige oorontsteking (otitis purulenta) ontstaan. Hierbij ontstaan dan ontstekingsverschijnselen, algemeen ziekzijn met koorts en pus in de trommelholte. Het trommelvlies is rood ontstoken, en als de infectie zich verder ontwikkelt, puilt door de druk van vocht en pus het trommelvlies naar buiten toe uit. Dit wordt bomberen genoemd.

LOOPOOR

De druk kan op het trommelvlies zo hoog oplopen, dat het trommelvlies op de dunste plaats scheurt. Dit heet een spontane perforatie en er ontstaat dan een 'loopoor'. Omdat de druk is weggevallen wordt de pijn minder. Na het vaststellen van een bomberend trommelvlies zal de arts meestal niet aarzelen, met een speciaal mesje het trommelvlies op een bepaalde plaats door te prikken. Dit heet paracentese. De uitwerking darvan is zelfs beter dan die van een spontane perforatie, omdat het gaatje groter is en door de scherpe

De 'oor-kijker' of otoscoop waarin zich een lichtbron bevindt en die voorzien is van een vergrootglas. Met dit instrument kan in de gehoorgang worden gekeken en het trommelvlies worden beoordeeld. Er horen trechters bij in verschillende maten, die verwisseld kunnen worden.

randen ervan beter geneest. Het gaatje een spontane perforatie herstelt moeilijker. Vaak is de opening te klein, zodat de trommelholte zich onvoldoende kan ledigen.

In dat geval is een verwijderde doorprikking van het trommelvlies nodig. Ter bevordering van de verdere genezing worden altijd antibiotica gegeven, zoals penicilline. Na een middenoorontsteking moet steeds nacontrole plaatsvinden om vast te stellen of het gaatje zich weer heeft gesloten en om er zeker van te zijn dat de gehoorfunctie zich heeft hersteld.

De chronische middenoorontsteking is meestal het gevolg van niet opgemerkte middenoor-infecties bij zuigelingen. Deze aandoening kan ook ontstaan na onvoldoende behandeling van de acute 'etterige' middenoorontsteking. Het probleem hierbij is dat de infectie wordt veroorzaakt door één of meer bacteriën die zeer slecht zijn te bestrijden met antibiotica. Zodra de weerstand van het kind vermindert, bijvoorbeeld door een gewone verkoudheid, vlamt de infectie op en ontstaat het beeld van een oorontsteking. Telkens moet dan het trommelvlies worden doorgeprikt en moeten er antibiotica worden gegeven. Omdat herhaald doorprikken voor het trommelvlies schadelijk is, is er een betere oplossing bedacht.

In zulke gevallen wordt tegenwoordig een blijvend gaatje in het trommelvlies aangebracht. Het is een ringetje in de vorm van een boordeknoopje, gewoonlijk aangeduid als trommelvliesbuisje. Dit kan lang blijven zitten en valt er op den duur vanzelf uit, waarna het trommelvlies zich weer sluit. Op deze manier kan de chronische vorm van middenoorontsteking genezen.

COMPLICATIES

Door de beschreven behandeling en de komst van steeds betere antibiotica komen tegenwoordig ernstige complicaties van middenoorontsteking slechts zelden meer voor. Ze worden hier niettemin besproken, om er de druk op te leggen hoe belangrijk het is dat de middenoor-ontsteking goed wordt behandeld. In de eerste plaats kan doofheid ontstaan door beschadiging van de gehoor-beentjes. Verder kan de infectie zich naar allerlei richtingen uitbreiden.

Zo vormt het tepelvormig uitsteeksel (mastoid) een ideale verblijfplaats voor bacteriën. Een ontsteking op die plaats (mastoiditis) was vooral vroeger een veel voorkomende complicatie. Omdat antibiotica in dit gebied weinig kunnen uitrichten bestaat de behandeling uit het operatief openmaken en reinigen. Dit is zeer ingrijpend. De infectie kan ook een bloedvat aantasten, waardoor de bacteriën in de bloedbaan komen en een levensgevaarlijke bloedvergiftiging (sepsis) kunnen veroorzaken. Via het ovale venster of ronde venster kan de infectie het binnenoor binnendringen. Deze ontsteking heet labyrintitis. De schade is onherstelbare en blijvende doofheid.

Op het gebied van de Natuurgeneeswijze valt er veel te bieden voor middenoorontstekingen.

ACUPUNCTUUR

Kleine kinderen kunnen ook behandeld worden met acupunctuur. Meestal voelt men de prik helemaal niet. Kinderen krijgen meestal een angst voor naalden tengevolge van eerdere ervaringen en van de ervaring van hun omgeving. Als moederlief over pijn klaagt na een prikje of vaderstoer meestal flauwvalt bij het binnentreden van de dokterskamer, dan kan je verwachten dat het kind ook angstig zal zijn.

Kinderen ouder dan 7 jaar kunnen gewoon een behandeling krijgen. Voor het 7e levensjaar is acupunctuur vaak niet nodig. Zij kunnen goed en snel geholpen worden met drukpuntmassage of shiatsu. Vaak zullen er punten gebruikt worden op de nier meridiaan en rond het oor. De nierenergie verzorgt namelijk het gehoor. Soms worden er ook punten gebruikt op de galblaas- en/ of drievoudig verwarmer-energie.

Bij alle klachten en zo ook bij bovenstaande moet men altijd op zoek gaan haar de produkten die men in het voedsel gebruikt die schadelijk zijn en de aandoening juist bevorderen of vererger en. Suiker en melk moet acuut gestopt worden. Deze veroorzaken slijm, oedeem (zwelling door vochtophoping) en verlaging van de weerstand.

De oren worden volgens de leer van de acupunctuur gevoed door de nier-energie. De nier-energie kan geschaad worden door het eten van te veel zout of varkensvlees. Het is dus belangrijk dat u deze produkten vermijdt bij kinderen met klachten van het oor.

Homeopatische middelen

Homeopatie en fytotherapie zijn 'natuurlijk' ook te gebruiken bij deze klachten. Er bestaan vele kruiden die gebruikt kunnen worden. Voor de keuze van het juiste wordt u aangeraden eerst contact met uw homeopaat of huisarts te nemen. Het gebruik van een onjuist middel of onjuiste dosering, en boven alles, een onjuiste diagnose, zal niet het gewenste resultaat geven. Ik zal hier toch enkele algemene middelen beschrijven:

Silicea D6: goed te gebruiken bij klachten van een loopoor. Aconitum D6: Bij oorpijn na een koude wind. Aconitum wordt vaak gebruikt als de klachten plotseling ontstaan, een bij koorts. Belladonna D6: Te gebruiken bij middenoorontsteking met name als deze ontsteking rechts zit.

Chamodent: Een combinatie middel te gebruiken bij middenoorontsteking vooral bij babies en kleine kinderen. Ook het middel bij kinderen die klachten vertonen bij het tandjes krijgen.

Chamomille D6: Dit middel speciaal gebruiken bij kinderen met oorontsteking waarbij er een bleke en een rode wang is, en het kind huilerig is en gedragen wilt worden. U kunt ook chamonille thee gebruiken en camillebloem compressen.

B.A.F.-complex: is een combinatie middel uit 3 homeopatische verdunningen die heel goed geschikt zijn bij koorts. Enchinacea: dit middel heb ik al vaker genoemd bij ontstekingen. Het middel staat bekend als de 'natuurlijke Antibioticum'. E.B.T.-complex is een combinatie middel uit 3 kruiden die gebruikt kunnen worden om de weerstand te verhogen.

Schaken

Grootse triomf van Ivanchuk

= door Jules Welling =

MINDER DAN EEN WEEK voor zijn 25ste verjaardag heeft de Sovjetgrootmeester Vassily Ivanchuk het sterkst bezette toernooi uit de gehele schaakgeschiedenis op zijn naam geschreven. In de Spaanse stad Linares was vóór het eerst een veld van veertien deelnemers bijeen, die zorgden voor FIDE-categorie XVII, hetgeen wil zeggen dat de gemiddelde rating boven de 2651 lag.

Ivanchuk zegevierde met de fabelachtige score van $9\frac{1}{2}$ punt uit 13 partijen, waarmee hij wereldkampioen Gary Kasparov een half punt voorbleef. De grootmeester uit Tsjernopol bleef als enige ongeslagen. Als vierde op de laatste wereldranglijst versloeg hij in de onderlinge partijen alle boven hem geplaatste spelers: Gary Kasparov (2800), Anatoli Karpov (2725) en Boris Golfand (2700).

Na zijn gedeelde zege in het laatste Interpolistoernooi in Tilburg (met de Amerikaan Gata Kamsky), zijn verpletterende overwinning op zijn landgenoot Leonid Yudasin in de eerste ronde van het kandidatentoernooi — het werd $4\frac{1}{2}$-$\frac{1}{2}$ voor Ivanchuk in Riga — en de 'Parel van Linares' schiet Ivanchuk Gelfand en Karpov voorbij en komt hij op de tweede plaats van de wereldranglijst.

Wat is er gebeurd met Ivanchuk, die vroeger bekend stond om zijn ietwat onaangepaste gedrag? Daarvoor moeten we terug naar de Olympiade in het Joegoslavische Novi Sad, waar Ivanchuk aan het eerste bord de Sovjet Unie naar de zovelste gouden plak leidde. Er gebeurde daar nog iets. Ivanchuk werd er verliefd op de Sovjet-damesgrootmeester Alisa Gallianova, die in het damesteam uitkwam, en de vonk sloeg over. Vlak vóór het toernooi in Linares traden de twee in het huwelijk, waarmee zij het sterkste schaakpaar ter wereld werden; hij met een rating van 2695 en zij met een rating van 2435 (negende op de wereldranglijst bij de dames).

De emotionele stabiliteit heeft een weldadige invloed op het spel van Ivanchuk gehad. In Linares kwam hij geen enkele keer in gevaar. Behalve de reeds genoemde spelers versloeg hij ook nog de Indiër Viswanathan Anand, de Amerikaan Mikhail Gurevich en het veel geprezen wonderkind Gate Kamsky.

Het belangrijkst was natuurlijk zijn overwinning op wereldkampioen Gary Kasparov, meteen al in de eerste ronde. Dat ging zo: wit Ivanchuk, zwart Kasparov: 1. e4, e5 2. Pf3, d6 3. Lb5+, Pd7 4. d4, Pgf6 5. 0-0, cxd4 6. Dxd4, a6 7. Lxd7+, Lxd7 8. Lg5, h6 9. Lxf6, gxf6 10. e4, e6 11. Pc3, Tx8 12. Kh1, h5 13. a4, h4 14. h3, Le7 15. b4, e5 16. b5, Dc7 17. Pd2, Dc5 18. Dd3, Tg8 19. Tsel, Dg5 20. Tg1, Df4 21. Tef1, b6 22. Pe2, Dh6

(Diagram)

23. c5, Txc5 24. Pc4, Kf8 25. Pxd6, Le8 26. f4, f5 27. exf5 28. Tc1, Kg7 29. g4, Tc5 30. Txe5, bxc5 31. Pc8, Lf8 32. Dd8, Dg6 33. f5, Dh6 34. g5, Dh5 35. Tg4, exf5 36. Pf4, Dh8 37. Df6+, Kh7 38. Txh4+ en zwart gaf het op (1-0). Het komt hoogst zelden voor dat de wereldkampioen zo gevegd wordt.

UNIEK RECORD

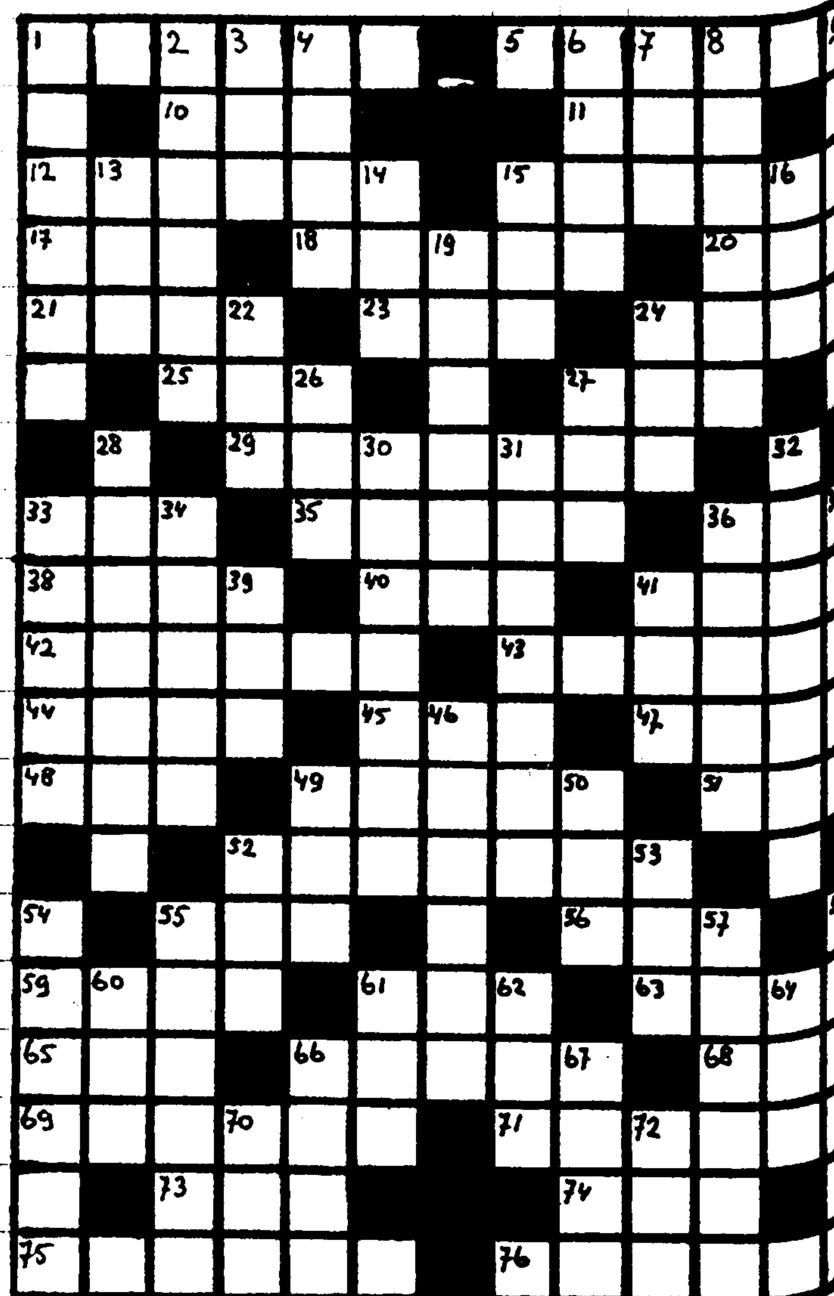
Kasparov zette daarop onmiddellijk de achtervolging in, maar hij slaagde er niet in Ivanchuk van de eerste plaats te verdringen. Daarmee kwam een einde aan een uniek record in de schaakgeschiedenis. Sinds het Interpolistoernooi 1981 in Tilburg had Kasparov alle toernooien waaraan hij deelgenomen had, gewonnen, zij het soms gedeeld.

Negeneneenhalf jaar lang stond hij slechts op de hoogste trede; nu moest hij Ivanchuk voor laten gaan, hetgeen hem ongetwijfeld aan het hart gegaan zal zijn, want de wereldkampioen was zeer gehecht aan zijn record. Normaal gesproken zou de 9 uit 13 van de wereldkampioen ook genoeg geweest zijn voor de eindzege, ware het niet dat er dit keer een volkomen ontketende Ivanchuk van de partij was.

Tot de negende ronde was er nog een derde kanshebber: Alexander Beljavski, de kampioen van de Sovjet-Unie. Deze speler uit Lvov heeft zich vrijwillig teruggetrokken uit de FIDE-kwalificatiewedstrijden voor het wereldkampioenschap om zich volledig op het spelen van toptoernooien te concentreren. Hij ging met $6\frac{1}{2}$ uit 8 als een razende van start, maar verloor in de negende ronde de cruciale partij tegen Kasparov en viel toen terug. Uiteindelijk moest hij genoegen nemen met de derde plaats. Ook hij kon het machtige tempo van Ivanchuk niet bijbenen. Inmiddels is wel duidelijk, dat zich in de persoon van Ivanchuk een potentiële uitdager van wereldkampioen Kasparov heeft aangediend. In de volgende ronde van het kandidatentoernooi, die in augustus in Brussel gespeeld wordt, staat zijn landgenoot Arthur Yudupov op het programma. Die was ook onder de deelnemers in Linares. Hij werd met de Engelsman Jonathan Speelman gedeeld vierde met $7\frac{1}{2}$ punt, op een eerbiedige afstand van twee punten. De onderlinge partij tussen Ivanchuk en Yusupov eindigde in remise, maar de Moskoviet moest twee nederlagen slikken, een van Beljavski en een van Anand.

Het toernooi leverde een schat aan prachtige partijen op, hetgeen mede te danken is aan de opstelling van toernooidirecteur Luis Rentero Suarez, die hoge winstpremies voor mooie partijen uitlooft. Het remisepercentage lag voor een krachtmeting van dergelijke allure dan ook opvallend laag. Zelfs de absolute wereldtop blijkt nog gevoelig als de beurs met peseta's goed gevuld is.

KRUISWOORD PUZZEL

HORIZONTAAL: 1. Vis; 5. Overeenkomst van ondernemers; 10. Roem; 11. Nuttige dieren; 12. Talent; 15. Soort dans; 17. Germaanse godin; 18. Edel; 20. Europeaan; 21. Welige groei; 23. Plant; 24. Schaamte; 25. Diereneigenschap; 27. Mannelijk dier; 29. Stuk vlees; 33. Toiletgerei; 35. Europeanen; 36. Voorzetsel; 38. Bijbelse figuur; 40. Drinkgerei; 41. Parachutist; 42. Kleverige stof; 43. Prikkelbaar; 44. Plaats in Gelderland; 45. Familielid; 47. Toespraak; 48. Lidwoord; 49. Kleur; 51. Kippenloop; 52. Slot; 55. Platzak; 56. Visie; 59. Kelner; 61. Deel van het gezicht; 63. Zuid Amerikaanse drank; 65. Persoonlijk voornaamwoord; 66. Wijsgeer; 68. Zandheuvel; 69. Nieuwe regel; 71. Epiloog; 73. Plaaggeest; 74. Rivier in Schotland; 75. Megafoon; 76. Jong dier.

VERTIKAAL: 1. Delfstof; 2. Coureur; 3. Schil; 4. Roemen; 6. Wisselborgtocht; 7. Opstootje; 8. Deel van een breuk; 9. Deel van een woord; 13. Streling; 14. Plakmiddel; 15. Vrucht; 16. Lidwoord; 19. Dans; 22. Stoot; 24. Opening; 26. Elektrisch geladen deeltje; 27. Boom; 28. Dakbedekking; 30. Gebak; 31. Lekking; 32. Te paard; 33. Afgesloten stand; 34. Aanleggen; 36. Dun; 37. Verlangen; 39. Register; 41. Via; 46. Kernachtig; 49. Slaghout; 50. Eikeschors; 52. Kunstschaatsterm 53. Plakmiddel; 54. Soort stof; 55. Wagenloods; 57. Specerij; 58. Plaats in Limburg; 60. Schel; 61. Bijbelse figuur; 62. Schrijfgerei; 64. Lor; 66. God; 67. Bergruimte; 70. Drinkgerei; 72. Mannelijk dier.

Uit het grote aantal inzendingen van dez Amigoe kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Mv. J.M. Kruythoff
Fosfaatweg #36
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe. (tot drie uur)
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdagmiddag vijf uur en duidelijk en op enveloppe vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 en Bonaire: Kaya Governador Debrot 154 t.n.v. Hubert Linkels

OPLOSSING VORIGE WEEK

HORIZONTAAL. 1. Las; 4. Versteend; 11. Elp; 14. Ode; 15. Roe; 16. Ras; 17. Moe, 18. Pels; 20. Age; 22. Voet; 23. Elect; 24. Kreet; 26. Netto; 27. CH; 28. Maanden; 30. Ri; 31. Trier; 32. Garde; 33. Witte; 35. Akela; 37. Leven; 41. PK; 42. Stallen; 45. Na; 46. Koper; 48. Salon; 49. Weder; 51. Eden; 53. Rit; 55. Niet; 56. Nel; 57 Edo; 59. Are; 61. Ede; 62. Drs.; 63. Belegeren; 64. Nel.

VERTIKAAL: 1. Lopers; 2. Adel; 3. Select; 4. Vt.; 5. Eos; 6. Re; 7. Tegenstelling; 8. Er; 9. Nat; 10. Ds.; 11. Emotie; 12. Loet; 13. Petoet; 19. Schrikken; 20. Ara; 21. Eed; 22. Verdienen; 24. Karwats; 25. Tegelen; 28. Me; 29. Na; 34. Bekend; 35. Appels; 36. L.S.; 38. En; 39. Nadien; 40. Wortel; 43. Aar; 44. Lot; 47. Oder; 50. Eede; 52. Ode; 54. Ore; 57. Eb; 58. O.L.; 59. Ar; 60. En.